

Begroting 2020-2023

Het kán in Hollands Kroon!

Inhoud

Inleiding	4
Financiële inleiding	5
Leeswijzer	11
Programma Bedrijvigheid	14
Programma Dienstverlening	24
Programma Leefbaarheid	32
Programma Vitaliteit.....	45
Paragraaf 1. Weerstandsvermogen	66
Paragraaf 2. Financiering	74
Paragraaf 3. Lokale heffingen	82
Paragraaf 4. Grondbeleid	92
Paragraaf 5. Kapitaalgoederen.....	97
Paragraaf 6. Verbonden partijen	103
Paragraaf 7. Bedrijfsvoering.....	116
Meerjarenbeeld 2019 – 2021	124
Resultaat voor en na bestemming	126
Investeringsstaat 2020 – 2023	128
Overzicht incidentele baten en lasten	129
Kengetallen	130
Vervolg van de verplichte kengetallen.....	132

Bijlage 1. Meerjarige balans.....	136
Bijlage 2 Staat van reserve en voorzieningen	138
Bijlage 3 Kritische Prestatie Indicatoren	141
Bijlage 4 Aangenomen amendementen.....	159
Bijlage 5 Raadsbesluit noodzakelijkheden en wensen	160

Inleiding

‘Het kan in Hollands Kroon’. Een sluitende conceptmeerjarenbegroting: daar mogen wij met elkaar trots op zijn. Zeker nu ook onze gemeente voortdurend te maken heeft met alsmaar stijgende kosten in de zorg. Desondanks zijn wij erin geslaagd de lasten voor onze inwoners slechts te laten oplopen met de inflatiecorrectie.

Een belangrijke reden dat we in staat zijn gebleken een sluitende meerjarenbegroting aan uw raad voor te leggen, is dat we het onderhoud aan bruggen, wegen en andere infrastructuur niet langer in de exploitatie opnemen, maar kapitaliseren. Met andere woorden: we betalen niet direct alle kosten voor dit soort projecten uit eigen middelen, maar financieren het extern. Zo lopen de lasten voor het onderhoud gelijk met de afschrijvingen van de infrastructuur. Bovendien voldoen we hiermee aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Het onderhoud van de openbare ruimte, zoals het snoeien van bomen, het aanleggen van beschoeiing en het vervangen van verkeersborden is via de diverse integrale beheerplannen goed geregeld.

Daarnaast hebben we ook kritisch gekeken naar het investeringsprogramma; wat is echt relevant en noodzakelijk en welke kapitaallasten hoeven we niet mee te dragen omdat ze bij bestuursrapportages toch weer vrijvallen? Kortom: er is gewerkt aan een scherpe, opgeschoonde begroting.

Toch zijn er ook voor ons een aantal grote uitdagingen in de nabije toekomst, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en de opgave rondom biodiversiteit. Vanaf 2020 voeren we daarom het integrale programma duurzaamheid uit, dat we uiterlijk aan het begin van volgend jaar aan u voorleggen.

Een andere grote opgave is de Omgevingswet die naar verwachting in werking treedt per 2021. Een flinke operatie, die veel voorbereiding vraagt. Per 2020 worden extra middelen vrijgemaakt voor de implementatie van deze wet.

Ook de organisatie ontwikkelt zich verder door, vanuit Balans naar Focus 2023, om al deze uitdagingen met u samen in goede banen te leiden. Een fijne gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is, en waar onze dienstverlening steeds beter wordt.

Het kan in Hollands Kroon, laten we daar trots op zijn.

College van Burgemeester & Wethouders

Financiële inleiding

In deze financiële inleiding beschrijven we het meerjarenbeeld voor de begroting 2020. Het meerjarenbeeld bouwt voort op de in de begroting 2019 gepresenteerde cijfers.

Totalen

	2019	2020	2021	2022	2023
1. Saldo meerjarenbegroting 2019	79.200	364.000	0	1.036.000	1.036.000
2. Begrotingswijzigingen met effecten op saldo t/m juni 2019	405.920	-286.453	0	0	0
Voorlopig eindsaldo begroting 2019 - 2023 (subtotaal 1+2)	485.120	77.547	0	1.036.000	1.036.000
3. Tweede bestuursrapportage	309.080				
4. Algemene Uitkering (mei circulaire)		2.305.000	2.010.000	1.719.000	1.791.000
5. RV verlenging en verhoging overeenkomst Incluzio Hollands Kroon (overeenkomstig AU)		-1.263.000	-1.263.000	-1.263.000	-1.263.000
5. RV verlenging en verhoging overeenkomst Incluzio Hollands Kroon		-2.350.300	-2.350.300	-1.337.000	-1.337.000
5. RV verlenging en verhoging overeenkomst Incluzio Hollands Kroon tlv reserves		2.350.300	2.350.300		
Aangepast begrotingssaldo	794.200	1.119.547	747.000	155.000	227.000
Autonome ontwikkelingen		2.869.500	4.673.333	3.892.767	3.428.200
Structurele gevolgen bestuursrapportages		-932.900	-902.900	-872.900	-842.900
Intensivering huidig beleid		-978.000	-974.700	-1.064.700	-1.094.700
Nieuw beleid structureel		-85.000	-75.000	-75.000	-75.000
Nieuw beleid incidenteel		-108.000	-20.000	-20.000	0
Bedrijfsvoering		-1.835.000	-3.154.000	-170.000	-110.000
Aanvragen	0	-1.069.400	-453.266	1.690.167	1.305.600
Aangepast begrotingssaldo	794.200	50.147	293.734	1.845.167	1.532.600

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen	Programma	Cluster	i/u	2020	2021	2022	2023
Lagere opbrengsten verpachte kavels haven Den Oever	Bedrijvigheid	(Lucht)havens	i	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Damwanden Haukes haven (€ 1.200.000 investering)	Bedrijvigheid	(Lucht)havens	u		-18.000	-18.000	-18.000
Indexatie Ontwikkelingsbedrijf NHN	Bedrijvigheid	Economische ontwikkeling	u	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
Afloop/einde van de gegarandeerde opbrengst rente ABN Amro	Dienstverlening	Financiering	i				-363.000
Inflatiecorrectie OZB	Dienstverlening	Leges & Heffingen	i	313.200	313.200	313.200	313.200
OZB niet woningen; stijging waarde	Dienstverlening	Leges & Heffingen	i	400.000	600.000	750.000	750.000
Indexatie GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	Dienstverlening	Organisatie	u	-6.200	-6.200	-6.200	-6.200
Doorrekening nieuwe CAO gemeente	Dienstverlening	Organisatie	u	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Energieneutraal maken gemeentelijke gebouwen	Dienstverlening	Organisatie	u	-60.000			
--> Onttrekking reserve gemeentelijke gebouwen	Dienstverlening	Reserves	i	60.000			
OZB niet woningen; stijging waarde correctie AU	Dienstverlening	Overig	i	-280.000	-420.000	-525.000	-525.000
Vrijval restant inflatiepot	Dienstverlening	Overig	u	300.000	300.000	300.000	300.000
Algemene Uitkering	Dienstverlening	Overig	i	99.000	786.000	912.000	708.000
Indexatie GR OD NHN	Leefbaarheid	Milieu	u	-87.900	-87.900	-87.900	-87.900
Indexatie HVC	Leefbaarheid	Milieu	u	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000
Doorrekening riool	Leefbaarheid	Milieu	u	171.700	340.200	230.300	330.400
Opstellen paraplubestemmingsplan	Leefbaarheid	Omgevingskwaliteit	u	-60.000			
Vaststellen omgevingsplan	Leefbaarheid	Omgevingskwaliteit	u	-40.000			
--> Onttrekking reserve bestemmingsplan	Leefbaarheid	Reserves	i	100.000			
Indexatie GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	Leefbaarheid	Veiligheid	u	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
GR Gesubsidieerde Arbeid	Vitaliteit	Bestaanszekerheid	u		-49.000	-129.000	-129.000
GR Gesubsidieerde Arbeid	Vitaliteit	Bestaanszekerheid	u	58.000			
Wet verplichte GGZ	Vitaliteit	Bestaanszekerheid	u	-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Invoering nieuwe wet Inburgering	Vitaliteit	Samenkracht & Burgerparticipatie	u	-65.000			
Kamers met Kansen	Vitaliteit	Zorg	u	-48.800	-48.800	-48.800	-48.800

Wegen	Leefbaarheid	Infrastructuur	u	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Bruggen	Leefbaarheid	Infrastructuur	u	400.000	373.333	306.667	280.000
Samenwerking binnen De Nieuwe Afsluitdijk	Bedrijvigheid	(Lucht)havens	u	25.000	35.000	40.000	50.000
Nieuwe investeringsstaat	Diversen	Diversen	u	1.284.000	2.249.000	1.549.000	1.568.000
Totaal autonome ontwikkelingen				2.869.500	4.673.333	3.892.767	3.428.200

Structurele gevolgen bestuursrapportages

Structurele gevolgen bestuursrapportages	Programma	Cluster	i/u	2020	2021	2022	2023
Toeristenbelasting	Bedrijvigheid	Toerisme	i	40.000	40.000	40.000	40.000
Lagere rentelasten (naar beneden bijgesteld)	Dienstverlening	Treasury	u	200.000	200.000	200.000	200.000
Paspoort en identiteitsbewijs	Dienstverlening		i	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000
Lagere kosten thuisbezorging i.v.m. verlenging geldigheid	Dienstverlening		u	50.000	50.000	50.000	50.000
Openbare verlichting	Leefbaarheid	Infrastructuur	u	30.000	30.000	30.000	30.000
HHNK bediening sluizen	Leefbaarheid	Infrastructuur	u	25.000	25.000	25.000	25.000
Gladheidsbestrijding	Leefbaarheid	Infrastructuur	u	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Opbrengst grafrechten in voorziening storten	Leefbaarheid	Omgevingskwaliteit	i	-240.000	-240.000	-240.000	-240.000
Jaarlijkse vrijval voorziening afkoopsommen onderhoud graven	Leefbaarheid	Omgevingskwaliteit	i	30.000	60.000	90.000	120.000
Minder inkomsten snippergroen	Leefbaarheid		i	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Vreemdelingenbeleid	Vitaliteit	Bestaanszekerheid	i	-54.000	-54.000	-54.000	-54.000
Inkomensregelingen	Vitaliteit	Bestaanszekerheid	i	-33.900	-33.900	-33.900	-33.900
Leerlingen vervoer hogere aantallen en BTW % van 6 naar 9	Vitaliteit	Sport & Educatie	u	-88.000	-88.000	-88.000	-88.000
Veilig Thuis	Vitaliteit	Zorg	u	-377.000	-377.000	-377.000	-377.000
Rijksvaccinatieprogramma	Vitaliteit	Zorg	u	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Bovenregionale samenwerking	Vitaliteit	Zorg	u	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Maatwerk dienstverlening budget calamiteiten en risico's	Vitaliteit	Zorg	u	50.000	50.000	50.000	50.000
Schuldhulpverlening	Vitaliteit	Zorg	u	80.000	80.000	80.000	80.000
Totaal structurele gevolgen bestuursrapportages				-932.900	-902.900	-872.900	-842.900

Intensivering huidig beleid

Intensivering huidig beleid	Programma	Cluster	i/u	2020	2021	2022	2023
Faciliteren doorontwikkeling datacenters	Bedrijvigheid	Economische ontwikkeling	u	-25.000			
Raadscommunicatie	Dienstverlening	Bestuur	u	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Openbare verlichting	Leefbaarheid	Infrastructuur	u		-16.700	-16.700	-16.700
Integraal Beheerplan bebording	Leefbaarheid	Infrastructuur	u	-	-10.000	-70.000	-70.000
Integraal Beheerplan beschoeiing	Leefbaarheid	Infrastructuur	u	-	-30.000	-60.000	-90.000
Integraal Beheerplan openbare kunstwerken	Leefbaarheid	Kunst & Cultuur	u	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Programma duurzaamheid	Leefbaarheid	Milieu	u	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Integraal Beheerplan bomen	Leefbaarheid	Omgevingskwaliteit	u	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Jeugdrechtbank	Leefbaarheid	Veiligheid	u	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Buurtbemiddeling	Leefbaarheid	Veiligheid	u	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Structurele gevolgen cultuurnotitie	Vitaliteit	Kunst & Cultuur	u	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Cultuurcoach	Vitaliteit	Kunst & Cultuur	u	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Integrale Kindcentra	Vitaliteit	Sport & Educatie	u	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Zwembaden; afboeken boekwaarde	Vitaliteit	Sport & Educatie	u	-250.402			
Zwembaden; overdracht opstallen	Vitaliteit	Sport & Educatie	u	-235.000	-235.000	-235.000	-235.000
Verhoging toeristen belasting	Bedrijvigheid		i	18.000	18.000	18.000	18.000
-> gelden inzetten	Bedrijvigheid		u	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
--> Onttrekking reserve vastgoed	Vitaliteit	Reserves		250.402			
Uitbreiding schoolboeken collectie				-35.000			
Intensivering mantelzorg & respijtzorg	Vitaliteit	Zorg	u	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Intensivering huidig beleid				-978.000	-974.700	1.064.700	1.094.700

Nieuw beleid structureel

Nieuw Beleid structureel	Programma	Cluster	i/u	2020	2021	2022	2023
Aanpak verkeerssituaties, naar aanleiding van meldingen burgers	Leefbaarheid	Infrastructuur	u	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Actualiseren bestemmingsplannen	Leefbaarheid	Omgevingskwaliteit	u	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Urnenmuren	Leefbaarheid	Omgevingskwaliteit	U	-15.000	-5.000	-5.000	-5.000
Totaal Nieuw Beleid structureel				-85.000	-75.000	-75.000	-75.000

Nieuw beleid incidenteel

Nieuw Beleid incidenteel	Programma	Cluster	i/u	2020	2021	2022	2023
Lancering Waddenpoort	Bedrijvigheid	Toerisme & Recreatie	u	-100.000			
--> Onttrekking algemene reserves ten behoeve van lancering Waddenpoort	Bedrijvigheid	Reserves	i	100.000			
Herdenkingsroute oorlog	Bedrijvigheid	Toerisme & Recreatie	u	-8.000			
Toegankelijkheid openbare gebouwen, voorzieningen en ruimtes	Leefbaarheid	Omgevingskwaliteit	u	-80.000			
Onderwijs arbeidsmarkt	Vitaliteit	Sport & Educatie	u	-20.000	-20.000	-20.000	
Totaal Nieuw Beleid incidenteel				-108.000	-20.000	-20.000	-

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering	Programma	Cluster	i/u	2020	2021	2022	2023
Inwerkingtreding Omgevingswet	Dienstverlening	Organisatie		-150.000	-100.000	-100.000	-100.000
Extra ondersteuningskosten	Dienstverlening	Organisatie		-70.000	-10.000	-70.000	-10.000
Softcontroles	Dienstverlening			-15.000			
				-	-		
Storting Algemene Reserve	Dienstverlening	Financiën	u	1.600.000	1.374.000		
					-		
Storting reserve Sociaal Domein	Dienstverlening	Financiën	u		1.670.000		
				-	-		
Bedrijfsvoering				1.835.000	3.154.000	-170.000	-110.000

Leeswijzer

Begrippen

- **Inwoners.** Hiermee bedoelen wij naast individuele inwoners ook bedrijven en instellingen.
- **Hij** staat voor mannen én vrouwen.
- **Participatie** staat voor inwoners-/burger-/overheidsparticipatie in de breedste zin.
- **Participatiewet** Als we spreken over de Participatiewet bedoelen we alle taken, werkzaamheden en acties in het kader van ‘participatie in het sociaal domein’.

De beleidsbegroting 2020 bestaat uit drie delen; het programmaplan, de paragrafen en de bijlagen. Per deel geven we hierna kort aan hoe deze is opgebouwd en gelezen wordt.

Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit vier programma's; Bedrijvigheid, Vitaliteit, Leefbaarheid en Bedrijfsvoering. Per programma worden de bij het programma behorende clusters nader uitgewerkt. Elk cluster is gekoppeld aan een maatschappelijk effect en hieraan gerelateerde doelstellingen.

De doelstellingen zijn nader uitgewerkt in activiteiten waar voor 2020 de nadruk op komt te liggen. Aan het eind van elk programma is het totaal overzicht van baten en lasten vanuit de basis meerjarenbegroting in een financiële tabel opgenomen, voor zover het niet om activiteit gaat.

De financiële gevolgen en dekking van de voorgestelde extra middelen zijn verwerkt in het afzonderlijke raadsvoorstel “Noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen”. Na besluitvorming hierover verwerken we dit definitief in de beleidsteksten en financiële tabellen.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een aantal paragrafen verplicht voor. Elke paragraaf heeft betrekking op een specifiek onderwerp dat verweven door de begroting voor komt. Door het apart te presenteren wordt het inzicht vergroot.

Weergegeven bedragen en mutaties in reserves (tabellen)

In de financiële begroting worden de mutaties in de reserves per programma op een aparte regel weergegeven.

The background features two large, abstract, curved shapes. On the left, there is a bright orange shape that curves upwards and to the right. At the bottom, there is a lime green shape that curves upwards and to the left, partially overlapping the orange shape. The rest of the background is white.

Programma's

Programma Bedrijvigheid

Cluster Economische ontwikkeling

Maatschappelijk effect:

Optimaal vestigingsklimaat voor ondernemers afgestemd op klantpotentieel en locatieprofiel met oog voor het buitengebied.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Hollands Kroon is een dynamische vestigingslocatie.	→ <i>In 2021 wordt het vestigingsklimaat gemiddeld gewaardeerd met een 6,2*. Dat is in 2018 een 6,1.</i> <i>(bron: Ondernemerspeiling 2018)</i> → <i>De wijze waarop de gemeente haar ondernemers betreft en de samenwerking zoekt wordt in 2021 gemiddeld met een 6 of hoger gewaardeerd. Dat is in 2018 een 4,9.</i> <i>(bron: Ondernemerspeiling 2018)</i>	• In het vierde kwartaal van 2019 start de herijking van bedrijventerreinen. Provincie Noord-Holland is opdrachtgever van een behoefteraming. Deze geeft aan waar en of er een behoefte is aan uitgifte / ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Vooruitlopend hierop laat de regionale werkgroep bedrijvenlocaties een vitaliteits- en potentiescan maken van het huidige aanbod van bedrijventerreinen. De uitkomsten van beide rapporten kunnen leiden tot een herijking of nieuw regionaal convenant bedrijventerreinen. We verwachten dat voor de zomer van 2020 duidelijk is wat de gevolgen zijn van beide rapporten. Hierover informeren we de raad. • We werken aan een programma duurzaamheid waarin aandacht is voor de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en biodiversiteit. De doelgroep bedrijven(terreinen) krijgt daarin een nadere uitwerking. We starten begin 2020 met de uitvoering van het programma, na besluitvorming in de raad.

** betreft de waarde van de Benchmark*

- In 2019 hebben we een eerste inventarisatie uitgevoerd voor het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Het keurmerk is ontwikkeld door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. In het laatste kwartaal van 2019 gaat de Ondernemers Federatie Hollands Kroon aan de slag met draagvlak voor het keurmerk. Als er voldoende draagvlak is starten we in het eerste kwartaal van 2020 met de KVO certificering van een aantal bedrijventerreinen. Het proces van KVO certificering duurt ruim een jaar.
- Het (digitale) startersloket is gestart in 2019. Het doel is om beginnende ondernemers voor te bereiden op de start van een eigen bedrijf. Aan het einde van het eerste kwartaal in 2020 komt er een raadsmemo met een evaluatie van het startersloket.
- In 2020 geven we uitvoering aan de beleidsregels huisvesting tijdelijke medewerkers zoals dat door de gemeenteraad is vastgesteld. We zetten ons met name in voor grootschalige huisvesting van kwalitatief goede aard, die landschappelijk goed wordt ingepast. We verwachten in 2020 tenminste drie grootschalige initiatieven te kunnen vergunnen, zodat steeds meer tijdelijke medewerkers in Hollands Kroon op vergunde locaties kunnen verblijven. Voldoende en goede huisvesting zorgt er voor dat een belangrijk knelpunt voor economische groei van onze bedrijven wordt weggenomen en nieuwe bedrijven voldoende personeel in de nabije omgeving kunnen werven.

		• Het concept Gebiedsplan Wieringermeer beschrijft het kader en waar we ruimte willen bieden aan bedrijvigheid in de Wieringermeer. Besluitvorming in de raad volgt nadat er gesprekken zijn geweest met alle stakeholders over het concept gebiedsplan. • Vanuit de Kop Werkt worden de regionale zaken opgepakt. Vanuit het thema bereikbaarheid is het wegnennetwerk en de bereikbaarheid tot in de haarvaten met (vraaggestuurd) openbaar vervoer een belangrijk dossier. In 2020 zijn de eerste mobipunten in gebruik. De ontwikkelingen zijn eind 2019 met de raad gedeeld. • In 2020 richten we ons op het doorontwikkelen van een internationaal cluster van datacentra. We doen het relatiebeheer met datacenters en bereiden procedures voor.
Vergroten van de werkgelegenheid in Hollands Kroon.	→ <i>de hoeveelheid arbeidsplaatsen in Hollands Kroon.</i> → <i>de hoeveelheid niet ingevulde vacatures in Hollands Kroon.</i> → <i>het percentage werklozen, afgezet tegen de beroepsbevolking.</i>	• Door uitvoering van Match 2020 (De Kop Werkt!) werken we aan een betere connectie tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de Kop van Noord-Holland. Zo kunnen we beter en meer vacatures invullen met gekwalificeerd personeel, begeleiden we een aantal werkzoekenden naar een baan en binden we scholieren, studenten en werknemers aan onze regio. We realiseren de projecten uit de vier sectorplannen (Agri, Leisure, Zorg en Tech) en het project arbeidsmarktcommunicatie.

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Indexatie Ontwikkelingsbedrijf NHN	u	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500	Indexatie van de bijdrage aan het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord N.V. conform samenwerkingsovereenkomst.

Cluster Havens

Maatschappelijk effect:

Optimaal vestigingsklimaat voor de watergebonden economische activiteiten.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Instandhouding visserijfunctie van Den Oever	→ <i>Het aantal schepen dat aan de visserij gerelateerd in de haven van Den Oever in 2017 is 74. (bron: Ecocertificering Hollands Kroon) We monitoren dit aantal, maar verbinden er geen streefwaarde aan.</i>	- De havens en visserijsector hebben onze continue aandacht. Er zijn verschillende trends en ontwikkelingen, zoals de Brexit, verbod op pulsvisserij, toegankelijkheid, en gebiedsagenda Waddengebied 2050. In overleg met andere gemeenten en stakeholders ontwikkelen we indien nodig een strategie om de belangen van Hollands Kroon te behartigen. We informeren de raad in het eerste kwartaal van 2020 met een memo over relevante ontwikkelingen en inzet van de gemeente Hollands Kroon. - We ondersteunen in 2020 het belang van de regionale visserijvloot door deelname aan het Bestuurlijk Platform Visserij en versterken we de economische ontwikkelingen door deelname aan de vereniging van Waddenzeegemeenten en de Raad van Advies voor Waddenzeehavens. Alle genoemde activiteiten dragen ook bij aan de doelstelling 'Een versterkte signatuur van de werk- en recreatiehavens.
Een versterkte signatuur van de	→ <i>In 2016 is er in totaal aan € 283.319 havengeld opgehaald. Hieronder valt naast de opbrengst van de schepen</i>	We verzelfstandigen of privatiseren de werkhaven De Oude Zeug en de recreatiehavens waar mogelijk.

werk- en recreatiehavens.	ook het kadegeld en de opbrengsten van de camperplaatsen. (bron: Eigen administratie Haven Den Oever). We monitoren dit bedrag, maar verbinden er geen streefwaarde aan. → In 2021 willen we dat het ondernemersklimaat op de haven met een 7 wordt gewaardeerd. (bron: Ondernemerspeiling 2018) → In 2016 zijn er 5.596 aanlandingen in de haven van Den Oever geweest. Het ging hier onder meer om aanlandingen van vissersschepen (1.829) en schelpdiervisschepen (643). (bron: Eigen administratie Haven Den Oever) We monitoren deze aantallen, maar verbinden er geen streefwaarde aan.	
---------------------------	--	--

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Lagere opbrengsten verpachte kavels haven Den Oever	i	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	Lagere erfpacht inkomsten in verband met de verkoop van verpachte kavels in de haven Den Oever.
Damwanden Haukes haven (€ 1.200.000 investering)	u		-18.000	-18.000	-18.000	Kosten voor het vervangen van damwanden in de Haukes haven
Samenwerking binnen De Nieuwe Afsluitdijk	u	25.000	35.000	40.000	50.000	Voortzetting van de samenwerking binnen De Nieuwe Afsluitdijk en bekostiging van de administratieve lasten voor de organisatie; structureel staat er € 50.000 in de begroting. Voor 2020 is de gevraagde bijdrage vanuit Hollands Kroon € 25.000. Voor 2021 wordt dat € 15.000 en voor 2022 neemt

						het af tot € 10.000. Effectief lagere lasten dan eerder begroot.
--	--	--	--	--	--	--

Cluster Toerisme en Recreatie

Maatschappelijk effect:

Uniciteit van Hollands Kroon is bekend in binnen- en buitenland.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
De dag- en verblijfsrecreatie in Hollands Kroon neemt toe, ter bevordering van de economische ontwikkeling.	→ <i>In 2021 willen wij 76.000 belaste toeristische overnachtingen. Dit waren er 73.650 in 2017. Dat betekent 500 extra overnachtingen per jaar. (bron: Belastingen Hollands Kroon)</i>	• In 2020 leggen we een voorstel voor om ons beleid op Bed & Breakfast 's te versoepelen en aan te passen op de huidige wensen. Ook promoten we het bloemenseizoen beter door Holland Boven Amsterdam scherper aan te sturen op het voeren van campagne. • Vanuit de Regionale Visie Verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord bieden we ruimte aan kleinschalige overnachtingsmogelijkheden, zodat ondernemers de kans krijgen een paar huisjes/caravans/glampingtenten/yurts etc. te verhuren (bijzondere verblijfsrecreatie). We toetsen de aanvragen van initiatiefnemers aan het beleid. • We vergroten de aantrekkelijkheid van onze recreatieve routes door een verbinding te maken met het erfgoed en het vertellen van het verhaal van Hollands Kroon. We faciliteren via De Kop Werkt! bestaande routes door banken en steigers te plaatsen en zetten in op de projecten die we bij De Kop Werkt! hebben gerealiseerd en opgestart ter bevordering van de dagrecreatie. Ook zetten we actief in op goede communicatie om de routes onder de aandacht van het publiek te brengen.

		• Het moet duidelijk zijn voor mensen dat zij 'Waddenpoort Den Oever' binnen rijden. Het verhaal moet meteen kenbaar worden, enthousiasmeren en voor zichzelf spreken. Hiervoor organiseren we in 2020 een evenement in samenwerking met Flora en Visserijdagen. Met dit evenement moet de propositie van Den Oever duidelijk worden, o.a. voor ondernemers en nieuw te vestigen ondernemers. • 2020 is het jaar van 75 jaar bevrijding. We ondersteunen projecten die te maken hebben met het kenbaar maken van de oorlog in Hollands Kroon. Daarvoor hebben we € 8.000,- gereserveerd. We maken routes langs memorabele plekken, herdenkingspalen, informatiebordjes etc. Hierbij is de doelgroep de recreant en toerist. Met het budget maken we de oorlog op een respectvolle manier beleefbaar en herkenbaar. We vertellen het verhaal via online kanalen of door fysieke objecten.
--	--	---

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Toeristenbelasting	i	40.000	40.000	40.000	40.000	Aantallen zijn mede gestegen door verscherpt toezicht op de afdracht, maar ook door een toename van het aantal accommodaties. De afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd in het aantrekkelijker maken van onze gemeente en de regio. Dat heeft een bijdrage geleverd aan tevreden recreanten en daardoor een groter percentage terugkerende verblijvers.

Overzicht kosten

Onderstaande tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen.

Programma Bedrijvigheid	2020	2021	2022	2023
(lucht)Havens	404.795	400.029	400.029	400.029
Economische ontwikkeling	1.144.852	1.136.352	1.136.352	1.136.352
Toerisme	138.950	138.950	138.950	138.950
Lasten	1.688.597	1.675.331	1.675.331	1.675.331
(lucht)Havens	253.278	253.278	253.278	253.278
Economische ontwikkeling	694.085	694.085	694.085	694.085
Toerisme	254.971	254.971	254.971	254.971
Baten	1.202.334	1.202.334	1.202.334	1.202.334
Saldo voor bestemming	-486.263	-472.997	-472.997	-472.997
Mutaties binnen reserves	111.058	111.058	111.058	111.058
Saldo na bestemming	-375.205	-361.939	-361.939	-361.939

Programma Dienstverlening

Cluster Bestuur

Maatschappelijk effect:

Een gemeente die bewijst toegevoegde waarde te hebben voor de samenleving.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Verbetering dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen	→ <i>In 2022 is het opkomstpercentage bij de gemeenteraadverkiezingen 60%. In 2018 was het opkomstpercentage 50,64%. (bron: kiesraad.nl)</i> → <i>In 2021 heeft 34%* van de inwoners (heel) veel vertrouwen in de wijze waarop de gemeente wordt bestuurd. In 2018 is dit 13%. (bron: Burgerpeiling 2018)</i> * betreft de waarde van de Benchmark	• In het eerste kwartaal 2020 levert de griffie een griffieplan op. Met daarin onder andere aandacht voor professionalisering van de griffie, het versterken van de regionale samenwerking en een opzet van opkomst bevorderende maatregelen. Tot slot een opzet van maatregelen om de inwoners dichterbij de politiek te betrekken.

Inwoners van Hollands Kroon worden (ook niet-digitaal) geïnformeerd over en betrokken bij ontwikkelingen in de gemeente		De communicatie van en naar de raad wordt geprofessionaliseerd. Dit wordt onder andere gedaan door de website gebruiksvriendelijker te maken en de inwoners te bereiken via advertenties op bijvoorbeeld sociale media. Met het faillissement van BDU is adverteren/informereren in de lokale kranten geen optie meer. In het raadscommunicatieplan zal worden ingegaan op andere manieren om de inwoner niet digitaal te bereiken. Het raadscommunicatieplan, dat in het eerste kwartaal 2020 wordt opgeleverd, zal een plan van aanpak bevatten.
--	--	---

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Een effectieve en efficiënte en inzichtelijke organisatie	→ <i>De algehele dienstverlening van de gemeente Hollands Kroon wordt door de ondernemers in 2021 gemiddeld gewaardeerd met een 6,5*. In 2018 is dat een 5,7. (bron: Ondernemerspeiling 2018)</i> → <i>Inwoners waarderen de dienstverlening in 2021 met een 6,8*. In 2018 is dat een 6,1. (bron: Burgerpeiling 2018)</i>	- Als organisatie zetten we ook in 2020 in op het verder ontwikkelen van digitale dienstverlening en dienstverlening op locatie. Eind 2019 wordt de chat-bot¹ en avatar² gereleased waarna er uiteraard een breed communicatietraject volgt om onze inwoners bekend te maken met deze vorm van dienstverlening. Videobellen/conversatie is een mogelijkheid die wij nu nog niet aanbieden. We onderzoeken of dit toegevoegde waarde kan hebben voor onze inwoners. - Het nog verder inzetten op dienstverlening op locatie in relatie tot onze doelstelling 'iedereen is te spreken' is iets waarmee de teams die belast zijn met externe dienstverlening en direct klantcontact verder mee aan de slag gaan. Ook het aantal producten die we digitaal kunnen aanbieden dan wel het verbeteren van de kwaliteit van onze digitaal aangeboden producten is iets waar we als organisatie continu mee bezig zijn. De maatschappij ontwikkelt zich immers razendsnel. Het verbeelden

¹ Een chat-bot is een geautomatiseerde gesprekspartner welke te vinden is op de website.

² Een avatar is het uiterlijk/personificatie van de chat-bot (afbeelding of illustratie)

	<i>* betreft de waarde van de Benchmark</i>	van nieuwe plannen door middel van bijvoorbeeld Virtual Reality³ of Augmented Reality⁴ is iets wat inwoners meer inzicht kan verschaffen waardoor ook betrokkenheid en draagvlak kan worden vergroot. Dit zijn ontwikkelingen die wij nauw volgen. • In de eerste helft van 2020 wordt de webwinkel geïmplementeerd. Hiermee kunnen we onze digitale dienstverlening verder verbeteren en kunnen we meer digitale producten aanbieden. • Het functioneren van de website (de zoekfunctie) is een blijvend aandachtspunt. In 2020 blijven wij de zoekfunctie van de website optimaliseren.
--	--	---

Overige Middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Indexatie GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	u	-6.200	-6.200	-6.200	-6.200	De extra kosten als gevolg van indexatie.
Doorrekening nieuwe CAO gemeente	u	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	Er is een nieuwe CAO gemeenten afgesloten, als gevolg waarvan deze extra kosten zijn opgenomen.

³ Bij *virtual reality (vr)* kom je in een virtuele wereld. Je ziet niets meer van de echte wereld om je heen.

⁴ Bij *augmented reality (ar)* kunnen dragers de echte wereld nog steeds kunnen zien. De echte omgeving wordt vermengd met hologrammen.

Paspoort en identiteitsbewijs		- 400.000	- 400.000	- 400.000	-400.000	Geldigheid paspoorten en ID naar 10 jaar, was nog niet in begroting verwerkt.
Lagere kosten thuisbezorging i.v.m. verlenging geldigheid		50.000	50.000	50.000	50.000	Geldigheid paspoorten en ID naar 10 jaar, was nog niet in begroting verwerkt.
Extra ondersteuningskosten		-70.000	-10.000	-70.000	-10.000	Verandering wetgeving payroll medewerkers, werkgevers bijdragen en door de uitbreiding van FTE's extra laptops en telefoons.
Softcontroles		-15.000				Optimaliseren van de Interne Controle Accountants.

Cluster Leges en heffingen

Maatschappelijk effect:

Een gemeente die bewijst toegevoegde waarde te hebben voor de samenleving.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Kostendeekkende leges en heffingen	<i>Geen</i>	
Waarderen woningen op gebruiksoppervlakte in 2022	→ In 2019, 2020 en 2021 wordt, in plaats van de verplichte 20% per jaar, 33,3% van de WOZ-objecten gecontroleerd op de kenmerken. Deze WOZ-controle wordt gebruikt om de BAG-oppervlakte te verbeteren. (bron: WOZ / BAG)	In 2019 is een meerjarenplan opgesteld en in 2020 starten we met de uitvoering van inmeten van gebruiksoppervlakte van woningen, in verband met de wettelijke verplichting per 2022.

Overige Middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Inflatiecorrectie OZB	i	313.200	313.200	313.200	313.200	Inflatiecorrectie OZB
OZB niet woningen; stijging waarde	i	400.000	600.000	750.000	750.000	OZB niet woningen; stijging waarde

Cluster Financiën

Maatschappelijk effect:

Een gemeente die bewijst toegevoegde waarde te hebben voor de samenleving.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Structureel sluitende meerjarenbegroting	Geen	De ambitie van Hollands Kroon is om een ratio weerstandsvermogen te hebben op niveau C (zie hiervoor ook de paragraaf Weerstandsvermogen. Sinds de jaarrekening 2018 hebben we een ratio weerstandsvermogen op niveau A. In 2020 willen we dit niveau handhaven. Gedurende de behandeling van de begroting 2020 kan uw raad echter besluiten nemen die invloed hebben op het weerstandsvermogen. Uiteraard zult op de hoogte worden gesteld van de gevolgen hiervan op het weerstandsvermogen.

Overige Middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Afloop/einde van de gegarandeerde opbrengst rente ABN Amro	i				-363.000	Afloop gegarandeerde opbrengst rente ABN Amro.
Storting Algemene Reserve	u	- 1.600.000	- 1.374.000			In het raadsvoorstel bijdrage zorg en ondersteuning Inclusio Hollands Kroon is er € 2,3 miljoen onttrokken uit de algemene reserve, dit wordt in 2020 en 2021 teruggestort.
Storting reserve Sociaal Domein	u		- 1.670.000			In het raadsvoorstel bijdrage zorg en ondersteuning Inclusio Hollands Kroon is er € 2,3 miljoen onttrokken uit de algemene reserve, dit wordt in 2020 en 2021 teruggestort.

Overzicht kosten

Onderstaande tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen.

Programma Dienstverlening	2020	2021	2022	2023
Bestuur	1.852.528	1.852.528	1.852.528	1.852.528
Financiering	192.737	-1.215.894	-1.215.894	-1.215.894
Leges & heffingen	177.689	177.689	177.689	177.689
Organisatie	29.781.769	29.607.267	30.117.017	30.117.017
Overig	522.619	1.797.172	1.082.204	1.082.204
Lasten	32.527.342	32.218.762	32.013.544	32.013.544
Bestuur	1.521	1.521	1.521	1.521
Financiering	923.306	916.933	916.933	916.933
Leges & heffingen	9.492.302	9.492.302	9.492.302	9.492.302
Organisatie	1.157.965	1.157.965	1.157.965	1.157.965
Overig	64.636.854	65.287.108	66.071.890	66.071.890
Baten	76.211.948	76.855.829	77.640.611	77.640.611
Saldo voor bestemming	43.684.606	44.637.067	45.627.067	45.627.067
Mutaties binnen reserves	-1.605.239	-1.355.239	-1.355.239	-1.355.239
Saldo na bestemming	42.079.367	43.281.828	44.271.828	44.271.828

Programma Leefbaarheid

Cluster Infrastructuur

Maatschappelijk effect:

Bereikbaarheid in en naar Hollands Kroon is optimaal en veilig.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Hollands Kroon heeft een fijnmazig geïntegreerd concept voor mobiliteit en een goede mobiliteit & bereikbaarheid.	→ In 2021 is 65% van de inwoners (zeer) tevreden over de bereikbaarheid van Hollands Kroon in het algemeen in 2018 is dit 61%. (bron: Burgerpeiling 2018 / vormvrije vraag, zodoende geen benchmark.) → In 2021 wordt de bereikbaarheid voor bevoorrading en transport nog steeds gemiddeld gewaardeerd met een 7,8 door de ondernemers. (bron: Ondernemerspeiling 2018)	• Begin 2020 wordt een verkeersveiligheidsplan Hollands Kroon aan de gemeenteraad voorgelegd met concrete voorstellen voor de aanpak van verkeersveiligheidsknelpunten in Hollands Kroon. Dit zal een combinatie zijn van infrastructurele investeringen en preventieve maatregelen (bewustwordingscampagnes), waarbij samenhang is met de acties die mogelijk voortvloeien uit de Kadernota Veiligheid. Veilige schoolroutes zullen benoemd worden. Voor het bepalen van de knelpunten wordt actief gebruik gemaakt van signalen van bewoners. Dit loopt gelijk op met de regionale uitwerking van het SPV2030, een traject dat vanuit de Provincie getrokken wordt. • Via De Kop Werkt! (DKW) wordt in het eerste kwartaal 2020 een voorstel voorgelegd over het inrichten van mobipunten. Infrastructurele koppeling met de Metropoolregio Amsterdam is van belang. Dat vraagt om grote infrastructurele aanpassingen en een duidelijk beeld van hoe we ons in de toekomst verplaatsen (auto, snelfiets, spoor, of misschien wel water en lucht). Nieuwe vormen van openbaar vervoer om onze gemeente beter te ontsluiten en om bereikbaarheid van en naar kernen te verbeteren worden actief onderzocht. • Samenwerking in de Regio vindt plaats via DKW en wordt uitgebreid met de regio HAL en West-Friesland.

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Openbare verlichting	u	30.000	30.000	30.000	30.000	Besparing door LED bij openbare verlichting
HHNK bediening sluizen	u	25.000	25.000	25.000	25.000	Lagere administratieve lasten
Gladheidsbestrijding	u	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	Extra budget zodat niet jaarlijks extra gelden hoeven te worden gevraagd via bestuursrapportages.
Integraal Beheerplan bebording	u	-	-10.000	-70.000	-70.000	Betreffen de kosten die gepaard gaan met het integraal beheerplan bebording.
Integraal Beheerplan beschoeiing	u	-	-30.000	-60.000	-90.000	Betreffen de kosten die gepaard gaan met het integraal beheerplan beschoeiing.
Wegen	u	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	Door duidelijk onderscheid groot en klein onderhoud, is het niet nodig om de reserve te vullen. De werkzaamheden worden grotendeels gekapitaliseerd.
Bruggen	u	400.000	373.333	306.667	280.000	Door duidelijk onderscheid groot en klein onderhoud, is het niet nodig om de reserve te vullen. De werkzaamheden worden grotendeels gekapitaliseerd.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Hollands Kroon gaat concreter inzetten op duurzaamheid, biodiversiteit en de energietransitie.	→ <i>Geen KPI voorstel, wachten op lokale en regionale strategie en programma.</i>	- We ontwikkelen een programma Duurzaamheid met aandacht voor de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie en biodiversiteit. Deze onderwerpen hebben nauw raakvlak met elkaar en een eigen tempo in de uitwerking. Duurzaamheid vormt een integraal uitgangspunt bij de opzet en uitvoering van gemeentelijk beleid en bedrijfsvoering. Duurzaamheid is leidend en een verbindend principe! We verwachten begin 2020 te kunnen starten met de uitvoering van het programma. Het programma Duurzaamheid draagt ook bij aan de doelstelling 'Hollands Kroon draagt bij aan een schoon, gezond en groen leefklimaat'. - De Regionale Energie Strategie en de Transitievisie Warmte Hollands Kroon zijn onderdeel van het programma Duurzaamheid. Hierin is aandacht voor opgave voor het opwekken van duurzame energie en hoe we onze woonwijken in 2025 zonder aardgas kunnen verwarmen. Daarbij gaan we particuliere initiatieven helpen, kijken we naar de mogelijkheden van energietoelagen en komt er een bewustwordingscampagne. De Regionale Energie Strategie wordt in de loop van 2020 vastgesteld. Planning is afhankelijk van de vaststelling van het klimaatakkoord. Uiterlijk eind 2021 moet de transitievisie Warmte van de gemeente Hollands Kroon klaar zijn.

		• In het programma Duurzaamheid geven we ook aan hoe we onze eigen voorbeeldfunctie zien. We gaan in 2020 onderzoeken hoe we onze eigen gebouwen energieneutraal maken en voor welke prijs. Daarbij kijken we naar de mogelijkheden van zonne- en windenergie? Planning van deze activiteiten en projecten komen in het programma Duurzaamheid. • Biodiversiteit is een onderdeel van het programma Duurzaamheid. We gaan een deltaplan Biodiversiteit maken dat uiterlijk in maart 2020 klaar is. In dit Deltaplan nemen we de aanbevelingen van de werkgroep Biodiversiteit mee. Ook kijken we naar de mogelijkheid voor samenwerking met andere gemeenten. Andere projecten die terugkomen zijn 'tiny forests', 'Hollands Kroon is een geregistreerde bijengemeente' en een bewustwordingscampagne. Daarnaast kijken we naar de mogelijkheden die we zelf hebben (bijvoorbeeld in ons maaibeleid).
Hollands Kroon draagt bij aan een schoon, gezond en groen leefklimaat.	→ In 2020 wordt 75% van het afval gescheiden in Hollands Kroon in 2017 is dit 66%. (bron: HVC, Hollands Kroon)	• Eind 2019 is een Tiny Forest gerealiseerd bij scholengemeenschap St. Antonius en De Mient in Nieuwe Niedorp. Dat is gedaan in samenwerking met het IVN. We willen in 2020 tenminste nog één Tiny Forest realiseren.

→ Het aantal solitaire bomen in gemeentelijk beheer groeit mee met het aantal nieuwe geborenen. *correctie bij eventuele aankoop/verkoopgronden. (bron: eigen cijfers, Hollands Kroon)

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Indexatie GR OD NHN	u	-87.900	-87.900	-87.900	-87.900	De extra kosten als gevolg van indexatie.
Indexatie HVC	u	-287.000	-287.000	-287.000	-287.000	De extra kosten als gevolg van indexatie.
Doorrekening riool	u	171.700	340.200	230.300	330.400	Kosten worden genomen via kapitaal in plaats van exploitatie.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Onze leefomgeving is gevarieerd, goed onderhouden en sluit aan bij de behoefte van inwoners.	→ In 2021 vindt nog steeds 75 procent van de inwoners dat er voldoende groen is in Hollands Kroon. (bron: Burgerpeiling 2018) → De staat van de openbare ruimte wordt in algemene zin in 2021 met een 7 gewaardeerd. In 2018 is dit een 6,4. (bron: Burgerpeiling 2018 / vormvrije vraag, zodoende geen benchmark.)	- De Omgevingswet treedt naar verwachting per 1 januari 2021 in werking. De implementatie daarvan vergt inspanningen van gemeenten, met name omdat het aantal aanvragen voor planologische wijzigingen op dit moment onverminderd hoog blijft. Het is daarom nodig extra capaciteit in te zetten op de implementatie van deze wet. We kunnen daarmee de gemeenteraad goed meenemen in het implementatieproces en bereiden ons, afhankelijk van het ambitieniveau dat de raad zal stellen, goed voor op de komst van deze omvangrijke wet. De Omgevingswet voorziet in spelregels voor alles dat de fysieke omgeving raakt en een goede uitvoering daarvan draagt bij aan een aangename leefomgeving. De extra middelen worden ingezet voor de implementatie van deze wet. - De schaalvergroting in de Agrarische sector zet door. Daardoor zal er meer vraag komen naar wat te doen met de overblijvende (leegstaande) agrarische bebouwing. In 2020 onderzoeken we in hoeverre deze bebouwing geschikt gemaakt kan worden voor huisvesting van (kwetsbare) doelgroepen. In het tweede kwartaal brengen we een voorstel richting de raad. - We gaan onverminderd verder met het betrekken van inwoners bij onderhoud en inrichting van de openbare ruimte via Kernbeheer.

Kernbeheer plaatst oproepen op Facebook om nieuwe initiatieven binnen te halen. Ook plaatst zij spandoeken waarin opgeroepen wordt tot 'meer groen in de buurt'. Inwoners die opmerkingen hebben over gemeentegroen worden persoonlijk door Kernbeheer benaderd en gewezen op de mogelijkheid tot eigen invulling van de openbare ruimte.

- Kernbeheer is op zoek naar oplossingen voor zwerfafval in samenwerking met Consulting Kids. Uitwerking van dit project vindt plaats eind 2019, begin 2020. Eén van de uit te werken ideeën is om een dorpenchallenge te organiseren.
- De Fixi app bewijst zich. In gevallen dat er een oplossing wordt gevraagd die wij niet kunnen bieden, zorgen wij voor persoonlijk contact in plaats van een terugmelding via de app.
- Met datagericht beheer van onze openbare ruimte krijgen we steeds beter inzicht in de kwaliteit van het areaal en welk onderhoud we op welk moment zouden moeten uitvoeren. We kunnen dan aan inwoners beter uitleggen hoe de staat van het onderhoud is en kunnen we beter inschatten wat de kosten voor het onderhoud zijn. De raad ontvangt een voorstel hoe dit in Hollands Kroon kan worden ingericht.
- We hebben steeds vaker te maken met extreme weersomstandigheden. We maken een uitvoeringsplan voor een

		regionale strategie klimaatadaptatie in de Noordkop. Die gaat in op het beheer en inrichten van de openbare ruimte. Het uitvoeringsplan is uiterlijk eind 2020 klaar. Dit is een onderdeel van het programma Duurzaamheid. • We realiseren nieuwe urnenmuren en breiden bestaande urnenmuren uit op gemeentelijke begraafplaatsen. • We verwerken de wettelijke wijzigingen op bestemmingsplannen en procedures. We stellen een paraplubestemmingsplan en een beheerplan geluidzonering op. Daarnaast worden de huidige bestemmingsplannen opgenomen in een omgevingsplan. De oplevering van het paraplubestemmingsplan volgt naar alle waarschijnlijkheid in het derde kwartaal. De kosten voor het opstellen van het omgevingsplan zien in 2020 met name op de voorbereidende fase. • We onderzoeken op basis van het VN-verdrag Handicap de toegankelijkheid van openbare gebouwen en voorzieningen voor mensen met een beperking in de vier hoofdkernen. Op basis van de bevindingen zal beleid ontwikkeld worden. De nulmeting is in het derde kwartaal van 2020 gereed.
Het woningaanbod in Hollands Kroon sluit aan bij wensen van	→ <i>Wordt nog nader bepaald aan de hand van een woningmarkt onderzoek dat uitgevoerd gaat worden.</i>	• In 2019 is een woningmarktonderzoek uitgevoerd en een beeldvormende vergadering gehouden. Het woningmarktonderzoek

(toekomstige) inwoners.		is leidend in hoe we onze woningvoorraad naar 2029 in gaan richten en hoe we rekening willen houden met specifieke doelgroepen zoals jongeren, alleenstaanden en tijdelijke medewerkers die hier meer dan een jaar zijn. In het eerste halfjaar van 2020 wordt de huidige woonvisie herzien of wordt een nieuwe woonvisie geschreven. In het derde kwartaal wordt deze voorgelegd aan uw raad. • In 2019 is een woonwensenonderzoek uitgevoerd onder mensen die in Hollands Kroon werken, maar niet wonen. De uitkomsten hiervan worden in 2020 meegenomen in de herziening van de huidige woonvisie of in een nieuwe woonvisie.
Inwoners zijn actief betrokken bij hun leefomgeving.	→ <i>In 2021 stelt minimaal 30% * van de inwoners dat de gemeente de buurt voldoende betreft bij de aanpak van leefbaarheid. Dat is in 2018 18%. (bron: Burgerpeiling 2018)</i> → <i>In 2021 stelt 38% * van de inwoners dat zij voldoende betrokken zijn geweest bij plannen, activiteiten en voorzieningen. Dat is nu 18%. (bron: Burgerpeiling 2018)</i> <i>* betreft de waarde van de Benchmark</i>	• Betrokkenheid uit zich onder meer in openbare orde en veiligheid en dan vooral in buurtpreventie. De Whatsapp buurtpreventie is succesvol. In de uitwerking van de Kadernota Veiligheid vragen we aandacht voor de Whatsapp preventieborden. Borden worden op verzoek geplaatst, het aantal verzoeken neemt af. • Vanuit Kernbeheer werken we aan een integrale aanpak van kernen bij het inrichten van de openbare ruimte. Komend jaar zal een pilot in een nog te bepalen kern worden gestart, waarbij inwoners nauw betrokken worden.

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Opbrengst grafrechten storten in voorziening	i	-240.000	-240.000	-240.000	-240.000	De opbrengsten van grafrechten worden gestort in een voorziening.
Jaarlijkse vrijval voorziening afkoopsommen onderhoud graven	i	30.000	60.000	90.000	120.000	Jaarlijkse vrijval voorziening afkoopsommen onderhoud graven
Minder inkomsten snippergroen		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	De komende jaren ontvangen we minder inkomsten uit de verkoop van snippergroen.
Integraal Beheerplan bomen	u	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	Betreffen de kosten die gepaard gaan met het integraal beheerplan bomen.

Cluster Veiligheid

Maatschappelijk effect:

Veilig voelen en zijn in Hollands Kroon.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Hollands Kroon is een veilige leefomgeving.	→ <i>In 2021 wordt de veiligheid in de eigen buurt nog steeds met een 7,6 gewaardeerd. (bron: Veiligheidsmonitor 2017)</i> → <i>In 2021 stelt 46,1% * van de inwoners dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid. In 2017 is dat 24,6% . (bron: Veiligheidsmonitor 2017)</i> <i>* betreft de waarde van de Benchmark</i>	Eind 2019 wordt de nieuwe Kadernota Veiligheid (2019- 2022) vastgesteld. De kadernota richt zich op de programma's: Ondernijning, Jeugd, Zorg & Veiligheid, CTER en Cyber. In 2020 wordt hier uitvoering aan gegeven.
Mensen gaan in Hollands Kroon op een prettige manier met elkaar om, waarderen en zijn betrokken bij de omgeving waarin ze wonen.	→ <i>In 2021 gaat nog steeds minimaal 74% van de inwoners prettig met elkaar om. (bron: Veiligheidsmonitor 2017)</i>	- We implementeren de Wet aanpak woonoverlast. Dit gaat om het borgen van een nieuwe burgemeestersbevoegdheid om in te grijpen bij meldingen van overlast. Besluitvorming in de gemeenteraad vindt plaats in januari 2020 via de APV. Op basis daarvan kan het uitvoeringsbeleid eerste kwartaal 2020 worden uitgewerkt. - Verbeteren van de koppeling tussen het sociaal domein en veiligheid. Achter veel meldingen van overlast schuilt een zorgvraag. Door een regulier overleg in te richten kunnen de signalen worden doorgegeven, zodat deze vanuit het sociaal domein beter kunnen

		worden opgepakt. Dit gebeurt doorlopend na vaststelling van het uitvoeringsbeleid (dus vanaf tweede kwartaal 2020). • Ondersteunen van de regionale borging van de Wet verplichte GGZ We nemen actief deel aan de regionale werkgroep en zorgen dat hetgeen in de werkgroep wordt besproken ook geborgd wordt binnen Hollands Kroon. • Buurtbemiddeling wordt voortgezet. De uitgaven (€ 3000,- per jaar) zijn nodig voor trainingen van de vrijwillige buurtbemiddelaars, reiskostenvergoedingen, bijeenkomsten, pr en foldermateriaal.
Het aantal (jeugd)delicten is beperkt door preventie en proactie.	→ <i>Het percentage jongeren tussen de 13-23 met jeugdreclassering in Hollands Kroon is 0,2%; in Nederland is dat 0,4% in 2017. (bron: CBS Jeugd)</i> → <i>Het percentage Jeugdcriminaliteit (12-21 jaar) in 2015 is 1,04% in Hollands Kroon in Nederland 1,45%. (bron: Verwey-Jonker Instituut)</i> → <i>Het aantal doorverwijzingen in Hollands Kroon naar bureau Halt per 1000 jongeren (12 - 18 jaar) is 4,9 personen in 2017. (bron: Halt)</i>	• We ontwikkelen de jeugdaanpak door de samenwerking tussen jeugdwerk politie en gemeente verder uit te breiden. Om beter in kaart te brengen wat er speelt, en welke capaciteit waar moet worden ingezet, maken we een netwerkkaart van de verschillende jeugdgroepen in Hollands Kroon en leggen we de verbanden met omliggende gemeenten. Deze netwerkkaart is in het tweede kwartaal van 2020 gereed. Ook implementeren we hierbij het 7 stappen model Jeugd. Dit landelijk instrument biedt een overzichtelijk kader voor een integrale en effectieve aanpak jeugdgroepen.

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Indexatie GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	u	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000	De extra kosten als gevolg van indexatie.

Overzicht kosten

Onderstaande tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen.

Programma Leefbaarheid	2020	2021	2022	2023
Infrastructuur	4.547.944	4.677.545	4.677.545	4.677.545
Milieu	8.760.162	8.809.628	8.789.628	8.789.628
Omgevingskwaliteit	3.634.436	3.635.356	3.644.356	3.644.356
Veiligheid	4.014.137	4.012.393	4.012.393	4.012.393
Lasten	20.956.679	21.134.922	21.123.922	21.123.922
Infrastructuur	78.452	78.452	78.452	78.452
Milieu	9.843.294	9.843.294	9.843.294	9.843.294
Omgevingskwaliteit	2.099.678	1.919.678	1.919.678	1.919.678
Veiligheid	-	-	-	-
Baten	12.021.424	11.841.424	11.841.424	11.841.424
Saldo voor bestemming	-8.935.255	-9.293.498	-9.282.498	-9.282.498
Mutaties binnen reserves	-130.288	-1.291.926	-1.291.926	-1.291.926
Saldo na bestemming	-9.065.543	-10.585.424	-10.574.424	-10.574.424

Programma Vitaliteit

Algemeen maatschappelijk effect: Vergroten van de sociale cohesie en binding met de leefomgeving

Cluster Zorg

Maatschappelijk effect: *Ontplooiing tot zelfbewuste en vitale inwoners in fysieke en cognitieve zin.*

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Iedereen die zorg nodig heeft, krijgt deze.	→ In 2021 weet 74%* van de Wmo-cliënten waar ze terecht kunnen met een hulpvraag. In 2017 was dit 64%. (bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo en jeugd 2017) → In 2021 weet 74% van de Jeugdzorg-cliënten, altijd of vaak, waar ze terecht kunnen met een hulpvraag. In 2017 was dit 64%. (bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo en jeugd 2017 / vormvrije vraag, zodoende geen benchmark.) * betreft de waarde van de Benchmark	- Met Incluzio wordt een nieuwe set van KPI's (vervangt huidige set) vastgesteld en wordt de bestaande overeenkomst geactualiseerd. In het eerste kwartaal volgt een nulmeting op basis van nieuwe KPI's. In het tweede kwartaal vertalen we deze door in de Kadernota 2021 zodat uw raad hierop kan sturen. - Incluzio is gestart met klantmonitoring (wijkteammedewerker vraagt uit aan cliënt); in plaats van een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek voeren we een 'continumeting cliënttevredenheid', waarbij gemonitord wordt hoe toegang, dienstverlening en effect vanuit het perspectief van cliënten ervaren is. - In het eerste kwartaal brengen we op basis van verzamelde data in beeld hoe we het al dan niet slagen van ons zorgconcept cijfermatig kunnen uitdrukken. - Circa 50 inwoners ontvangen individuele ondersteuning via het mantelzorgcentrum van ongeveer 20 uur per traject. Zij organiseren 15 collectieve themabijeenkomsten. Wij ondersteunen in 2020 het

		mantelzorgcentrum bij het organiseren van de mantelzorgdag en het mantelzorgcompliment voor +/- 600 mantelzorgers waarvoor maximaal € 50.000,00 is gereserveerd. • Aan mantelzorgondersteuning wordt op verschillende manieren invulling gegeven. De vorm van ondersteuning vraagt een bredere blik en Inluzio onderzoekt de mogelijkheden voor een vernieuwde aanpak. In 2020 leggen we een besluit voor over de wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven. • Het project 'Kamers met Kansen' draait nu als pilot. Naar verwachting is de succesvolle uitstroom na het pilotjaar 78%. Voor komend jaar zetten wij in op 90%. Dit willen we in 2021 en verder continueren. Daarvoor worden extra middelen gereserveerd. • We onderzoeken op welke wijze we de integrale manier van werken zo goed mogelijk kunnen realiseren (bijvoorbeeld beleid en werkwijzen) zodat de zorgvraag altijd centraal staat. Hierover wordt de raad in Q2 2020 geïnformeerd.
Evenwicht vinden tussen de geleverde zorg en de beschikbare financiën.	<i>In 2021 worden Wmo en jeugdzorg uitgevoerd binnen het daarvoor vastgestelde budgetplafond (100% of minder). In 2017 was dit 106% en de prognose voor 2018 is 113%. Dit wordt de komende jaren trapsgewijs afgebouwd; 2019 = 109%; 2020 = 104%. (bron: Jaarrekening HK 2017 & Programmabegroting HK 2017-2020)</i>	• Het plafondbedrag voor dienstverlening van Inluzio is het door de raad in september 2019 vastgestelde bedrag, verminderd of vermeerderd met ontwikkelingen in de Rijksuitkering. De begroting 2020 van Inluzio is hierop ingericht en (innovatieve) maatregelen voor het sluitend maken van deze begroting worden door gemeente

en Inluzio samen vastgesteld. We onderzoeken bijvoorbeeld of huishoudelijke ondersteuning anders vormgegeven kan worden en hoe contracten met onderaannemers maximaal benut kunnen worden door het instellen van plafondfinanciering. Dit wordt vertaald in een jaarplanning. Die komt in Q1 beschikbaar. Bij substantiële wijzigingen komen we met voorstellen bij de bestuursrapportages om het budgetplafond bij te stellen. Tweemaandelijks informeren wij u over de resultaten van de maatregelen.

- We investeren in leefbaarheidsactiviteiten in de kernen. Een voorbeeld hiervan is “Samen Meedoen” (de ‘doet en ontmoet’ groepen). Deze worden in 2020 verder doorontwikkeld met als beoogd resultaat een dekkend aanbod in heel Hollands Kroon van integratie van zware dagbesteding en laagdrempeliger activiteiten en een afname van geïndiceerde dagbesteding bij aanbieders buiten de gemeentegrenzen.
- We geven uitvoering aan het bovenregionaal transitieplan jeugd waarvoor het Rijk budget beschikbaar heeft gesteld. Daarmee wordt concreet uitvoering gegeven aan het preventiever handelen binnen de jeugdzorg. Bijvoorbeeld het invoeren van het concept buurtgezinnen, het verbeteren van de samenwerking tussen jeugdzorg en (passend) onderwijs en het meer en beter inzetten van maatjes voor jongeren. De raad wordt halverwege 2020 geïnformeerd over de stand van zaken.

		• Het specialistisch ambulant jeugdteam wordt uitgebreid met een afvaardiging van de wijkteamdisciplines Inkomen, Participatie en Schulddienstverlening en Veiligheid. Door deze uitbreiding kan de juiste hulpverlening bij casuïstiek met complexe problematiek nog sneller plaatsvinden. • Het aantal vrijwilligers loopt terug en de vrijwilligers die beschikbaar zijn worden steeds kwetsbaarder. Dit vergt meer van de welzijnsorganisaties. Gekeken wordt hoe dit opgelost kan worden. Dit kan door op verschillende manieren; door bijvoorbeeld een “super” vrijwilliger aan te stellen die de kwetsbare vrijwilligers ondersteunt, maar een optie kan ook zijn dat er meer werk naar professionals gaat. Op regionaal niveau wordt hier onderzoek naar gedaan en afspraken over gemaakt. De verwachting is dat dit medio 2020 is afgerond, waarover uw raad dan wordt geïnformeerd.
Ouderen en mensen met een beperking wonen langer thuis, indien nodig met ondersteuning of hulp.	→ In 2021 woont net als in 2016 94,3% van de inwoners van 75 jaar en ouder zelfstandig. Landelijk was dit in 2016 92,2%. (bron: Gemeentelijke monitor Sociaal Domein) → In 2021 wordt er door 20% van de inwoners van Hollands Kroon intensief zorg verleend aan hulpbehoevende vrienden of familie en door 40% incidenteel. In 2017 is dit 13% intensief en 32% incidenteel. (bron: Burgerpeiling 2018)	• Woonzorggroep Samen en de Omring hebben opdracht gegeven om te onderzoeken hoe we tot een gedeeld beeld kunnen komen over de effecten van vergrijzing in de regio. Wij werken mee aan die onderzoeken. In de loop van 2020 wordt, op basis van de resultaten, een plan van aanpak opgesteld. • In alle kernen wordt het project ‘leefbaarheid door ontmoeten’ uitgerold. Medio september 2019 zijn alle dorpen aangeschreven om ideeën aan te leveren die moeten leiden tot bruisende,

		toekomstbestendige dorpen op het gebied van sociale leefbaarheid. Een ontmoetingsplek (in een bestaande locatie) is een voorwaarde. De voorziening van een ontmoetingspunt levert een bijdrage aan de sociale veerkracht van de inwoners en zorgt voor leefbaarheid in de kleine kernen.
Sociale eenzaamheid voorkomen.	→ In 2021 is het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt niet verder gestegen dan 13% in 2018. Landelijk is dit in 2018 14%*. (bron: Burgerpeiling 2018) → In 2021 is het aantal inwoners dat behoefte heeft aan meer sociale contacten niet verder gestegen dan de 20% in 2018. Landelijk is dit in 2018 21 %*. (bron: Burgerpeiling 2018) * betreft de waarde van de Benchmark	- In 2020 wordt het Thuishuis in Winkel opgeleverd. Het Thuishuis is een kleinschalige woonvorm voor alleenstaande ouderen die niet alleen willen wonen en /of (dreigen te) vereenzamen. Daarnaast zijn de vrijwilligers ook actief in de betreffende kern in de vorm van het thuisbezoek. Alle projecten zijn gericht op eenzaamheidsvermindering en het stimuleren van verbindingen onderling en in de eigen wijk. Eind 2020 wordt dit project geëvalueerd. - In 2020 wordt het project Buurtcirkel voortgezet. Dit is een project gericht op het in contact brengen van mensen in elkaars buurt die weinig tot geen sociaal netwerk hebben, onder begeleiding van een buurtcoach. Aan de hand van de evaluatie in het 1e kwartaal van 2020 wordt besloten of het project voortgezet en wellicht uitgebreid wordt met meerdere buurtcirkels.

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Veilig Thuis	u	-377.000	-377.000	-377.000	-377.000	Extra kosten in verband met een nieuwe verdeelsleutel.

Rijksvaccinatieprogramma	u	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000	Gemeenten zijn pe1 1 januari 2019 verantwoordelijk voor het rijksvaccinatieprogramma
Bovenregionale samenwerking	u	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	Coördinatie en ondersteuning van inkoop/transformatie specialistische Jeugdzorg, projectleider Jeugdbescherming/reclassering en contractmanagement Jeugdzorgplus, Integrale Crisisdienst en Veilig Thuis.
Maatwerk dienstverlening budget calamiteiten en risico's	u	50.000	50.000	50.000	50.000	Afbouw van de buffer.
Schuldhelpverlening	u	80.000	80.000	80.000	80.000	Voor schuldhelpverlening is minder (programma)budget nodig om de taken uit te voeren. Het jaarlijks budget voor het maatwerk kan naar beneden worden bijgesteld.

Maatschappelijk effect:

Economische onafhankelijkheid om op redelijke wijze in de maatschappij te kunnen participeren, ook bij persoonlijke tegenslag.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Steeds meer inwoners voorzien in hun eigen levensonderhoud.	→ In 2021 hebben we maximaal 15 personen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners. In 2017 waren dit 19,5 personen per 1000 inwoners. Landelijk is dit in 2017 41,9 personen per 1000 inwoners*. (bron: Waarstaatjegemeente.nl / CBS) * betreft de waarde van de Benchmark	- Voor 2020 verwachten we geen verdere daling voor het huidige bestand (voormalig Wajong, statushouders en inwoners met de grootste afstand), dat steeds kwetsbaarder is. Naast specifieke maatwerktrajecten die we inzetten, vraagt dit ook meer tijd, investering en intensievere begeleiding (met regelmaat ook hulpverlening) nodig om voor deze groep de uitstroom naar werk te realiseren. We ontwikkelen een visie over de toekomst van re-integratie trajecten door middel van een marktconsultatie en aanbesteding. Het doel is dat we als gemeente de regierol vervullen en dat mensen op maat worden begeleid. In 2019 zijn we reeds gestart met het bepalen van de visie en het uitzetten van de marktconsultatie waardoor uiterlijk in Q2 de aanbesteding van start kan. - Om alle inwoners in een eerder stadium van financiële problemen te kunnen helpen zal de huidige capaciteit bij het team schulddienstverlening minimaal gehanteerd blijven. Hoe preventie- en vroegsignaleringsactiviteiten meer gerealiseerd kunnen worden, wordt in 2020 een plan ontwikkeld.

- Team schulddienstverlening voert minimaal eens per kwartaal casuïstiek overleg met vluchtelingenwerk over een gezamenlijke aanpak voor de financiële problematiek zodat we in een vroeg stadium schulden kunnen oppakken en bij voorkeur kunnen voorkomen.
- We onderzoeken hoe we anderstaligen (bijvoorbeeld arbeidsmigranten) en laaggeletterden beter kunnen bereiken en hulpverlening kunnen bieden. Zodat we geen groepen uitsluiten. De ambitie is om in ieder geval de correspondentie met/naar de inwoners uiterlijk in Q2 2020 op orde te hebben.
- In het eerste kwartaal maken we intern afspraken met gemeentelijke belastingen, team Terugvordering & Verhaal/BBZ en team schulddienstverlening om een sluitende aanpak te creëren die recht doet aan het voorkomen van problematische schulden bij onze inwoners versus het ophalen van openstaande vorderingen en leningen.
- Lopende convenanten in verband met vroegsignalering (woningcorporaties, energieleveranciers en zorgverzekeraars) worden één keer per kwartaal intern geëvalueerd. Ook met de woningcorporaties wordt viermaal per jaar het convenant geëvalueerd op de uitvoering hiervan. Waar nodig maken we aanvullende afspraken om de dienstverlening te verbeteren zodat inwoners in een vroeg stadium in contact komen met een

		schulddienstverlener en eventuele huisuitzettingen worden voorkomen. • We gaan in overleg met WonenPlusWelzijn over het aanbieden van aanvullende trainingen aan de Administratief Ondersteuners (voorheen Schuldhulpmaatjes). Er wordt gedacht aan een training gesprekstechnieken. Wanneer de ondersteuners meer handvatten hebben voor het voeren van de gesprekken kan er sneller en efficiënter ondersteuning worden geboden. • Het werkgeversservicepunt is vanaf het vierde kwartaal 2019 een nieuwe weg ingeslagen om de samenwerking te verbeteren met als doelstelling om vraag en aanbod beter passend te maken. Werkzoekenden ontvangen dienstverlening in de vorm van workshops, arrangementen en inzet van instrumenten. Dit vergroot de kansen op de arbeidsmarkt. Een andere doelstelling is dat werkgevers het Werkgeversservicepunt beter weten te vinden. Er komt een landelijke campagne en daarnaast zal het Werkgeversservicepunt effectiever inzetten op sociale media om de naamsbekendheid te vergroten.
Iedereen kan volwaardig meedoen in de maatschappij	→ <i>In 2018 voelt 6% van de inwoners zich ernstig belemmerd in deelname maatschappij. (bron: Burgerpeiling 2018); Bij dit cijfer is er geen landelijk gemiddelde.</i>	• Het huidige inburgeringsstelsel functioneert niet naar behoren. De aansluiting met participatie en onderwijs mist en de inburgeringsplichtigen zijn minder goed in staat om zelfstandig invulling te geven aan hun inburgering. Om deze reden treedt naar

In 2021 willen we nog steeds dat maximaal 6% van de inwoners zich ernstig belemmerd is in deelname aan de maatschappij.

verwachting per januari 2021 een nieuwe wet in werking. Het nieuwe stelsel is erop gericht om alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig mee te laten doen in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk. Wij bereiden ons voor op de nieuwe wetgeving zodat wij op 1 januari 2021:

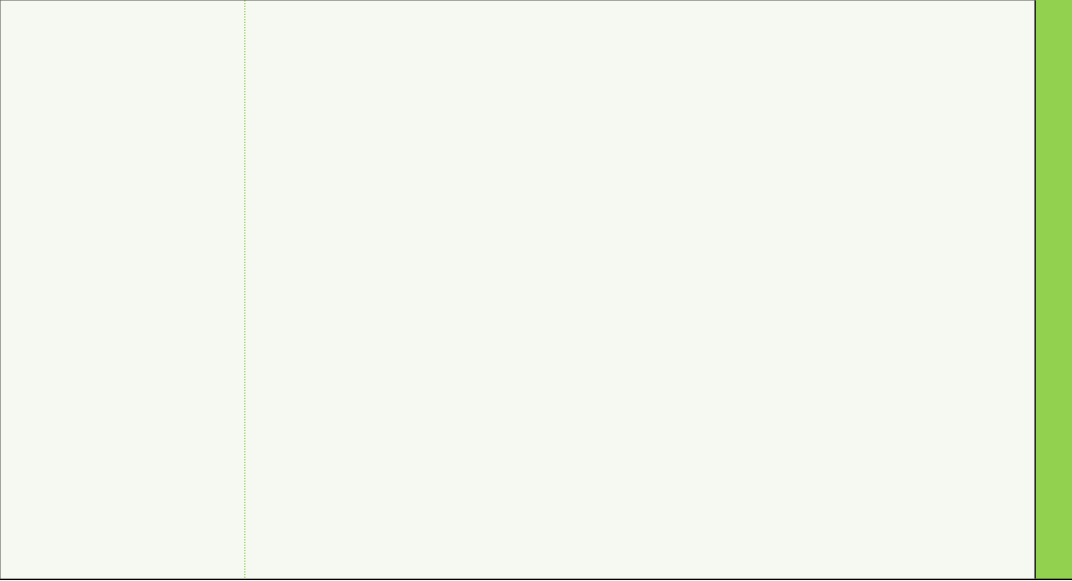
- een passend aanbod (taal)onderwijs hebben ingekocht waarbij naar de mogelijkheid is gekeken om een (boven)regionaal aanbod te creëren;
 - een passend aanbod op het gebied van participatie hebben gecreëerd waarin de elementen, sociale contacten, werknemersvaardigheden en werk/werkervaringsplaats op de voorgrond treden;
 - een passend aanbod voor het ontzorgen hebben gecreëerd voor de inburgeringsplichtigen in de eerste zes maanden gericht op financiële zelfredzaamheid;
 - ons werkproces zo hebben ingericht dat met elke inburgeraar een persoonlijk ontwikkelingsplan wordt opgesteld waarin alle bovengenoemde bovenstaande aspecten met elkaar verbonden worden en waarop gehandhaafd wordt.
- Ook in 2020 wordt er al specifiek aandacht besteed aan statushouders. Enkele voorbeelden zijn: vanwege culturele verschillen extra inzet voor vrouwelijke statushouders om deel te kunnen nemen aan de samenleving en extra aandacht (uitbreiding van huidige trajecten) voor statushouders die bijna klaar zijn met de

inburgering zodat de overgang van inburgering naar werken bij een werkgever soepel verloopt. Een concreet voorbeeld hiervan is E-learning (taal leren en voorbereiding op arbeidsmarkt). We hebben een om 60 statushouders hieraan te laten deelnemen in 2020.

- Bestaande klanten worden aangeschreven wanneer ze weer de Individuele Inkomens Toeslag (IIT) kunnen aanvragen, zodat zij dit extraatje niet mislopen. Op Facebook en andere media zullen wij IIT meer gaan promoten, zodat ook inwoners die bij ons niet bekend zijn, op deze mogelijkheid worden gewezen. De inwoner krijgt dankzij de IIT meer financiële ruimte wat voor meer deelname aan de maatschappij kan zorgen.
- Zodra duidelijk is hoe (in overwegende mate) tijdelijke medewerkers zullen worden gehuisvest wordt een toegesneden plan van aanpak opgesteld dat de maatschappelijke integratie van deze doelgroep bevordert. Het plan van aanpak vormt de basis voor concrete taken die de gemeente zal uitvoeren om aan deze integratie bij te dragen. Zo kan ook deze groep op termijn volwaardig meedoen in de maatschappij. Het plan van aanpak is het tweede kwartaal van 2020 gereed.
- In het regeerakkoord is de maatschappelijke diensttijd opgenomen als middel om jongeren te betrekken bij vrijwilligerswerk. Dit wordt regionaal met heel Noord Holland Noord opgepakt. Hiervoor is subsidie toegekend. Jongeren (die zich vrijwillig aanmelden) uit de

		gemeente Hollands Kroon worden in 2020 betrokken bij de regionale uitrol. Zo krijgen zij ongeacht hun opleidingsniveau, achtergrond of eventuele beperkingen de mogelijkheid om hun talenten te ontwikkelen en ontplooiën zodat ze zich beter kunnen oriënteren op een plek in de samenleving en de arbeidsmarkt.
Iedereen komt goed voorbereid op de arbeidsmarkt en vindt een (passende) baan, ook mensen met een beperking.	→ <i>In 2021 willen we nog steeds dat net als in 2017 er maximaal 3,7% werkloosheid is. Landelijk is dit in 2017 4,9%. (bron: Waarstaatjegemeente.nl / CBS)</i>	• We zetten in samenwerking met ‘Agros en Pro’ de gesubsidieerde pilot ‘Duurzaam aan het werk’ voort. Door middel van het werk wordt dan bepaald of de deelnemers voor een indicatie banenafpraak of beschut werken in aanmerking komen. Hierdoor vinden zij een passende plek. • We maken geld vrij voor projecten in het kader van aansluiting Onderwijsarbeidsmarkt. Dit op verzoek van het regionale PHO Sociaal Domein/Economische Zaken. Met deze financiële ruimte kunnen we (externe) projecten co-financieren waardoor we samen met ketenpartners daadkrachtig voortgang boeken en Onderwijs en Arbeidsmarkt beter op elkaar aansluit.
Mensen voor wie (regulier) werken (nog) niet mogelijk is, participeren naar vermogen, werken aan hun	→ <i>In 2021 participeert 80% van de cliënten met de kwalificatie blijver of groeier naar vermogen of levert een maatschappelijke bijdrage. In 2018 was dit 77%. (bron: Suite4SociaalDomein)</i>	• Door de hoogconjunctuur zien we het grote gat tussen onze kandidaten en bestaande vacatures. Voor een groep mensen is de afstand tot de arbeidsmarkt te groot. Er is meer inzet nodig op de moeilijkere doelgroep om de doelstellingen te behalen. Deze inwoners moeten eerst meer in hun kracht komen (werken aan structuur, zelfvertrouwen, intensievere coaching en begeleiding) om

ontwikkeling en leveren een maatschappelijke bijdrage aan onze gemeente.		hen ‘stapjes’ te laten maken op de participatieladder. We steunen hiervoor experimenten waarbij gebruik wordt gemaakt van bijvoorbeeld het inzetten van loonkostensubsidie of het talentadoptieplan en daarnaast blijven we gebruik maken van trajecten op maat. • We voldoen aan de taakstelling vanuit het ministerie voor het aantal plaatsen betreft Beschut Werk. Er is een wachtlijst voor Beschut Werk (9 personen). We zetten dagbesteding in als mensen niet geplaatst kunnen worden. Dit gaat vanuit het participatiebudget.
Geen scholier gaat van school zonder startkwalificatie.		• Vanuit het inlichtingenbureau (project Jongeren in beeld) ontvangen we een lijst met jongeren van 23 tot 27 die geen startkwalificatie, werk en inkomen hebben. Hierop staan zo’n 60 jongeren, waarvan ongeveer 30% bij ons bekend is. De andere jongeren willen we benaderen om te kijken of we ze kunnen ondersteunen. Hiervoor maken we een plan van aanpak dat in februari 2020 gereed is. • Daar waar we in eerdere jaren een afname van het aantal voortijdig schoolverlaters hebben geconstateerd, zien we nu een toename van jongeren die de school verlaten zonder startkwalificatie. Hiervoor is nog geen concrete sturingsinformatie beschikbaar. We richten ons systeem zodanig in dat we beschikken over specifieke sturingsinformatie voor de gemeente Hollands Kroon die we ook kunnen gebruiken in de verantwoording aan de gemeenteraad.

-
- Op dit moment zitten we in het voorlaatste jaar van een project om een sluitend vangnet te creëren. In dit vangnet worden jongeren, die de praktijkschool en voortgezet speciaal onderwijs volgen, warm overgedragen aan de gemeenten en worden de overige jongeren die school verlaten zonder startkwalificatie geregistreerd en een traject aangeboden. Naar aanleiding van de resultaten zullen in 2020 nieuwe gelden worden gevraagd bij het Ministerie van Onderwijs. Dit traject wordt in het najaar van 2019 gestart. Hier wordt zorg en onderwijs bij betrokken. De regierol ligt van bovenstaand proces ligt bij de gemeente.

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
GR Gesubsidieerde Arbeid	u		-49.000	-129.000	-129.000	Extra kosten in verband met toename deelnemers aan de regeling 'beschut werken'
GR Gesubsidieerde Arbeid	u	58.000				De GRGA laat positieve ontwikkelingen in de jaarcijfers zien. Het verwachte effect uit het boekjaar 2019 wordt opgenomen.
Wet verplichte GGZ	u	-38.000	-38.000	-38.000	-38.000	Uitvoeringskosten van deze nieuwe wet (die de Wet Bopz vervangt en de rechten regelt van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ) die ingaat per 1 januari 2020. De verplichte zorg kan dan ook buiten een GGZ-instelling opgelegd worden en essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij moeten in een zorgplan opgenomen worden.
Vreemdelingenbeleid	i	-54.000	-54.000	-54.000	-54.000	Lagere inkomsten vreemdelingenbeleid
Inkomensregelingen	i	-33.900	-33.900	-33.900	-33.900	De extra compensatie vanuit het Rijk voor de uitvoering Besluit Bijstandsverlening Zelfstandige (BBZ) is vervallen.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Het borgen van de brede culturele identiteit van Hollands Kroon.	→ <i>Geen KPI voorstel, afwachten op vervolg tot mogelijke vorming cultuuradviesraad.</i>	• Er wordt uitvoering gegeven aan de activiteiten, opgenomen in de bijlage van de notitie Cultuur in Hollands Kroon 2019-2022. Onderzocht wordt op welke wijze cultuureducatie in Hollands Kroon structureel vorm kan krijgen, waaronder een cultuurcoach. Verwachting is dat dit voor de zomer in 2020 afgerond is. • Kopgroep bibliotheken komt in 2020 met een nieuw beleidsplan, met daarin onder andere aandacht voor laaggeletterdheid, innovatie in de bibliotheekfunctie en spreiding van voorzieningen. Vooruitlopend op dit nieuwe beleidsplan volgt een voorstel om eenmalig extra te investeren in de jeugdcollectie van de schoolbibliotheken. • Na een selectie gemeentelijk erfgoed door de gemeentelijke monumentencommissie en de historische verenigingen wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang en vervolg hiervan.

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Integraal Beheerplan openbare kunstwerken	u	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	Betreffen de kosten die gepaard gaan met het integraal beheerplan openbare kunstwerken.

Cluster Sport en Educatie

Maatschappelijk effect:

Ontplooiing tot zelfbewuste en vitale inwoners in fysieke en cognitieve zin.

Doelstelling(en)	KPI's horende bij Doelstelling	Activiteiten
Inwoners hebben een gezonde leefstijl.	→ In 2021 beoordelen de inwoners uit Hollands Kroon de eigen gezondheid net als in 2018 met een 7,8. Landelijk is dit in 2018 een 7,7*. (bron: Burgerpeiling 2018) → In 2021 is het aantal kinderen (VO 2e-4e klas) dat overmatig alcohol gebruikt gedaald van 28,7% in 2016, naar 23%. (bron: Gezondheidsatlas) * betreft de waarde van de Benchmark	- In het kader van een gezond gewicht bij kinderen en jeugd is onder meer het interventieprogramma "Lekker in je Life ingezet", om bestaand overgewicht en obesitas bij kinderen en jeugd terug te dringen. In 2020 worden in het kader van dit programma activiteiten opgezet zoals werving van deelnemers en promoten van de interventie. In het 2e en 4e kwartaal volgt tussentijdse evaluatie op basis van de verzamelde monitorgegevens en bijeenkomsten voor ouders van kinderen met overgewicht. Ook worden in de jaarprogramma's met Sportservice en de GGD Jeugdgezondheidszorg activiteiten afgesproken die gezond gewicht bij kinderen bevorderen. - In het kader van vermindering van alcohol en drugsgebruik worden de scholen gestimuleerd om de voorlichtingsprogramma's van "In Control of Alcohol" in te zetten. De kosten hiervan worden door de

		gemeente gedragen onder het project In Control of Alcohol/Drugs. Voor middelbare scholen in de regio Kop van NH wordt afgestemd met de regiogemeenten qua inzet van programma's.
De kernen hebben voldoende accommodaties om de sociale samenhang te borgen.	→ <i>Het aantal mensen dat tevreden is over het aanbod van welzijnsvoorzieningen groeit van 42% in 2018, naar 59%* in 2021. (bron: Burgerpeiling 2018)</i> <i>* betreft de waarde van de Benchmark</i>	• In november 2019 wordt het Lokale Sportakkoord vastgesteld. Daarmee wordt een startsein gegeven voor een samenwerkingsperiode waarin gemeente en sportaanbieders samen gaan werken aan het bieden van kansen aan alle inwoners van Hollands Kroon om te kunnen bewegen en sporten. Hierbij wordt de samenwerking gezocht met alle sportverenigingen en sportaanbieders in Hollands Kroon. • Het accommodatiebeleid wordt in 2020 geëvalueerd met alle stakeholders. Deze evaluatie is in het tweede kwartaal afgerond. Op basis hiervan trekken we de conclusie of de kaders van het huidige accommodatiebeleid gehanteerd kunnen blijven, of dat bijstelling hiervan (al dan niet gebaseerd op veranderende wet- en regelgeving) gewenst is voor het faciliteren van eigenaren van maatschappelijk vastgoed. Uitkomsten van de evaluatie worden betrokken bij de begroting 2021, waarbij ook een relatie wordt gelegd met het integraal beheerplan gemeentelijke gebouwen en de uitvoering daarvan.

Educatie is laagdrempelig en toegankelijk voor alle kinderen in Hollands Kroon.	→ In 2021 is nog steeds minimaal 87% van de inwoners tevreden over de nabijheid van basisscholen in hun dorp. In de burgerpeiling 2018 geeft 87% van de inwoners aan tevreden te zijn over de nabijheid van basisscholen. Landelijk is dit in 2018 91%*. (bron: Burgerpeiling 2018) * betreft de waarde van de Benchmark	- Met ingang van 1 augustus 2020 moet de gemeente wettelijk voldoen aan een aanbod van 16 uur per week aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE). De bekostiging hiervan geschiedt uit het Gemeentelijk onderwijsachterstanden-budget dat van het rijk ontvangen wordt. In overleg met de schoolbesturen en directies kinderopvang wordt onderzocht op welke wijze invulling kan worden gegeven aan het bieden van 16 uur VVE. Na een eerste scan (resultaten eind 2019) wordt verdere plan van aanpak opgesteld in Q1 van 2020. - Op basis van het Masterplan IKC worden de betrokken besturen door de gemeente gefacilieerd in de procesbegeleiding IKC (op basis van projectplannen per beoogd IKC).
---	--	--

Overige middelen

Onderwerp	i/u	2020	20 21	2022	2023	Toelichting
Hogere aantallen en BTW % van 6 naar 9	u	-88.000	-88.000	-88.000	-88.000	Het aantal leerlingen dat gebruikt maakt van de voorziening neemt toe.
Zwembaden; afboeken boekwaarde	u	-250.402				Onder voorbehoud van besluitvorming van de gemeenteraad in oktober is deze post reeds opgenomen.
Zwembaden; overdracht opstallen	u	-235.000	-235.000	-235.000	-235.000	Overdracht van de opstallen en de verantwoordelijkheid voor exploitatie van de zwembaden, waarbij de medewerkers hun dienstverband bij de gemeente behouden en gedetacheerd worden aan de stichtingen.

Overzicht kosten

Onderstaande tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen.

Programma Vitaliteit	2020	2021	2022	2023
Bestaanszekerheid	14.578.613	14.575.593	14.575.593	14.575.593
Kunst en cultuur	797.486	797.150	797.150	797.150
Sport & educatie	6.145.092	5.922.156	5.887.156	5.887.156
Zorg	20.107.937	20.107.622	20.107.622	20.107.622
Lasten	41.629.128	41.402.521	41.367.521	41.367.521
Bestaanszekerheid	7.389.773	7.389.773	7.389.773	7.389.773
Kunst en cultuur	30.612	30.612	30.612	30.612
Sport & educatie	728.321	728.321	728.321	728.321
Zorg	302.373	302.373	302.373	302.373
Baten	8.451.079	8.451.079	8.451.079	8.451.079
Saldo voor bestemming	-33.178.049	-32.951.442	-32.916.442	-32.916.442
Mutaties binnen reserves	616.977	616.977	616.977	616.977
Saldo na bestemming	-32.561.072	-32.334.465	-32.299.465	-32.299.465

The background features two large, abstract, curved shapes. On the left, there is a bright orange shape that curves upwards and to the right. At the bottom, there is a lime green shape that curves upwards and to the left, partially overlapping the orange shape. The rest of the background is white.

Paragrafen

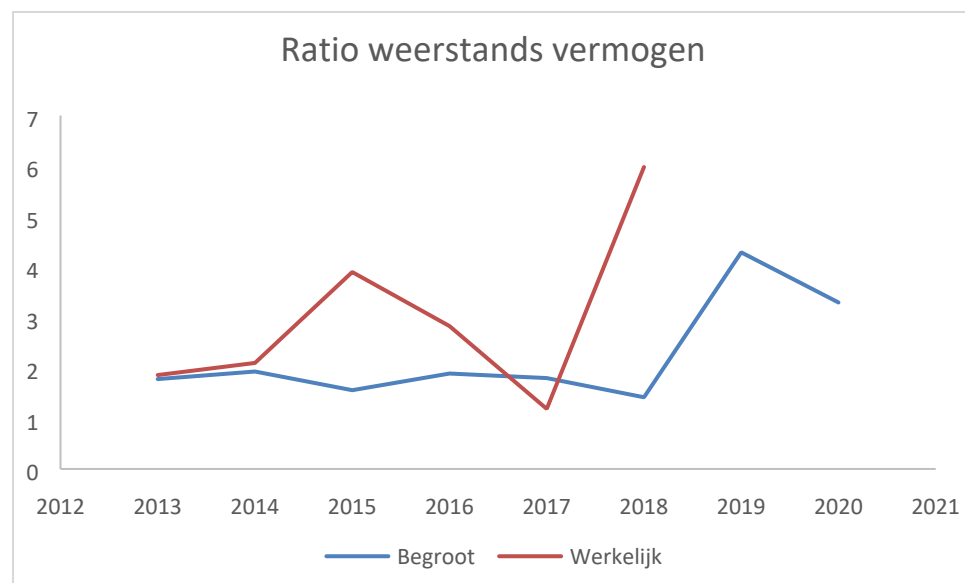
Paragraaf 1. Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van de gemeente om niet-structurele risico's te kunnen opvangen, zonder dat dit ten koste gaat van de continuïteit in het afgesproken gemeentelijke takenpakket. Door dit weerstandsvermogen hoeft bij een incidentele financiële tegenvaller niet direct bezuinigd te worden om de begroting weer sluitend te krijgen. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, dat wil zeggen de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Ratio weerstandsvermogen

Het is mogelijk om de risico's af te zetten tegen de buffers van de gemeente Hollands Kroon. Door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen het verwachte financiële gevolg van alle risico's samen kan een conclusie worden getrokken over het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen wordt door middel van een berekening omgezet in een ratio weerstandsvermogen. Een ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 is op dit moment acceptabel en valt onder de kwalificatie 'voldoende'.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio kan worden gemeten in onderstaande tabel:

Waarderingcijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
<i>C</i>	<i>$1,0 < x < 1,4$</i>	<i>Voldoende</i>
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Gemeente Hollands Kroon heeft waarderingcijfer C vastgesteld als uitgangspunt.

Beoordeling ratio

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 11.295.635 en is opgebouwd uit de omvang van de Algemene Reserve, de vrije begrotingsruimte en onbenutte belastingcapaciteit (zie ook pagina 69). De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 2.000.000. Dit laatste bedrag is een inschatting van het totaal aan de geïdentificeerde risico's dat zich op enig moment kan voordoen

Ten opzichte van 2019

Bij het invullen van deze gegevens komt de begrote ratio per 01-01-2020 op 3,30 De ratio voor gemeente Hollands Kroon is hiermee waarderingcijfer 'A, Uitstekend'. In de begroting 2019 was de ratio nog 4,29. De daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door stijgende zorgkosten en de daardoor een verhoging van de risico's

Trends & ontwikkelingen

Decentralisaties

De omvangrijke decentralisaties van de Jeugdhulp, Wmo en de Participatiewet hebben grote invloed op de financiële positie. Het gaat hier om drie zogenaamde “open-einde regelingen” waarvoor op basis van landelijk vastgestelde verdeelsleutels toereikend budget voor de gemeenten verondersteld wordt. Omdat de budgetten door het jaar heen kunnen worden bijgesteld zit hier een risico dat het begrote financiële kader aan de budget-kant kan worden bijgesteld zonder dat de gemeente hierop kan sturen.

Daarnaast staan de gemeenten voor een nog grotere uitdaging. De decentralisatie is ingezet vanuit de gedachte dat het organiseren van zorg / hulp dichterbij de mensen het beste door die bestuurslaag kan worden gedaan, die het dichtst bij de inwoners staat (de gemeente). De overheveling van budgetten is gepaard gegaan met een korting vanuit de gedachte dat gemeenten dit beter en goedkoper kunnen. Het goedkoper organiseren (de transformatie van de zorg) blijkt een complexe en hardnekkige uitdaging. De maakbaarheid van de samenleving waarin een groter beroep wordt gedaan op gezinnen / personen zelf om binnen de eigen directe leefwereld (gezin, familie, vrienden, buurt, kerk, ...) de zorgvraag te organiseren vraagt meer tijd dan de ontwikkeling van het Rijksbudget. Daarmee lopen we het risico dat het rijksbudget niet toereikend zal zijn en de eigen middelen moeten worden aangesproken.

Grondexploitaties

In de uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst van Agriport / Robbenplaat wordt een verdeelsleutel gehanteerd die, afhankelijk van de verkopen per plangebied, veranderd. Dit kan gevolgen hebben voor de opbrengsten van de gemeente Hollands uit de grondexploitatie van Robbenplaat wanneer eerst / versneld alle gronden Agriport worden verkocht.

Aantrekkende economie

De schaarste op de arbeidsmarkt en geografische positie van de gemeente Hollands Kroon heeft mogelijk gevolgen voor het aantrekken van nieuwe mensen. In het coalitieakkoord is een forse impuls geclaimd voor het realiseren van de bestuurlijke ambities en deze vallen of staan hiermee. Hollands Kroon moet zich blijven onderscheiden als aantrekkelijke werkgever.

Risico op verbonden partijen

De gemeente heeft de nodige taken in regie weggezet bij zogenaamde Verbonden Partijen (Gemeenschappelijke Regelingen). De complexiteit van deze taken, verwachte schaalvoordelen bij een gezamenlijke uitvoering ervan maar ook de gemeentegrens overstijgende taakuitoefening zorgt hier bijvoorbeeld voor. Het gevolg van deze beweging is dat de directe invloed van het gemeentebestuur afneemt. De gemeente blijft niettemin wel verantwoordelijk voor het resultaat en er zullen andere wegen moeten worden bewandeld om invloed uit te blijven oefenen op de besluitvorming. Door het op afstand plaatsen van een gemeentelijke taak kunnen resultaten (plus of min) pas laat boven tafel komen en kan dit ook in financiële zin gevolgen hebben. Omdat de gemeente hier niet alleen in staat maar met andere gemeenten / overheidslichamen samenwerkt is er een risico dat de besluitvorming niet loopt zoals verwacht.

Claimcultuur / aantrekken van economie maar mondigheid van inwoners

De economie trekt aan en bedrijven en particulieren investeren weer volop. Dit kan tot gevolg hebben dat een “nee” van de gemeente vaker tot een bezwaar, beroep en/of een claim leidt. Bedrijven en inwoners worden mondiger en willen hun recht halen. Of ze uiteindelijk gelijk hebben of niet. De organisatie moet erop ingericht worden hier mee om te gaan dan wel te voorkomen (denk aan inzet op het informele traject). Dit heeft mogelijk gevolgen (extra uitvoeringskosten / toegekende claims) die niet zijn begroot.

Autonome ontwikkeling

De herijking gemeentefonds per 2021 kan leiden tot herverdeeffecten die ongunstig uitvallen. Er loopt momenteel een onderzoek waar 100 gemeenten aan mee doen (w.o. ook Hollands Kroon). Hoe het nieuwe gemeentefonds eruit komt te zien en hoe deze doorwerkt voor onze gemeente is ongewis.

Onderuitputting bij het Rijk

De afgelopen paar jaar zijn gemeenten, telkens aan het einde van het jaar, geconfronteerd met mededelingen vanuit het Rijk dat de rijksuitgaven achterbleven. Het gaat er dan om dat investeringen en plannen van het Rijk nog niet zijn uitgevoerd. Omdat de inkomsten van de gemeenten (via het gemeentefonds) gekoppeld zijn aan de hoogte van de rijksuitgaven lopen gemeenten hier een financieel risico waarop niet te sturen is. Met een krappere wordende arbeidsmarkt achten wij het reëel dat deze trend zich komend jaar voortzet.

Projecten / overschrijdingen

Projecten (investeringen en openbare ruimte zoals wegen / bruggen / gebouwen) kennen een lange doorlooptijd. Tussen initiatieffase en de fase van realisatie / oplevering zit vaak veel tijd (mogelijk meerdere jaren). Dit heeft gevolgen voor de initiële ramingen wanneer er nog niet is aanbesteed tot het moment van daadwerkelijk gunnen. Het is van belang om bij de initiatieffase al een beeld te hebben van de kosten en de informatievoorziening hierop goed te organiseren. Via het projectendashboard geven wij hier invulling aan maar daarmee zijn we er niet. In de praktijk kunnen we tegen onvoorziene zaken aanlopen die doorwerken op het project (asbest / nieuwe eisen / etc....). Daarnaast zien we dat deze jaren van economische groei ertoe leiden dat lonen en prijzen van materialen door schaarste oplopen en ook doorwerken in onze projecten. Projectcontrol en informatievoorziening aan uw Raad zijn beheersmaatregelen voor sturing op het resultaat.

Garantstellingen

In toenemende mate zien we dat maatschappelijke organisaties zich melden voor garantstellingen (woningbouw / sportverenigingen). Ofschoon wij nadere eisen stellen die directe blootstelling van schulden aan ons adres minimaliseren is er altijd wel een kans (hoe klein ook) dat wij worden aangesproken.

Beleid

Het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen van de gemeente Hollands Kroon is vastgelegd in de nota Reserves en voorzieningen en de nota Weerstandsvermogen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?
1. Inzicht in de financiële gevolgen van de decentralisaties / sociaal domein.	1. Informatiestromen opzetten m.b.t. financiële gevolgen (financiële rapportage ontwikkelen & borgen binnen de planning en control cyclus). In 2018 is gestart met het opzetten van een bestuurlijke monitor sociaal domein. Deze is naar verwachting in de loop van 2020 operationeel om mee te kunnen lopen in de P&C cyclus 2020.

2. Optimaliseren en inbedden van het risicomanagement.	2. Het continu aandacht hebben innen de organisatie voor risico's en risicomanagement. In voorstellen voor college en raad is hier ruimte voor. De onafhankelijke positie van de concerncontroller is de borging van "checks and balances" in het systeem
--	---

Weerstandscapaciteit

Hollands Kroon rekent de volgende componenten tot de beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene Reserve
- Reserve Risico Grondexploitaties
- Post onvoorzien / begrotingsbuffer
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Reserve vastgoed

Algemene reserve

In Hollands Kroon bedraagt de algemene reserve per 1-1-2019 € 5.391.283. Deze reserve kan worden ingezet voor incidentele onvoorziene, onvermijdelijke en onoverkomelijke uitgaven en om risico's te kunnen afdekken.

Reserve Risico Grondexploitaties

In deze reserve wordt een bedrag gereserveerd voor een eventueel toekomstige tegenvallers bij grondexploitaties.

Stille reserves

Van een stille reserve is sprake wanneer de actuele waarde van een bezitting hoger is dan de boekwaarde die op de balans is opgenomen. Omdat deze hogere waarde niet op de balans opgenomen mag worden, ontstaat een overwaarde die stille reserve wordt genoemd. Uit onderzoek is gebleken dat de stille reserves bij gronden circa € 2 miljoen zijn, voor gebouwen is dit ook circa € 2 miljoen. De stille reserves worden wel vermeld in deze paragraaf, maar zijn niet meegerekend in het beschikbare weerstandsvermogen.

Vrije ruimte in de belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die er nog is om de ozb-belastingen te verhogen. Dit is gebaseerd op een berekening, waarbij rekening wordt gehouden met de OZB macronorm, de werkelijke tariefstijging OZB en de wijziging van de woningwaarde. Het betreft een bedrag van € 395.000.

Onvoorziene uitgaven / begrotingsbuffer

In de begroting wordt jaarlijks een bedrag van € 10.000 opgenomen ter dekking van onvoorziene gebeurtenissen. Daarnaast is voor 2020 een begrotingsbuffer van € 500.000 aanwezig. Vanaf 2021 is deze begrotingsbuffer naar beneden bijgesteld met ruim € 225.000.

Reserve vastgoed

Als gevolg van de vaststelling van het accommodatiebeleid is een reserve vastgoed gevormd. De stand van de reserve is € 798.472.

Overzicht van de weerstandscapaciteit van de Gemeente Hollands Kroon

(exclusief raadsvoorstel noodzakelijkheden en wensen)

De weerstandscapaciteit (€)	in de exploitatie	in het vermogen
Algemene reserve (vrije deel)		5.741.934
Reserve risico grondexploitaties		3.850.229
Vrije ruimte belastingcapaciteit	395.000	
Stelpost onvoorziene uitgaven	510.000	
Reserve vastgoed		798.472
Subtotaal	905.000	10.390.635
Totaal		11.295.635

Meerjarig verloop Algemene Reserve

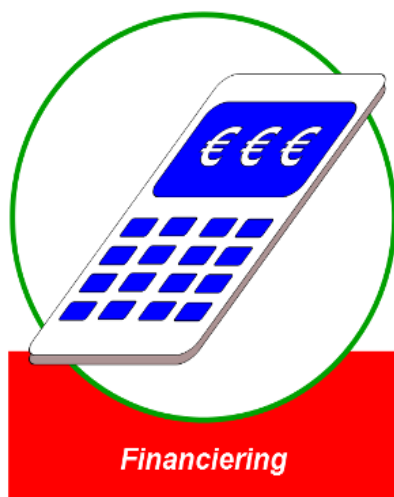
(exclusief raadsvoorstel noodzakelijkheden en wensen)

De hieronder getoonde standen zijn exclusief het verwachte begrotingsresultaat.

Algemene Reserve	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stand per 1 januari	5.391.283	6.820.722	5.741.934	5.741.934	5.741.934	5.741.934

Paragraaf 2. Financiering

In de paragraaf financiering is ervanuit gegaan dat het raadsvoorstel noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen en de legesverordening 2020 zijn vastgesteld. Mocht dit niet het geval zijn zal deze paragraaf bijgewerkt worden in de aangepaste versie van de begroting (inclusief raadsvoorstel noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen)

Inleiding

De uitgaven en inkomsten van de gemeente lopen niet gelijk in de tijd. Soms leent de gemeente geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen. De gemeente hanteert een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentebaten en rentelasten worden verzameld en daarna toegerekend aan de gemeentelijke producten op basis van de zogenoemde omslagrente. Voor de begroting is deze omslagrente bepaald op 1,013%.

Treasury

Voor de inrichting en uitvoering van de treasury-functie van decentrale overheden zijn kaders gesteld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Onder de treasury-functie vallen onder andere het geldstromenbeheer, het saldobehoor, liquiditeitsbeheer, financiering, uitzetting van gelden, renterisicobeheer en schatkistbankieren. Uw raad heeft in het treasury-statuuut eigen kaders vastgesteld op het gebied van treasury. In het treasury-statuuut zijn uitgangspunten en kaders opgenomen uit de wet Fido. De in deze wet genoemde taken vallen binnen de treasury-functie.

Renterisicobeheer

Kasgeldlimiet (kort geld)

De gemeente kan niet onbegrensd risico's nemen voor kortlopende financiering (korter dan één jaar). Dit wordt wettelijk begrensd door de kasgeldlimiet. Conform de Wet Fido is de kasgeldlimiet 8,5% van de begroting per 1 januari. De korte schuld bestaat uit het opnemen van gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd korter dan één jaar en de schuld in rekening-courant en is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. Wanneer de gemeente de kasgeldlimiet drie aaneengesloten kwartalen overschrijdt, moet een plan ter goedkeuring aan de toezichthouder worden voorgelegd waarin staat hoe en binnen welke termijn de overschrijding ongedaan wordt gemaakt. Dit is tot op heden nog nooit voorgekomen. Wij hebben geen kortlopende geldleningen en ook voor 2020 lijkt het onwaarschijnlijk dat dit noodzakelijk is.

Kasgeldlimiet * € 1.000	
Totaal jaarbegroting 2020 (lasten)	€ 96.802
Kasgeldlimiet 8,5%	€ 8.228

Renterisiconorm (lang geld)

Met behulp van de renterisiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loopt op haar vaste schuld (leningen met een looptijd van langer dan één jaar). De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.

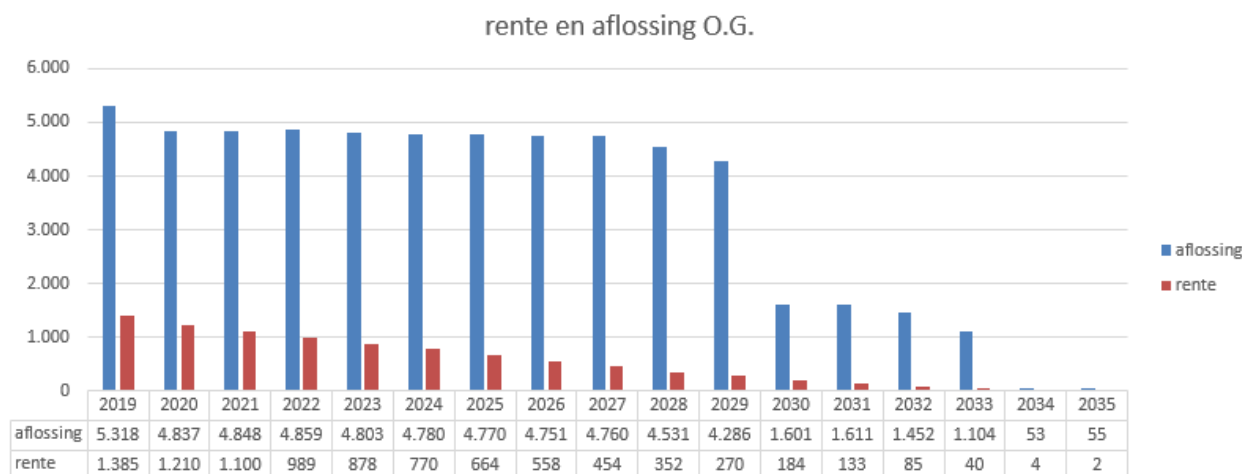
Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen, dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten.

Renterisiconorm *€ 1.000	
Begrotingstotaal 2020	€ 96.802

Renterisiconorm 20%	€ 19.360
Aflossingen en renteherziening 2020	€ 6.047

De inschatting van risico's is gebaseerd op de verwachte rente- en aflossingsverplichtingen van de komende jaren. Zoals ook uit onderstaande grafiek blijkt, zijn de risico's op de korte en middellange termijn redelijk gespreid

(bedragen € x 1000)

Kredietrisicobeheer

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van door de gemeente aan derden verstrekte leningen en bij derden ondergebrachte beleggingen. Voor 2020 wordt totaal € 463.000 verwacht.

Gegarandeerde geldopbrengst	
(x euro 1.000)	
ABNAMRO	363
rente Woningbouwverenigingen	96
Overig	4
Totaal	463

DIVIDEND

Naast inkomsten uit bijvoorbeeld de algemene uitkering en belastingen, heeft de gemeente ook inkomsten door dividend uit deelnemingen. De belangrijkste deelnemingen zijn Alliander, BNG en de HVC. Het totaal aan verwacht dividend voor 2020 is € 461.000

Overzicht dividenden 2020	
(x euro 1.000)	
Alliander	259
BNG	61
Garantstellingsprovisie/Dividend HVC	141
Totaal	461

Gemeentefinanciering

Per 1 januari 2020 hebben wij circa € 53.101.000 aan aangetrokken leningen. Ongeveer € 49.010.000 is voor financiering van gemeentelijke uitgaven en € 4.091.000 betreft de destijds doorgeleende leningen aan woningbouwverenigingen. De liquiditeitsprognose wordt regelmatig herzien door informatie uit de organisatie. Dat stelt ons in staat om continu de financieringsbehoefte van de gemeente te bepalen.

Debiteuren- en crediteurenbeheer

In 2019 is de debiteuren positie grondig beoordeeld dit heeft ertoe geleid dat de post voorziening dubieuze debiteuren is gestegen.

Het crediteurenbeheer is zodanig ingericht dat wij altijd in staat zijn om tijdig aan onze kortlopende verplichtingen te voldoen.

Schatkistbankieren

Met ingang van 1 januari 2014 zijn decentrale overheden verplicht alle overtollige middelen, boven een drempelbedrag, die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden.

De berekening van het drempelbedrag voor schatkistbankieren voor gemeentes met een begroting kleiner dan € 500 mln. is als volgt: 0,75% van het begrotingstotaal.

Hieruit volgt een drempelbedrag van €726.000.

De schatkistlimiet betreft een limiet voor de gemiddelde liquide middelen per kwartaal.

EMU-saldo en Wet Hof

Voor landen die deelnemen aan de Europese Monetaire Unie gelden Europese begrotingsvoorschriften waaronder de zogenaamde EMU-normen. De EMU-normen stellen limieten aan de overheidsschuld van een land. De jaarlijkse groei van de netto overheidsschuld, ook wel het financieringstekort of EMU-saldo genaamd, mag in een jaar niet meer bedragen dan 3% van de omvang van de economie (bruto binnenlands product). Naar aanleiding van de schulden crisis heeft Nederland in Europees verband afgesproken de Europese normen in nationale wetgeving te verankeren. Met de wet houdbare overheidsfinanciën (wet Hof) is daar gevolg aan gegeven (11 december 2013).

Ook gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen vallen onder de Nederlandse overheid. De schulden van de gemeenten en de jaarlijkse groei van deze schulden tellen mee in de EMU-schuld en het EMU-saldo van de Nederlandse overheid. Daarom gaat de wet Hof ook over de ontwikkeling van de schulden van gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen.

EMU-saldo

Het EMU-saldo (begrotingssaldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale overheden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden moeten het EMU-saldo berekenen, zodat op macro niveau het EMU-saldo voor Nederland kan worden bepaald. Ons EMU-saldo voor de begroting 2020-2023 is in het volgende overzicht berekend:

NB

		2019	2020	2021	2022	2023
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	2.188	1.085	1.919	2.955	2.955
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	9.745	4.766	5.477	6.383	6.700
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie		-295	-332	-332	-332
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.901	19.028	17.442	10.536	8.696
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	857	372	370	210
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	1.920	1.284	1.133	1.128
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		9.738	-12.445	-9.466	-766	1.545

NB bovenstaande tabel wordt geactualiseerd na goedkeuring van het Raadsvoorstel noodzakelijkheden en wensen wordt bovenstaande tabel bijgewerkt. Op de post Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd zal gewijzigd worden ivm met het geactualiseerde investeringsplan.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook inzicht moet geven in:

- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten;
- de financieringsbehoefte

Renteresultaat

Op basis van de bovenstaande gehanteerde (doorberekende) rentes bedraagt het renteresultaat op het taakveld treasury voor de gemeente HollandsKroon in 2020 € 137.618 voordelig. Dit wordt met name verklaart door het achterblijven van investeringen, waardoor geen uitbreiding van de leningenportefeuille nodig is en waardoor de rentelasten die hierop betrekking hebben niet toenemen.

	2020
De externe rentelasten over korte en lange financiering	1.210.358
De externe rentebaten	-95.716
Totaal door te rekenen externe rente	1.114.643
De rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend	-87.729
Saldo door te rekenen externe rente	1.026.914
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
De aan taakvelden (programma's incl. overzicht overhead) toe te rekenen rente	1.026.914
De werkelijk aan taakvelden (programma's incl. overzicht overhead) toegerekende rente	1.164.53

Paragraaf 3. Lokale heffingen

In de paragraaf lokale heffingen is ervanuit gegaan dat het raadsvoorstel noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen en de leges verordening 2020 zijn goedgekeurd. Mocht dit niet het geval zijn zal deze paragraaf bijgewerkt worden in de aangepaste versie van de begroting (inclusief raadsvoorstel noodzakelijkheden, wensen en bezuinigingen)

Elke gemeente in Nederland heeft de mogelijkheid om zelfstandig belastingen en heffingen op te leggen. Dat kan zijn voor taken die zij doet in het algemeen belang, maar ook voor specifieke werkzaamheden of levering van diensten.

Dit totale pakket van de lokale lasten is vastgelegd in door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordeningen. De hoogte van de lokale heffingen wordt deels bepaald door de ambities van de gemeente. Hoe meer ambities er zijn bij het bestuur, des te meer middelen beschikbaar moeten zijn om ze te realiseren.

Het verhogen van de inkomsten via lokale heffingen betekent dat de inwoners meer moeten gaan betalen.

Trends & Ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkeling in 2020 op het gebied van de lokale belastingen is de waardeontwikkeling van het onroerend goed. De WOZ-waarden voor woningen zullen naar verwachting ook in 2020 stijgen. De stijging in de regio Kop van Noord-Holland is echter wel minder sterk dan in de Randstad. De verwachting voor de woningen is dat de waarden stijgen met 3% en de waarden van de niet-woningen dalen met 0,5%.

Het aantal verkopen is iets gedaald ten opzichte van 2018. De herwaardering, die in het najaar plaatsvindt op basis van verkoopcijfers rond de waardepeildatum 1 januari 2019, geeft meer duidelijkheid over de effecten op de WOZ-waarden. Globaal worden daarbij de verkopen betrokken die binnen zes maanden voor of na de peildatum hebben plaatsgevonden.

Het aantal formele bezwaren (242) is in 2019 gestegen ten opzichte van 2018 (203 bezwaren). Wat met name opvalt is de hoeveelheid bezwaren van de zogenaamde 'no-cure-no-pay-bureaus'. Dit is een landelijke trend en heeft ook de aandacht van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Ook het aantal informele bezwaren is iets

gestegen. In 2018 waren dat er 105 en in 2019 waren dat er 117. Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen die leiden tot grote verschuiving in het aantal bezwaren in 2020.

Het gemeentelijke belastingbeleid

Het coalitieakkoord bepaalt voor een groot gedeelte de invulling van beleid. Dit beleid is terug te vinden in:

- de diverse belastingverordeningen
- de doorberekening van kosten en tarieven van derden
- het Gemeentelijke Rioleringsplan
- de programmabegroting

In Hollands Kroon worden de volgende belastingen geheven:

- onroerende zaakbelasting
- rioolheffing
- afvalstoffenheffing
- begraafrechten
- toeristenbelasting
- forensenbelasting
- havengeld
- leges
- campergeld
- staangeld

Het uitgangspunt is kostendeekkende tarieven in rekening te brengen bij de inwoners, het maatschappelijk middenveld en bedrijven. Verder hebben de coalitiepartijen in het coalitieakkoord 2018-2022 'Koersvast' afgesproken dat de lokale belastingen niet worden verhoogd, behoudens de inflatiecorrectie.

Onroerende zaakbelasting

Onder de naam onroerende zaakbelastingen worden over binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

1. een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak, zijnde een niet-woning, al dan niet op grond van eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
2. een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft op grond van eigendom, bezit of beperkt recht.

Er bestaat een tariefdifferentiatie voor woningen en niet-woningen.

Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken (wet WOZ) wordt van elke individuele onroerende zaak de waarde vastgesteld. Deze waardegegevens worden gebruikt door de gemeente (onroerende zaakbelasting), het waterschap (watersysteemheffing) en de belastingdienst (inkomstenbelasting en successierecht).

Om een onevenredige stijging van de collectieve belastingdruk in Nederland te voorkomen is er een macronorm vastgesteld. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en het Ministerie van Financiën..

Uitgangspunten voor de onroerende zaakbelasting zijn:

- De begrote belastingopbrengst is met de inflatiecorrectie voor 2020 verhoogd. De inflatiecorrectie bedraagt 1,5%.
- Elk belastingjaar is een herwaarderingsjaar. Dit betekent dat de WOZ-waarde gebaseerd worden op een nieuwe waardepeildatum. Voor 2020 is dat 1 januari 2019. Bij een toename van de hoogte van de WOZ-waarden en een keuze van gelijkblijvende OZB opbrengst, worden de tarieven naar beneden bijgesteld. Als de keuze valt op een verhoging van de OZB opbrengst, dan blijven de OZB tarieven gelijk of ze stijgen (dit is afhankelijk van de mate van stijging van de totale OZB opbrengst). De werkelijke waardestijging per individueel object kan echter afwijken van de gemiddelde waardeontwikkeling, met als gevolg een andere ontwikkeling van de lasten.

Opbrengst 2020 (* € 1.000)	
Baten woningen	€ 5.329.840
Baten niet-woningen	€ 4.058.970

In het begrotingsjaar 2020 leidt dat tot de volgende tarieven.

Eigenaar		Gebruiker	
Woning	0,1190%	Woning	Niet van toepassing
Niet-woning	0,1788%	Niet-woning	0,1435%

De tarieven zijn berekend op basis van de meest recente cijfers over de waardeontwikkeling, namelijk +3% voor woningen en -0,5% voor de niet woningen.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven om de kosten te dekken die verband houden met de aanwezigheid en het gebruik van de gemeentelijke riolering. De rioolheffing is een bestemmingsheffing en is specifiek bestemd voor het beheer, onderhoud, vervanging en verbetering van de bestaande riolering.

Gemeenten zijn verplicht op basis van de Wet milieubeheer periodiek een Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) op te stellen. Hierin legt de gemeente haar beleid (keuzes, maatregelen, financiering) vast voor een periode van 4 of 5 jaar. De in het GRP opgenomen kostendekkingsberekening verschaft inzicht in de kosten die verband houden met het uitvoeren van de gemeentelijke watertaken. Voor de jaarlijkse financiële consequenties wordt rioolheffing geheven.

Opbrengst 2020	
Belastingen op producenten	€ 324.666
Belasting op inkomen van gezinnen	€ 3.540.404
Totaal	€ 3.865.070

Het tarief voor 2020 wordt € 195,00.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht om huishoudelijke afvalstoffen (afkomstig van particulieren) in te zamelen. De gemeente mag de afvalstoffenheffing binnen de gemeentegrens heffen, ook als er geen afval wordt aangeboden. De afvalstoffenheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een object waar huishoudelijk afval ontstaat. Voor afvoeren en verwerken van bedrijfsafval heeft de gemeente geen verplichtingen.

Voor de afvalstoffenheffing geldt dat geen winst mag worden gemaakt door de gemeente. De begrote opbrengst van de heffing mag niet hoger zijn dan de begrote kosten, die voor de desbetreffende voorziening worden gemaakt. Het uitgangspunt in Hollands Kroon is een 100% kostendekkende opbrengst.

De gemeente Hollands Kroon neemt diensten af van HVC voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst gesloten met HVC.

Bij de tariefstelling is een onderscheid in een tarief voor een eenpersoonshuishouden, een tarief voor een tweepersoonshuishouden en een tarief voor meerpersoonshuishoudens. Daarnaast is een tarief opgenomen voor het beschikken over een extra grijze afvalcontainer. Een extra groene en oranje afvalcontainer worden kosteloos ter beschikking gesteld.

Opbrengst 2020	
Afvalstoffenheffing	€ 6.140.100

In het begrotingsjaar 2020 leidt dat tot de volgende tarieven:

Tarief soort	Tarief
Eénpersoonshuishouden	€ 229,32
Twee persoonshuishouden	€ 325,20
Meer persoonshuishouden	€ 353,52
Extra container	€ 132,00

Lokale lastendruk

Om de vergelijking van woonlasten tussen gemeenten op het gebied van belastingen te kunnen maken, wordt vaak de term lokale lastendruk gebruikt. De gemiddelde woonlasten bestaan voor een woning uit de OZB met een gemiddelde WOZ-waarde plus de riool- en afvalstoffenheffing. In Hollands Kroon komen de gemiddelde woonlasten voor 2019 op € 791. Het landelijk gemiddelde van alle gemeenten bedroeg in 2019 € 740. Hollands Kroon komt in 2019 op de 263e plek (van de 355 gemeenten) Positie één is hierbij de goedkoopste gemeente.

Meerpersoonshuishouden	Hollands Kroon 2019
Gemiddelde woningwaarde	€ 205.000
OZB tarief	0,1217%
OZB heffing	249
Afvalstoffenheffing	348,24
Rioolheffing	194,52
TOTAAL	791,76

Vergelijking lastendruk regio 2019

Gemeente	Lasten mph (Coelo 2019)	Lasten eph (Coelo 2019)	rangnummer mph (Coelo 2019)	OZB tarief woningen (Coelo 2019)	OZB tarief niet- woningen (Coelo 2019)	gemiddelde WOZ waarde woningen (waarderingkamer 2018)
Nederland (gem)	740					
Regionaal						
Schagen	768	725	211	0,1341	0,3804	231.000
Texel	680	573	70	0,0409	0,1230	279.000
Den Helder	733	607	137	0,1360	0,7100	146.000
Hollands Kroon	791	668	263	0,1251	0,3284	205.000
Langedijk	858	767	321	0,1062	0,3859	253.000
Medemblik	837	738	267	0,0868	0,2772	221.000
Opmeer	839	740	304	0,1059	0,2670	239.000

mph = meerpersoons huishouden eph = eenpersoonshuishouden

Vergelijking lastendruk P10-gemeenten 2019

Gemeente	Lasten mph (Coelo 2019)	Lasten eph (Coelo 2019)	rangnummer mph (Coelo 2019)	OZB tarief woningen (Coelo 2019)	OZB tarief niet- woningen (Coelo 2019)	gemiddelde WOZ waarde woningen (Waarderingskamer 2018)
Nederland (gem)	740					
Regionaal						
Midden Drenthe	710	665	102	0,1132	0,3792	201.000
Medemblik	837	738	267	0,0868	0,2772	221.000
Hof van Twente	778	746	228	0,1143	0,3824	232.000
Hollands Kroon	791	668	263	0,1251	0,3284	205.000
Peel en Maas	725	675	124	0,1015	0,3591	234.000
Tynaarlo	629	583	26	0,1091	0,2548	256.000
Goeree-Overflakkee	717	658	113	0,1180	0,2194	217.000
Berkelland	782	629	234	0,1092	0,2965	215.000
Westerveld	641	563	33	0,0945	0,2788	252.000
Borger-Odoorn	827	783	288	0,2132	0,3660	183.000
Aa en Hunze	663	612	50	0,1236	0,3167	229.000

Schouwen-Duiveland	874	792	332	0,1381	0,2605	235.000
Hulst	797	703	255	0,1126	0,3530	193.000
Opsterland	712	610	107	0,1103	0,2988	212.000
Ooststellingwerf	678	507	64	0,1003	0,1462	191.000
Sluis	752	681	175	0,1096	0,3734	195.000
Bronckhorst	828	757	289	0,1228	0,3734	254.000

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige geen of weinig financiële middelen heeft om de gemeentelijke belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffen- en de rioolheffing. Deze derving van inkomsten mag de gemeente meenemen als kostenpost voor het berekenen van het tarief van de betreffende heffing. Bij de toetsing wordt gebruik gemaakt van de voorwaarden van de Invorderingswet.

Andere heffingen en rechten

De gemeente Hollands Kroon maakt verder gebruik van de volgende heffingen en belastingen: begraafrechten, toeristenbelasting, forensenbelasting, haven- en liggeld en leges.

Opbrengst 2020	
Begraafrechten	127.155
Toeristenbelasting	120.000
Forensenbelasting	185.000
Haven- en liggeld	288.078
Leges	1.712.521

Verder bestaat er voor de gemeente nog de mogelijkheid om reclamebelasting, precariobelasting, hondenbelasting en baatbelasting op te leggen. De uitvoering van het opleggen van deze belastingen is echter behoorlijk arbeidsintensief en ook niet onomstreden. Daarom is afgezien van het heffen van deze belastingen.

Paragraaf 4. Grondbeleid

De doelstelling van het gemeentelijke grondbeleid is om binnen de gestelde doelen van ruimtelijke ordening en andere beleidssectoren (zoals ruimte, wonen, werken, economie) de gewenste verandering van het grondgebruik te realiseren met inzet van juridische en financiële instrumenten. Grondbeleid heeft daarmee een volgend, dienend karakter voor doelstellingen van andere beleidsvelden. De doelen zijn beschreven in de Nota Grondbeleid.

Regionaal beleid

In 2015 is een Kwalitatief Woningbouw Programma Kop van Noord-Holland (KWK) vastgesteld. De gemeenten Hollands Kroon, Den Helder, Schagen en Texel en de provincie Noord-Holland hebben dit programma met elkaar opgesteld. Dit project maakt deel uit van de Publieke Uitvoeringsagenda 'De Kop Werkt'.

Gemeentelijk beleid

In december 2013 heeft de raad de woonvisie van de gemeente Hollands Kroon vastgesteld. In de woonvisie zijn de initiatieven tot 2020 beschreven. Het woningbouwprogramma is met name gericht op de kernen Anna Paulowna, Hippolytushoef, Nieuwe Niedorp/Winkel en Wieringerwerf. In de overige kernen wordt vraagafhankelijk gebouwd.

Trends & ontwikkelingen

- Aantrekkende woningmarkt, krapte op de woningmarkt en hard stijgende woningprijzen
- Aantrekkende bedrijvenmarkt
- Explosief stijgende bouwkosten en wachttijden in de bouw
- Toenemende financieringsmogelijkheden
- Verzwarend provinciaal beleid, aangescherpte regelgeving vanuit het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten en het Kwalitatief Woningbouw Programma Kop van Noord-Holland
- Terugtrekkende overheid die vooral gaat ondersteunen in plaats van zelf ontwikkelen lijkt heel langzaam weer om te keren

Ondanks het verzwarend provinciaal beleid heeft de gemeente Hollands Kroon alsnog goedkeuring gekregen voor de ontwikkeling van 60 woning op de locatie 't Veld Noord. Door te kiezen voor een verkoopstrategie waarbij de gehele locatie via een tender is aangeboden hebben wij als gemeente invloed op de invulling van het plan. Het risico van de ontwikkeling ligt geheel bij de ontwikkelaar en de gemeente ontvangt hiervoor eenmalig een geldbedrag. Dit geldbedrag zal lager zijn dan wanneer de gemeente zelf

ontwikkelt, maar met deze strategie lopen we geen risico meer. Het opstarten van een nieuwe grondexploitatie is voor deze locatie dan ook niet nodig. Ook op de plek van het voormalige gemeentehuis van Wieringen in Hippolytushoef komen woningen. Deze gemeentelijke locatie is in de openbare verkoop gezet en de inschrijftermijn is ondertussen gesloten. De plannen worden momenteel beoordeeld en het winnende plan wordt binnenkort gekozen. De openbare inschrijving van de locatie van de voormalige basisschool De Zwerm in Winkel is ondertussen ook gestart. Daarmee zetten we weer een gemeentelijke locatie in de verkoop voor woningbouw. Tenslotte wordt de voormalige school De Meerpaal in Anna Paulowna momenteel aangeboden aan de woningbouwcorporaties. Dit gemeentelijk pand wordt vervolgens verbouwd tot startersappartementen.

Beleidsdoel

Met het grondbeleid geven wij helderheid over de rol en de doelstellingen van de gemeente. Het doel is erop gericht om de gemeentelijke grondposities te verminderen. Dat vindt plaats door verkoop van ontwikkellocaties aan private partijen en door het innemen van een sturende rol.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen in 2020
De exploitatieresultaten van de gemeentelijke grondexploitaties vanaf 2016 minimaal kostenneutraal te houden/te maken	▪ Alle gemeentelijke grondexploitaties doorlichten en herijken
	▪ Opstellen Meerjaren Prognose Grondexploitaties
	▪ Voor zover van toepassing afwaarderen van voorraden grond
	▪ Indien van toepassing het treffen van een voorziening voor verliesgevende exploitaties
	▪ Onderhandelen met private partijen over verkoop van ontwikkellocaties
	▪ Terughoudend met het verwerven van nieuwe gronden

Wat gaat het kosten?

Het grondbeleid kan een grote financiële impact hebben. De eventuele baten, maar vooral ook de financiële risico's zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente. Dat zal de komende jaren voor Hollands Kroon niet anders zijn. Hierna is een overzicht opgenomen van de grondexploitaties met daarin de boekwaarde en de te realiseren kosten en opbrengsten.

Actief grondbeleid	Boekwaarde 01-01-2019	Nog te realiseren opbrengsten (incl. rente)	Nog te maken kosten (incl. rente)	Einddatum exploitatie	Resultaat op eindwaarde	Netto Contante Waarde per 01-01-2019	Tussentijdse Voorziening (3), afwaardering (2) of winstneming (1)
Den Oever Zuid II	112.342	1.263.861	-1.171.484	31-12-2021	204.718	197.619	
Industrieweg	201.764	555.130	-72.359	31-12-2022	684.534	654.099	366.000 (1)
Hoornseweg	-913.975	2.011.311	-502.496	31-12-2024	594.840	556.774	
Robbenplaat	-9.175.565	9.720.737	-2.253.640	31-12-2026	-1.708.467	-1.458.000	1.656.123 (3)
Elshof-Zuid	-541.031	701.762	-53.464	31-12-2025	107.268	99.657	250.000 (2)
Dentele	-665	330.000	-300.719	31-12-2020	28.616	27.899	
TOTAAL	-10.317.129	14.582.801	-4.354.162		-88.490	78.048	

Lopende projecten

Ontwikkeling en uitvoering door de gemeente

- Grondexploitatie Den Oever Zuid II in Den Oever (bedrijventerrein)
- Grondexploitatie Hoornseweg in Middenmeer (bedrijventerrein)
- Grondexploitatie Industrieweg in Middenmeer (bedrijventerrein)
- Grondexploitatie Dentele in Westerland (woningbouw)

- Grondexploitatie Robbenplaat in Wieringerwerf (bedrijventerrein)

Ontwikkeling en uitvoering door derden, inbreng gronden door gemeente

- Grondexploitatie Elshof-Zuid in Anna Paulowna (woningbouw)
- Plan De Hoop in Wieringerwaard (woningbouw)
- Plan Antiekbeurs Winkel (woningbouw)

Ontwikkeling en uitvoering door derden, maar met (financieel) samenwerkingsverband gemeente

- Agriport A7 (bedrijventerrein en datacenters)

Vastgoed van vrijgekomen gemeentelijke gebouwen in uitvoering

- Uitbreiding Winkelhart in Nieuwe Niedorp
- Herontwikkeling voormalige basisschool De Zandhorst in Breezand
- CPO-project op grond voormalige basisschool Om de Oost in Den Oever
- Realisatie visrestaurant Havenzicht op de Oostkade in Den Oever
- Realisatie kinderopvang bij voormalige gemeentehuis Niedorp in Nieuwe Niedorp
- Woningbouwontwikkeling Rijdershof bij voormalige schoollocatie Mariaschool in 't Veld
- Woningbouwontwikkeling De Boet bij voormalige schoollocatie De Boet in 't Veld
- Woningbouwontwikkeling Michaëlsterp bij voormalige Oosterlanderschool in Oosterland
- Woningbouwplan voormalige RKBS Sint Antonius in Nieuwe Niedorp
- Woningbouwplan Schoolstraat in Slootdorp

Vastgoed van vrijgekomen gemeentelijke gebouwen in voorbereiding

- Woningbouw voormalig gemeentehuis Wieringen in Hippolytushoef
- Woningbouw voormalige basisschool OBS Oude Niedorp in Oude Niedorp
- Woningbouw voormalige basisschool De Zwerm in Winkel

- Woningbouw voormalige basisschool De Meerpaal in Anna Paulowna
- Woningbouw uitbreidingsgronden 't Veld Noord in 't Veld
- Realisatie nieuwe kinderopvang bij voormalige Dukdalf in Wieringerwerf
- Realisatie restaurant bij monumentaal pand 't Readthuys in Barsingerhorn
- Terrein Rijksscholengemeenschap (RSG) in Wieringerwerf

Momenteel zijn de bestemmingsplanprocedures opgestart of vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheden tot herontwikkeling van bovenstaande locaties.

Financiële positie

In de Nota Grondbeleid is beschreven dat de raad jaarlijks inzicht krijgt in de financiële positie van de gemeentelijke grondexploitaties.

Winstneming

Winst nemen op grondexploitaties wordt beheerst door het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel. Het voorzichtigheidsbeginsel brengt met zich mee dat het realiseren van winst wordt uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. In paragraaf 6.2 van de Nota Grondbeleid wordt uitvoerig ingegaan op winstneming uit grondexploitaties.

Risico's

Aan de gemeentelijke grondexploitaties zijn risico's verbonden. Het risico is aanwezig dat resultaten lager uitvallen dan de prognoses. In de grondexploitaties zitten overigens wel enkele procenten onvoorzien, afhankelijk van de kostensoorten. Met name looptijdrisico's (het duurt langer voordat opbrengsten worden gerealiseerd waardoor rentekosten op al gedane uitgaven hoger worden dan ingerekend), calculatierisico's (de werkelijke kosten en opbrengsten zullen hoger respectievelijk lager zijn dan de ingerekende kosten en opbrengsten) en afzetrisico's spelen parten in de grondexploitaties. Afhankelijk van de fase waarin een exploitatie zich bevindt, zijn de bovengenoemde risico's groter of kleiner. De risico's nemen af naar mate de uitvoering van de projecten vordert.

Paragraaf 5. Kapitaalgoederen

In de openbare ruimte van Hollands Kroon vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig zoals riolering, infrastructuur, verlichting, bruggen, openbaargroen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het aanzien van onze gemeente en uiteraard voor de benodigde structurele, jaarlijkse lasten. Het op 19 december 2017 vastgestelde integraal beheerplan openbare ruimte en gebouwen 2018-2021 (IBP) vormt de basis voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen.

Trends & ontwikkelingen

- Klimaatadaptatie
- Risico gestuurd beheer en onderhoud op basis van inspecties
- Toename vervangingsinvesteringen t.g.v. einde levensduur
- Per 1 januari 2020 12% meer wegenareaal

Riolering

De investeringen worden opgenomen in het meerjareninvesteringsplan. Deze wordt periodiek geactualiseerd op basis van:

- Rioolinspecties en beoordelingen;
- Ontwikkelingen die geïnitieerd worden door derden (project ontwikkelaars/ woningbouwcorporaties);
- Kwaliteit wegen (werk met werk maken).

Deze ontwikkelingen worden meegenomen bij het opstellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In 2017 is het GRP 2018 – 2022 vastgesteld. In het GRP zijn in samenwerking met de regiogemeenten actuele thema's als klimaat en waterproblemen uitgewerkt. Op basis van de meest actuele kwaliteitsgegevens is in het GRP een strategisch investeringsprogramma opgenomen en is een kostendekkend riooltarief berekend. Rioolvervangingen in de periode 2018 – 2022 zijn opgenomen in de meerjarenplanning.

Openbare Verlichting

Zoals beschreven in het IBP en het beleidsplan openbare verlichting (2016-2025) zullen er tot 2025 ca. 800 lichtmasten en 4.000 armaturen worden vervangen. Bij de vervanging van armaturen worden led lampen met dimfunctie gemonteerd waardoor het energieverbruik daalt.

Infrastructuur

Het onderhoud aan verharding vindt op hoofdlijnen plaats op het afgesproken kwaliteitsniveau. De verharding wordt regelmatig gecontroleerd op gebreken. Op basis van deze inspecties vindt klein of groot onderhoud plaats. Complete renovatie van verharding komt pas in beeld als de onderliggende riolering moet worden vervangen of wanneer de bestaande verharding echt aan vervanging toe is.

Per 1 januari 2020 is de overname van de buitenwegen in de voormalige gemeente Niedorp van het Hoogheemraadschap naar de gemeente een feit. Hierdoor is het wegenareaal van Hollands Kroon met ca. 12% toegenomen. Het benodigde budget voor deze overdracht voor het beheer en onderhoud is geborgd in de begroting van 2020.

Openbaar Groen

Het reguliere onderhoud van het openbaar groen vindt op hoofdlijnen plaats op het afgesproken kwaliteitsniveau. De meest recente Boomveiligheidscontrole (BVC) laat zien dat een groot deel van de bomen extra onderhoud nodig heeft. Hiervoor is in de begroting van 2020 extra geld aangevraagd. Door de overname van de wegen van het HHNK zal het areaal aan groen toenemen met ca. 10%. Het budget hiervoor is geborgd in de begroting van 2020.

Water

Het reguliere onderhoud (uitmaaaien sloten, baggeren etc.) vindt plaats volgens de eisen van het HHNK. Ook speelt de overname van het stedelijk water door het HHNK per 1 januari 2020. De inventarisatie hiervan is inmiddels afgerond. Er is sprake van achterstallig (bagger)onderhoud. In een bestuurlijk overleg (eind oktober 2019) zal worden bepaald hoe dit verder wordt opgelost waarbij de (bestaande) egalisatiereserve baggeren kan worden ingezet om dit achterstallig onderhoud weg te werken dan wel af te kopen. Samen met het traject van de overname stedelijk water zijn ook de (gemeentelijke) beschoeiingen binnen de bebouwde kom geïnspecteerd en is er een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Ook hier is sprake van achterstallig onderhoud. Daarvoor is in de begroting van 2020 geld aangevraagd. Duikers zijn vooralsnog niet geïnspecteerd. Onderhoud hiervan vindt vooralsnog plaats op basis van meldingen (bij verstoppingen e.d.).

Begraafplaatsen

Het reguliere onderhoud van de begraafplaatsen vindt plaats op het afgesproken kwaliteitsniveau. In 2019 is de begraafplaats van Winkel gerenoveerd. Daarmee zijn de 11 gemeentelijke begraafplaatsen voorlopig op orde.

Speeltoestellen en terreinmeubilair

Het reguliere onderhoud van de speeltoestellen en terreinmeubilair wordt volgens de wettelijke eisen uitgevoerd. Er is vanaf de begroting van 2019 jaarlijks een budget van 50.000 euro beschikbaar voor de noodzakelijke vervanging van (bestaande) speeltoestellen en terreinmeubilair.

Kunstwerken

Het reguliere onderhoud aan de bruggen vindt hoofdzakelijk plaats op basis van de uitkomsten van de vijfjaarlijkse instandhoudingsinspectie uit 2018. Dit onderhoud wordt uit het onderhoudsbudget gefinancierd en indien nodig wordt de bestemmingsreserve onderhoud kunstwerken aangesproken. De reguliere vervanging van de bruggen loopt verder grotendeels volgens planning. De vervanging van Westfriesesluisbrug zit nog in de voorbereidingsfase en hangt mede af van de afstemming met Provincie en Hoogheemraadschap.

Havens

Voor de haven Den Oever wordt na gereedkoming van de dijkversterking in 2019 een beheerplan opgesteld met bijbehorend onderhoudsbudget. Voor de Oude Zeug zijn gesprekken gaande over mogelijke privatisering. Ook de vervanging van de (slechte) damwanden wordt daarin meegenomen.

Het beheer en (klein) onderhoud van de vier recreatiehavens (Kolhorn, Middenmeer, De Rijd, Haukeshaven) is ondergebracht bij derden. Op korte termijn is alleen voor de Haukeshaven groot onderhoud nodig (vervanging damwanden). Dit staat voor 2019-2020 op de planning.

Gebouwen

In 2019 is in het Integraal Beheer Plan ook het onderdeel gemeentelijke gebouwen opgenomen. De zwembaden maken hier geen onderdeel vanuit, hierover bent u reeds

over geïnformeerd. In de lopende begroting en de reserve onderhoud gemeentelijke gebouwen zijn voldoende financiële middelen om het achterstallig onderhoud weg te werken.

Categorie	Vastgestelde beleidskaders	Vastgesteld kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen	Financiële consequenties conform plannen	Ramingen t.l.v. exploitatie	Is sprake van achterstand onderhoud?	Zo ja, zijn er voldoende voorzieningen/reserves voor achterstallig onderhoud?
Riolering	Ja Gemeentelijk Riolering Plan 2018-2022. Het nieuwe GRP is opgesteld met de Noordkop gemeenten en vastgesteld voor de periode 2018-2022	Ja, Riol moet voldoen aan de doelen die in het GRP staan vermeld.	Het GRP is uitgewerkt op strategisch niveau. Voor meerjarenplanning is een operationeel Plan tot 2022 vastgesteld.	N.v.t.	€1.316.625	Nee, slechte riolen zijn en worden in de meerjarenplanning opgenomen.	Ja
Openbare verlichting	IBP/beheerplan OV	IBP/beheerplan OV	IBP/beheerplan OV	€ 181.868 voor vervanging van armaturen en € 69.250 voor masten	Structureel onderhoud € 103.544 en € 78.278 voor duurzame goederen	Nee	
Infrastructuur	IBP	IBP	IBP en MJOP 5 jaar	Gemiddeld € 1.709.000 / jr	Gemiddeld € 1.500.000 / jr uit egalisatiereserve	Ja, bebording en uitgesteld onderhoud van bepaalde wegen ivm toekomstige / lopende projecten	Nee, (geld aangevraagd voor achterstallig onderhoud bebording)

					€ 424.754 t.b.v herinrichtingen		
Openbaar Groen	IBP	IBP	IBP	Nee	€ 2.116.900 (structureel onderhoud)	Ja	Nee, (geld aangevraagd achterstallig onderhoud bomen)
Water	IBP / baggerplan	IBP	IBP / baggerplan	€ 300.000 (baggerplan)	€ 602.105 (300.000 struct. onderhoud en 302.105 eg. reserve baggeren)	ja	Nee, (geld aangevraagd achterstallig onderhoud beschoeiingen)
Speelplaatsen en terreinmeubilair	IBP	IBP	IBP	€ 50.000 (vervanging)	€ 70.000 (structureel onderhoud)	Ja	Ja
Civiele Kunstwerken	IBP	IBP	IBP en een meerjarenraming 2012 t/m 2022	2018 t/m 2020 kredieten voor reguliere vervanging van bruggen.	€ 637.893 (structureel onderhoud)	Ja	Ja

Begraafplaatsen	IBP	IBP	IBP	Nee	€ 109.000 (structureel onderhoud)	Nee	
Gemeentelijke gebouwen	IBP/accommodatiebeleid	IBP	IBP	Nee	Budget onderhoud	Gemeentelijke gebouwen	IBP

In de aanloop naar de begroting 2020 is het investeringsprogramma kritisch doorgenomen op twee sporen:

Er lag een forse opgave om investeringen uit te voeren die in het verleden zijn opgevoerd maar die nog niet waren uitgevoerd. Deze achterstand in investeringen is beoordeeld en bekeken is of deze direct nodig zijn (technisch noodzakelijk en urgent). Dit heeft ertoe geleid dat er investeringen geschrapt zijn waarmee we direct kapitaallasten vrij konden laten vallen. Bij deze beoordeling is ook gekeken in welke mate de organisatie in staat is om deze investeringen (inclusief de achterstand) uit te voeren.

Het andere spoor is de transformatie van exploitatielasten naar kapitaallasten. Het BBV schrijft voor om zoveel als kan activa met meerjarig nut af te schrijven. Omdat wij nog het nodige in onze begroting als budget hadden opgenomen moest hier een omslag worden gemaakt. Deze is in de begroting 2020 (e.v.) structureel verwerkt.

Paragraaf 6. Verbonden partijen

Definitie verbonden partij

Een verbonden partij is een rechtspersoon waar de gemeente een bestuurlijk en financieel belang in heeft.

Met bestuurlijk belang bedoelen we dat de gemeente een zetel heeft in het bestuur van een rechtspersoon of stemrecht heeft. De burgemeester, een wethouder, raadslid of ambtenaar vervult dan namens de gemeente één of meer van de volgende functies bij die rechtspersoon:

- lid van het Algemeen Bestuur;
- lid van het Dagelijks Bestuur;
- voorzitter;
- secretaris;
- penningmeester.

De gemeente heeft een financieel belang als de middelen die ze ter beschikking stelt, verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Als een gemeentelijke taak wordt uitgevoerd door een verbonden partij, dan blijft de gemeente uiteindelijk wel verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Beleidskaders

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening (op basis van artikel 212 Gemeentewet) worden beheersmatige aspecten in paragrafen van de begroting behandeld. Een onderdeel hiervan is de paragraaf Verbonden partijen. De huidige financiële verordening bevat geen bepalingen over de verbonden partijen.

Het bestuurlijke en financiële risico van verbonden partijen

De risico's, die kleven aan een verbonden partij, zijn onder te verdelen in bestuurlijke en financiële risico's. Het bestuurlijke risico bestaat uit het verder op afstand staan van de gemeente door de overdracht van de taken aan de verbonden partij en de 'dubbele petten rol' van de gemeentelijke vertegenwoordiger in het bestuur van een verbonden partij.

Door het op afstand staan van de gemeente zijn de informatievoorziening en de beïnvloedingsmogelijkheden voor het gemeentebestuur minder vanzelfsprekend dan bij de eigen gemeentelijke organisatie. De gemeente moet dus meer moeite doen om zijn rol als klant/opdrachtgever waar te maken. Tegelijkertijd is zij als bestuurder/eigenaar wel medeverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de verbonden partij.

Een gemeenschappelijke regeling, waarbij de gemeente alleen in het Algemeen Bestuur is vertegenwoordigd en niet in het Dagelijks Bestuur, zet de gemeenschappelijke regeling dus meer op afstand. De directe bestuurlijke invloed vermindert. De maximale participatie in het bestuur van zo'n verbonden partij maakt die afstand kleiner.

Die bestuurlijke bemoeienis heeft echter ook een keerzijde, namelijk als de belangen van de verbonden partij niet overeenkomen met de belangen van de gemeente. Het bestuurslid wordt geacht zowel de belangen van de verbonden partij als de belangen van de gemeente die hij vertegenwoordigt te behartigen (de dubbele pet). Dat kan de bestuurder in een moeilijke situatie brengen. Integriteit en transparantie binnen de bestuurlijke rollen en verantwoordelijkheden zijn dan ook van groot belang.

De gemeente stelt financiële middelen ter beschikking aan verbonden partijen om de overeengekomen maatschappelijke taken voor de deelnemers uit te voeren. Als die taak niet naar behoren wordt uitgevoerd, dan heeft de gemeente (een deel van) haar middelen ondoelmatig uitgegeven. Als het gaat om gemeenschappelijke regelingen staat de gemeente bovendien samen met de andere deelnemers garant voor eventuele tekorten.

Bij vennootschappen draagt de gemeente het risico over het geïnvesteerde kapitaal en het mislopen van eventuele dividendopbrengsten. Een deelneming, die ophoudt te bestaan, resulteert in een eenmalige afboeking van de restant boekwaarde van die deelneming ten laste van de algemene reserve. Omdat de gemeente haar deelnemingen op grond van het BBV moet waarderen tegen verkrijgingsprijs, is de boekwaarde van bijvoorbeeld de aandelen veel lager dan de actuele waarde. Het echte risico zit hem dan ook niet zo zeer in de eenmalige afwaardering van de boekwaarde, maar veel meer in het mislopen van de dividendopbrengsten. Zeker als met deze dividendopbrengsten structureel rekening wordt gehouden in de exploitatie van de begroting. Een structureel lagere of zelfs wegvallende dividendopbrengst leidt dan tot een structureel tekort in de begroting.

Stuur- en beheerinstrumentarium

In 2013 heeft de Raad de nota Verbonden Partijen vastgesteld, waarin de kaders over de wijze waarop we als bestuur grip houden op onze verbonden partijen worden aangegeven. Deze uitgangspunten zijn daarmee een noodzakelijk onderdeel van het stuur- en beheerinstrumentarium van de gemeente. In deze nota is onder meer aan de orde:

- het besliskader;
- de rolverdeling raad/college;
- beheer en toezicht;
- risicos' en risicomanagement.

Financiële bijdrage aan de verbonden partijen

Op de volgende pagina's is een overzicht opgenomen van de belangrijkste financiële bijdragen aan de verschillende verbonden partijen. In totaal verstrekken wij ruim 11,1 miljoen euro aan verbonden partijen. Hiervan gaat het overgrote deel naar de Veiligheidsregio, het Werkvoorzieningsschap Noorderkwartier NV (gesubsidieerde arbeid) en de GGD. De specifieke doelstellingen en activiteiten worden toegelicht bij de programma's binnen de begroting.

Naam	Bijdrage 2020
GR Gesubsidieerde Arbeid	€ 3.652.000
GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	€ 3.500.133
GR GGD Hollands Noorden	€ 2.144.161
GR OD NHN	€ 1.741.445
GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	€ 214.631
Totaal	€ 11.252.370

Publiekrechtelijke deelnemingen

1.	Verbonden Partij	GR Gesubsidieerd Arbeid gevestigd te Schagen
	Bestuurlijk belang	Deelnemers zijn de gemeenten Hollands Kroon, Den Helder en Schagen. Hollands Kroon is in het Dagelijks en Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder Sociaal Domein.
	Financieel belang	Op basis van de door het AB vastgestelde begroting 2020 geldt voor Hollands Kroon een bijdrage van € 3.652.00. Deze is gebaseerd op het verwachte rijksvergoeding Wet Sociale Werkvoorziening Werkzoekenden (WSW) en gemeentelijke bijdrage. Het verwachte begrotingssaldo 2020 bedraagt € 0. De verwachte omvang van het eigen vermogen, zowel aan het begin als aan het einde van het jaar, is € 50.000 en de gemeenschappelijke regeling heeft een vreemd vermogen van € 954.000 (verwachting zowel begin als einde van het jaar).
	Doelstellingen	De GR is aangewezen als bestuurlijk opdrachtgever c.q. aandeelhouder voor uitvoeringsorganisatie van de WSW en de regeling beschut werken, Noorderkwartier N.V.
	Beleidsvoornemens, veranderingen	Doelstelling voor 2020 is dat er 562 standaard eenheden (fte x arbeidshandicap) worden gerealiseerd. Ook Begeleid Werken maakt daarvan deel uit. Het programma kenmerkt zich door de volgende speerpunten: - realisatie van banen van de doelgroep Wsw; - waaronder ook realisatie van banen via de regeling Begeleid Werken; - mogelijk maken van banen voor mensen in de regeling Beschut Werken; - realiseren van uitstroom naar activiteiten en banen bij reguliere werkgevers
	Risico's	Herverdeling van de algemene uitkering, hierdoor kan er minder geld worden ontvangen voor de Wsw

2.	Verbonden Partij	GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord gevestigd te Alkmaar
	Bestuurlijk belang	In deze GR nemen 17 gemeenten in Noord-Holland Noord deel. Hollands Kroon is door de burgemeester vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur
	Financieel belang	Op basis van de door het AB vastgestelde begroting 2020 geldt voor Hollands Kroon een bijdrage van 3.500.133. Het begrotingssaldo 2020 is nihil. De verwachte omvang van het eigen vermogen 2020 is in het begin € 3.667.000 en aan het eind € 3.606.000, het verwachte vreemd vermogen begin 2019 € 56.628.000 en aan het eind € 61.201.000.
	Doelstellingen	Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De veiligheidsregio Noord- Holland Noord staat voor het verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids)schade bij incidenten. Dit doen we door het bieden van adequate hulp en intensief samen te werken met andere partijen die betrokken zijn bij veiligheid en hulpverlening. Burgers en bedrijven stimuleren we tot zelfredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid.
	Beleidsvoornemens, veranderingen	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord staat voor het verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids)schade bij incidenten. Dit wordt gedaan door het bieden van adequate hulp en intensief samenwerken met andere partijen die betrokken zijn bij veiligheid en hulpverlening. Inwoners en bedrijven worden gestimuleerd tot zelfredzaamheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Belangrijke thema's zijn Zorg en Veiligheid, Veilig Leven, Brandweer 360, omgevingswet en oriëntatie op nieuwe crisistypen (cyber, klimaat, extreem geweld).
	Risico's	Geen relevante risico's

3.	Verbonden Partij	GR GGD Hollands Noorden gevestigd te Alkmaar																
	Bestuurlijk belang	In deze gemeenschappelijke regeling participeren 17 gemeenten in Noord-Holland. Hollands Kroon is in het Dagelijks en Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder Sociaal Domein.																
	Financieel belang	Op basis van de door het AB op 20 juni 2019 vast te stellen begroting 2020 geldt voor Hollands Kroon een bijdrage van: <table><tr><td></td><td>Bedrag</td></tr><tr><td>Algemeen:</td><td>€ 895.719</td></tr><tr><td>JGZ 0-18 jarigen:</td><td>€ 673.043</td></tr><tr><td>OGGZ:</td><td>€ 68.535</td></tr><tr><td>Huisvesting:</td><td>€ 117.000</td></tr><tr><td>Rijksvaccinatieprogramma</td><td>€ 90.000</td></tr><tr><td>Veilig Thuis:</td><td>€ 299.864</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€ 2.144.161</td></tr></table> De begroting 2020 sluit met een positief saldo van € 180.000. De begroting van Veilig Thuis wordt nog separaat ter besluitvorming aan gemeenten voorgelegd, omdat het hierbij gaat om een dienstverleningsovereenkomst. De verwachte omvang begin 2020 van het eigen vermogen is € 471.000 (positief) en eind 2020 € 501.000 (positief). Het verwachte vreemd vermogen begin € 12.542.000 en aan het eind € 12.542.000		Bedrag	Algemeen:	€ 895.719	JGZ 0-18 jarigen:	€ 673.043	OGGZ:	€ 68.535	Huisvesting:	€ 117.000	Rijksvaccinatieprogramma	€ 90.000	Veilig Thuis:	€ 299.864	Totaal	€ 2.144.161
	Bedrag																	
Algemeen:	€ 895.719																	
JGZ 0-18 jarigen:	€ 673.043																	
OGGZ:	€ 68.535																	
Huisvesting:	€ 117.000																	
Rijksvaccinatieprogramma	€ 90.000																	
Veilig Thuis:	€ 299.864																	
Totaal	€ 2.144.161																	
	Doelstelling	Doel van de samenwerking is het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, voor de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord-Holland Noord. De GGD bevordert individueel en collectief gezond gedrag en is samen met andere spelers in de gezondheidszorg een partner in het preventief beleid van de gemeenten. Taken: • ondersteuning van gemeenten bij de realisatie en uitvoering van het lokaal gezondheidsbeleid • uitvoeren van taken die wettelijk aan de GGD zijn opgedragen zoals infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, publieksvoorlichting en gezondheidsbevordering;																

		• uitvoeren van overige taken die door een of meer gemeenten aan de GGD zijn opgedragen zoals openbaar geestelijke gezondheidszorg, opvoedingsondersteuning en dergelijke; • uitvoeren van Veilig Thuis; • uitvoering van jeugdgezondheidszorg van 9 maanden tot 19 jaar.
	Beleidsvoornemens, veranderingen	Bij het uitwerken van de begroting 2020 neemt de GGD de volgende maatregelen: • Rapportages worden meer ingericht op het behalen van (beoogde) resultaten en maatschappelijk effecten en er volgt een overzicht van alle plustaken per gemeente als bijlage. • De komende jaren vindt een bestuurlijke herijking plaats. De koers voor deze herijking wordt bepaald door de wijziging van de gemeenschappelijke regeling in 2019, de evaluatie van de dienstovereenkomst Veilig Thuis en andere ontwikkelingen. • De GGD zet in de uitvoering van de dienstverlening in op flexibele en digitale dienstverlening, waarbij inwoners zelf meer regie voeren en waarbij onze inzet aansluit op de lokale situatie in het sociaal domein, onderwijs en de zorg.
	Risico's	Geen relevante risico's

4.	Verbonden Partij	GR Omgevingsdienst Noord- Holland Noord gevestigd te Hoorn
	Bestuurlijk belang	In deze gemeenschappelijke regeling participeren 18 partijen (17 gemeenten en de provincie Noord-Holland). Hollands Kroon is in het Dagelijks en Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Financiën.
	Financieel belang	In de begroting 2020 is een bijdrage voorzien van € 1.741.445. Het verwachte resultaat over 2019 bedraagt € 0 (voor bestemming). Verwachte omvang van het eigen vermogen, begin van het jaar is 2019 € 634.424. Op het eind van het jaar is dit € 788.253. Voor het vreemd vermogen is dat begin 2019 € 5.083.091 en eind 2019 € 4.200.000
	Doelstelling	Uitvoering te geven aan het milieubeleid en de milieutaken van de deelnemende gemeenten en de provincie. Verder om

		milieusamenwerking tussen de deelnemende gemeenten, provincie en ketenpartners te bevorderen. Tenslotte de uitvoering en coördinatie van regionale projecten.
	Beleidsvoornemens, veranderingen	Inzet is het uitvoeren van de taken met dezelfde kwaliteit met minder inzet. In 2020 wordt invulling gegeven aan de evaluatie van het functioneren. De regionale VTH-strategie 2021 – 2023. Koppeling van financiering aan output aan de hand van een producten- en dienstencatalogus. Afhandeling vergunningverlening binnen de wettelijke termijn. Ten opzichte van het bedrijfsplan zal de komende jaren echter een aantal belangrijke nieuwe thema's hun intrede doen zoals benoemd in de kaderbrief 2020: ▪ Implementatie van de Omgevingswet en de start met een gezamenlijke experimentele werkwijze; ▪ Verduurzaming en; Energietransitie.Masterplan ICT
	Risico's	Geen noemenswaardige risico's

5.	Verbonden Partij	GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar gevestigd te Alkmaar
	Bestuurlijk belang	In deze gemeenschappelijke regeling participeren 10 gemeenten in Noord Holland. Hollands Kroon is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de burgemeester.
	Financieel belang	De bijdrage 2020 is € 214.631. Het verwachte resultaat 2020 bedraagt € 62.566 negatief (voor bestemming). Raming omvang van het eigen vermogen met ingang van 2020 bedraagt € 286.727 naar verwachting bedraagt dit eind 2020 € 224.162. Het vreemd vermogen is met ingang van 2020 € 918.617 en de verwachting is dat het eind 2020 € 918.617 is.
	Doelstelling	Het RHCA voert voor de aangesloten gemeenten de wettelijke taken uit zoals beschreven in de Archiefwet 1995: toezicht op de nog niet overgebrachte archieven (inspectie), de wettelijke adviestaak, het toezien op en begeleiden van

		het overdragen van archieven, het behoud en beheer van de in de archiefbewaarplaats bewaarde archieven (collectie) en het beschikbaar stellen van deze archieven zodat iedereen deze kan raadplegen.
	Beleidsvoornemens, veranderingen	Naast bovenvermelde centrale (wettelijke) doelstelling worden in het beleidsplan 2019-2022 de missie, visie en doelstellingen voor de komende vier jaar beschreven. De strategische doelstelling is: het Regionaal Archief voorziet in en anticipeert op de actuele en toekomstige informatiebehoeften van de partners, de gebruikers en het publiek. De tactische doelstellingen zijn: - De collectie is duurzaam betrouwbaar, toegankelijk en representatief; - De gebruikers van de collectie zijn tevreden en zelfredzaam; - Communicatie, programmering en educatie zorgen voor nieuw publiek en vaardige gebruikers; - De organisatie is robuust en in staat flexibel in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Hierbij wil het RHCA de komende jaren drie speerpunten naar voren halen: 1. Ontwikkeling en inrichting van het E-depot Digitale archieven die nu nog in beheer bij de gemeenten zijn, zullen uiteindelijk worden opgenomen in het e-depot. Zo kunnen deze voor lange tijd goed bewaard en leesbaar gehouden worden. 2. Digitaliseren Het verder digitaliseren van analoge archiefbescheiden en deze ook op een goede en gebruiksvriendelijke digitale manier beschikbaar stellen. 3. Website 'Geschiedenislokaal'

		Het ontwikkelen van een online 'bronnenbox' waarmee scholen op een toegankelijke manier gebruik kunnen maken van de bij het archief aanwezige bronnen.
	Risico's	Wegvallen inkomsten van derden voor het depotgebruik van derden Risico's bij ontwikkeling e-depot voorziening

Bank Nederlandse Gemeenten

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang. De gemeente Hollands Kroon heeft een financieel belang bestaande uit een aandelenpakket en bestuurlijk belang via stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Hollands Kroon wordt in aandeelhoudersvergaderingen vertegenwoordigd door de wethouder Economische Zaken. Het prognose saldo eigen vermogen is € 4.991 miljoen , het vreemd vermogen € 132.518 miljoen. 5

Netwerkbedrijf Alliander NV

De gemeente Hollands Kroon heeft aandelen in het netwerkbedrijf Alliander nv. Hollands Kroon wordt in de aandeelhoudersvergaderingen vertegenwoordigd door de wethouder Openbare Ruimte. Het eigenvermogen conform jaarrekening 2018 is € 4.129 miljoen en het vreemd vermogen is € 4.216 miljoen.6

⁵ Bron: <https://www.bngbank.nl/Pages/Over%20BNG%20Bank/Besluit%20begroting%20en%20verantwoording%20verbonden%20partijen.aspx>

⁶ Bron: <https://2018.jaarverslag.alliander.com/verslagen/jaarverslag-2018/jaarrekening18/geconsolidejaarrekenin18/geconsolideerdebalans17>

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Deze vennootschap heeft als doel het behouden en stimuleren van de groei van het bedrijfsleven in de noordelijke regio van Noord-Holland en het begeleiden van bedrijven bij verplaatsing of uitbreiding en het aantrekken van nieuwe bedrijven in deze regio. De gemeente Hollands Kroon heeft als aandeelhouder zeggenschap via stemrecht op de aandelen en wordt vertegenwoordigd door de wethouder Economische Zaken.

NV Huisvuilcentrale Noord-Holland

Hollands Kroon is aandeelhouder van de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland en staat garant voor de betaling van rente en aflossing van de leningen. De gemeente ontvangt hiervoor jaarlijks een garantstellingsvergoeding. De Huisvuilcentrale beoogt het voeren van milieuverantwoord afvalbeheer voor aandeelhoudende gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden in Noord-Holland Noord en Flevoland. De gemeente Hollands Kroon wordt in de aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigd door de wethouder Openbare Ruimte. Het eigen vermogen conform jaarrekening 2018 is € 117 miljoen, vreemd vermogen € 648 miljoen.

Overige partijen

Vereniging van Waddenzeegemeenten

De vereniging bestaat uit de (12) aan de Waddenzee kust gelegen gemeenten in de provincies Groningen, Fryslân en Noord-Holland. De vereniging heeft de volgende doelen en taken:

- komen tot een samenhangend gemeentelijk beleid voor het Waddenzeegebied;
- coördinatie gemeentelijk Waddenzeebeleid;
- adviseren gemeenten over regelgeving, bestuur en beheer Waddenzeegebied;
- namens gemeenten vertegenwoordiging in diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen;
- onderhouden contacten met belanghebbende instanties;
- uitvoeren gezamenlijke projecten.

Het aandeel van de gemeenten in de kosten is gebaseerd op het aantal hectares buitenwater en het aantal inwoners per gemeente. De Vereniging heeft een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Elke gemeente heeft 2 leden in het Algemeen Bestuur, 1 lid namens het college en 1 lid namens de raad. Hollands Kroon is momenteel ook met een wethouder in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd. De contributiebijdrage aan de vereniging (2019) € 27.187. Het eigen vermogen conform jaarverslag per 31 december 2018 was het eigen vermogen € 27.876, eigen vermogen

Coöperatie parkmanagement Wieringermeer (CPW) U.A.

Op het Bedrijventerrein Robbenplaat is parkmanagement van toepassing. Parkmanagement is het middel om het beheer en de exploitatie doelmatig, flexibel en efficiënt uit te voeren in een organisatiestructuur waarin bedrijven met elkaar en met de gemeente samenwerken.

In het CPW-bestuur zitten twee afgevaardigden van het bedrijfsleven (gevestigd op Robbenplaat) en namens de gemeente de wethouder Economische Zaken. Leden van de CPW zijn eigenaren en huurders van gevestigde bedrijven op Robbenplaat. CPW heeft een overeenkomst afgesloten met Parkmanagement Hoorn, om parkmanagement taken te regelen.

De gemeente betaalt de coöperatie jaarlijks een door de gemeente vast te stellen bedrag, dat is gerelateerd aan het beheer en onderhoud voor openbare voorzieningen. Het kwaliteitsniveau van de openbare voorzieningen wordt daarmee een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

Stichting Regionaal Openbaar Basisonderwijs Surplus

Stichting Surplus is verantwoordelijk voor het openbaar primair onderwijs en openbaar speciaal basisonderwijs in de gemeenten Hollands Kroon en Schagen. De stichting bestuurt 25 scholen met ongeveer 3700 leerlingen en 400 personeelsleden. Surplus is op 1 januari 2004 van start gegaan. Doel van de oprichting van de stichting was het komen tot bestuurlijke schaalvergroting op het gebied van bestuur, management en ondersteuning en het creëren van meerwaarde voor de scholen en het onderwijs door het delen van kennis en ervaring.

Hoewel er geen sprake is van directe bestuurlijke en financiële participatie is deze stichting wel opgenomen in de lijst van verbonden partijen, omdat de gemeente bij het onverhoopt uiteenvallen of faillissement van de stichting de wettelijk vastgelegde plicht heeft te zorgen voor algemeen toegankelijk onderwijs, wat het risico van financiële verplichtingen in zich heeft. Met andere woorden, het openbaar onderwijs blijft een publieke verantwoordelijkheid van de gemeente.

Paragraaf 7. Bedrijfsvoering

De afgelopen jaren heeft de organisatie grote veranderingen doorgemaakt. Balans 2018 is een tussenstap geweest, nu deze is afgerond starten we de volgende fase ‘focus 2023’. Hierin staat externe gerichtheid en dienstverlening centraal. Dit stopt niet bij teams die met inwoners aan de slag zijn maar betekent voor de hele organisatie een dienstverlenende en ondernemende instelling. Hierbij kijken wij niet alleen naar onszelf maar proberen we met partners en meerdere gemeenten de samenwerking te vinden. Wij blijven zoeken naar manieren dat het altijd slimmer en efficiënter kan.

Dienstverlening

Het thuisbezorgen van reisdocumenten en rijbewijzen is al een service wat niet meer weg te denken is in Hollands Kroon. Hiernaast hebben we de pilot thuis aanvragen van deze documenten ook definitief omgezet naar onze manier van werken. In 2020 wordt dit proces verder geoptimaliseerd. Onze dienstverlening vindt dus in algemene zin zo veel mogelijk plaats op de locaties van de inwoners, bedrijven of instellingen, dan wel op een plek waar deze wil afspreken. Als inwoner, bedrijf of instelling bij de gemeente wil afspreken of vanuit het oogpunt veiligheid maken we gebruik van het voormalige gebouw Triplo in Anna Paulowna. Dit in combinatie met de Hollands Kroonmobiel verlagen wij de drempel om in contact te zijn met onze inwoners, bedrijven en instellingen. Met deze servicewagen zorgen we ervoor dat we laagdrempeliger en beter bereikbaar zijn.

Eind 2019 wordt de digitale dienstverlening digitaal verder uitgebreid door de ingebruikname van **een digitale medewerker** middels een Avatar plus chatbot die wordt gevoed door middel van Artificial Intelligence. Door het toevoegen van deze vorm van dienstverlening zorgen we ervoor dat we 24/7 kunnen reageren op vragen van inwoners. Indien het gewenste antwoord niet gegeven kan worden wordt direct doorverbonden tijdens openingstijden of wordt een terugbel bericht gemaakt zodat de inwoner tijdens openingstijden wordt teruggebeld. Hoe meer vragen er gesteld worden aan de chatbot hoe intelligenter hij wordt. In 2019 zijn alle vragen die gedurende anderhalf jaar zijn gesteld via de chat of de telefoon **aan onze medewerkers** al ingebracht in de chatbot.

Het blijven verbeteren van onze (digitale) dienstverlening is het uitgangspunt. Hieraan geven we invulling door het aanbieden van meer digitale producten waarbij we zorgen dat de inwoner op een veilige manier meer inzicht en regie krijgt op eigen gegevens en lopende aanvragen. Wij blijven onze informatievoorziening verbeteren en spelen vooral in op de vraag vanuit de inwoners, bedrijven en instellingen. Ook zorgen wij ervoor dat digitaal aangevraagde producten direct verwerkt kunnen worden door de achterliggende vak applicaties.

Naast de huidige kanalen (Huisbezoek, Website, Telefoon, Social Media en Chat) wordt bekeken of het er met behulp van videobellen snellere en directere dienstverlening geboden kan worden. Voor bepaalde producten is deze vorm van dienstverlening heel geschikt en voor de klant en de gemeente efficiënter. Uiteraard blijft het aan de inwoner om te bepalen voor welk kanaal men kiest.

We passen dus nieuwe technologieën toe waar we kunnen, maar houden oog voor het menselijke aspect en de doelgroep die graag persoonlijk contact heeft.

Maatschappelijk ondernemen

Hollands Kroon wil een actieve bijdrage leveren aan de maatschappij. Dit doen we op verschillende manieren.

- Starters op de arbeidsmarkt bieden we een kans via een werkervaringsplaats. Als starters een aanvraag doen voor een werkervaringsplan wordt hier in bijna alle gevallen een werkervaringsplaats aangeboden.
- Bij onze inkopen passen we in de aanbestedingen zo veel mogelijk de criteria van “social return” toe. Hiermee overbruggen en verkleinen we de afstand tot de arbeidsmarkt voor instromers in kansarme posities. Deze afstand kan ontstaan zijn door lichamelijke of geestelijke beperkingen, gebrek aan scholing, door (langdurige) ziekte en door taalproblemen.
- Studenten bieden we de mogelijkheid kennis te maken met de diverse werkvelden, met interessante onderwerpen voor praktijkopdrachten of scripties. MBO, HBO en Universiteit studenten weten Hollands Kroon te vinden als het gaat om stageplaatsen of afstudeeropdrachten. Alle aanvragen worden gecoördineerd en in de organisatie uitgezet waarbij het uitgangspunt is dat elke aanvraag wordt gehonoreerd.
- In 2020 continueren we de samenwerking met het ROC, om onderwijs en bedrijfsleven dicht bij elkaar te brengen en MBO studenten op te leiden voor de publieke sector.
- De inzet van trainees op diverse werkvelden en projecten wordt gecontinueerd. In 2020 zijn er 6 trainees actief voor Hollands Kroon.
- We onderzoeken of we HK-plein meer regionaal kunnen inzetten.
- Ook in 2020 organiseren we HK doet met allerlei organisatie in Hollands Kroon. Op deze wijze dragen wij een steentje aan de lokale samenleving. Onze medewerkers zetten zich in voor een goed en lokaal doel. Zij staan met hun voeten midden in onze lokale samenleving en weten waar de behoeften liggen.
- We continueren de inzet van mensen met een beperking omdat het belangrijk is om ook daar als organisatie een bijdrage te leveren.

Juridische kwaliteitszorg

In gesprek

We richten ons op een goede dienstverlening door met elkaar in gesprek te gaan. Bezwaarmakers worden door ons gebeld om op informele wijze met elkaar om tafel te gaan. Ons uitgangspunt is bezwaarschriften afhandelen met de focus op de mens in plaats van op de procedure. De ambitie is het aantal bezwaarschriften op deze manier terug te brengen, zodat er 10% minder formele behandelingen van bezwaarschriften zijn.

Ambtelijk horen

In 2017 zijn we gestart met ambtelijk horen bij bezwaarschriften tegen besluiten op grond van de Participatiewet. Met ambtelijk horen bereiken we een persoonlijk contact met inwoners, kunnen we beter inspelen op persoonlijke omstandigheden en zijn de doorlooptijden van de bezwaarschriften korter. Gezien onze positieve ervaringen is onze doelstelling om ambtelijk horen verder uit te rollen binnen onze organisatie. In 2020 gaan we verder in gesprek met Incluzio of ambtelijk horen kan worden toegepast bij de bezwaarschriften tegen besluiten op grond van de Jeugdwet en de WMO.

Opleidingen

Onze medewerkers ontwikkelen zichzelf continu op competenties, gedrag, houding en kennis. Via onze eigen Hollands Kroon Academie (HKA) bieden wij trainingen, workshops, lezingen en cursussen aan, die hen daarbij helpen. Hierin blijven we investeren in 2020.

Naast de Hollands Kroon Academie hebben we De Academie voor jou. Een opleidingsplatform waarop we trainingen aanbieden aan externe partijen zoals onze inwoners en instellingen. We bieden trainingen aan die de zelfredzaamheid van onze inwoners ondersteunt. Het is een breed aanbod gericht op kwetsbare groepen in onze samenleving. Naast trainingen voor inwoners bieden we ook vakgerichte trainingen aan, waar collega's van andere gemeenten zich ook voor kunnen inschrijven. In het kader van regionale samenwerking kunnen we gezamenlijk op het vlak van opleiding en ontwikkeling meerwaarde behalen. Op deze manier komen collega's van de Gemeente Hollands Kroon en andere gemeenten samen, ontstaat er meer inzicht en begrip, vindt kennisdeling plaats en kunnen we elkaar inspireren. Daarnaast worden trainingen die gezamenlijk worden ingezet financieel interessanter om in te kopen. Hierdoor kunnen we op andere vlakken het aanbod voor onze medewerkers vergroten en meer wensen in het kader van opleiding en ontwikkeling realiseren.

Formatie

Onze ambitie is om excellente dienstverlening te leveren met een efficiënte en effectieve organisatie, tegen zo laag mogelijke kosten. Dit vertaalt zich in een optimale formatie.

Onze vaste medewerkers zijn goed opgeleid, werken resultaatgericht, zijn kritisch op kwaliteit, weten wat er van hen wordt verwacht en handelen daarnaar. Kortdurende inhuur en inhuur op basis van projectmatige aanpak biedt een grote mate van flexibiliteit en biedt de mogelijkheid om extra menskracht te kunnen inzetten op (tijdelijke) speerpunten en bij piekmomenten. Met een basisorganisatie die beantwoordt aan bovengenoemde eisen, kunnen we met ingehuurde menskracht en specifieke kennis snel schakelen. Groot voordeel hiervan is het feit dat de extra kosten van WW- uitkeringen hiermee zoveel mogelijk worden beperkt (een gemeente is zelf risicodrager en betaalt zelf de uitkeringen van werknemers die moeten afvloeien). Een ander voordeel is dat we met deze ontwikkeling inspelen op de arbeidsmarkt in de zeer nabije toekomst. Jonge medewerkers en aankomende generaties willen steeds meer als 'kleine zelfstandige' worden ingehuurd voor klussen en projecten. Een aantal van onze medewerkers zal het gewenste niveau echter niet bereiken of constateert zelf dat zij niet langer in onze organisatie kunnen en/of willen passen. Vanuit goed werkgeverschap stellen we alles in het werk om deze medewerkers van werk naar werk te begeleiden. Intern dan wel extern. Uiteraard vraagt dat investeringen (inspanningen en financiële middelen).

Vanaf 2020 gaat de nieuwe CAO gemeenten in en vallen ambtenaren onder het civiel recht. Elke ambtenaar heeft vanaf 1 januari 2020 een arbeidsovereenkomst en de eenzijdige aanstelling vervalt. Ook heeft de invoering van de WNRA (wet normalisering rechtspositie ambtenaren) gevolgen voor ontslag en in diensttreding. Deze wordt meer marktconform.

Verzuim

We streven ernaar om het Verzuim zo laag mogelijk te houden. Verreweg het grootste deel van het verzuim wordt veroorzaakt door lang of extra lang verzuim (meer dan 6 weken). We zien ook dat de gemiddelde medewerker zich ongeveer 1x per 2 jaar ziek meldt. Maar als een medewerker zich dan ziek meldt is het ook relatief vaak langdurig. Het gaat dan vooral om fysieke en fysiologische aandoeningen. Of het komt voor dat er een combinatie van factoren is, bijvoorbeeld een samenhang en samenval met oorzaken in de privéomstandigheden en factoren vanuit het werk. Het protocol voorkomen ziekteverzuim zorgt voor een nauwgezette samenwerking met de bedrijfsarts en is erop gericht om de hervattingsdrempel zoveel mogelijk weg te nemen zodat niets een succesvolle re-integratie in de weg staat. Maatwerk staat hierbij centraal: wat is voor de medewerker de juiste balans tussen belastbaarheid en belasting. Vanuit een preventieve gedachte worden binnen onze HKA meerdere trainingen aangeboden om medewerkers vitaal te houden. Bijvoorbeeld de trainingen fit en vitaal met voeding en een gezondheidstest. Ook wordt er een gezondheidsweek

gehouden, met tal van activiteiten. In 2019 zien we een tendens naar lager langdurig verzuim. Het doel is om het gemiddeld verzuim in 2020 op of onder het gemiddelde van gemeenten in onze grootteklasse te houden.

Digitalisering

ICT is niet meer weg te denken in al onze activiteiten. Veiligheid en het uitvoeren van de wettelijke verplichtingen zijn en blijven het komende jaar prioriteit. Inmiddels is de AVG van kracht geworden en hebben we een aantal maatregelen genomen om veiliger en verantwoordelijker om te gaan met data. Ook het komende jaar bouwen we verder aan een veilige ICT-omgeving. Naast dat we ons richten op techniek, richten we ons ook op de medewerkers. Dit om hen meer te betrekken bij het thema informatieveiligheid. Door het geven van onder andere bewustwordingstrainingen proberen we onze medewerkers verder te professionaliseren op dit gebied. Hiermee zorgen we ervoor dat de medewerkers die werken met privacygevoelige gegevens zich ook bewuster zijn van de risico's en gevolgen op dit gebied. We blijven zowel de maatschappelijke als de technologische ontwikkelingen nauwlettend volgen en vertalen deze naar concrete aanpassingen in de ICT-omgeving. Dit betekent dat continu versterken en door ontwikkelen van de ICT-omgeving noodzakelijk is en dat we de komende jaren geconfronteerd worden met een stijging van de jaarlijkse ICT kosten.

Informatievoorziening en applicaties

Om informatie te ontsluiten naar onze klanten is een goede informatievoorziening van groot belang. Dit doen we door middel van het creëren van één samenwerkingsomgeving (platform) die real-time informatie zichtbaar maakt en waar digitale archieven worden opgeslagen. Het platform creëert en ondersteunt een werkbare, gebruiksvriendelijke en veilige manier van werken. Bestanden worden slechts op één locatie opgeslagen wat de veiligheid ten goede komt. Dit doen we in samenwerking met de archiefinspectie en de provincie zodat ze ook passen binnen de wet- en regelgeving op dit gebied.

Door het principe 'eenmalig vastleggen, meervoudig gebruiken' organisatie breed te omarmen maken we beter gebruik van centraal geregistreerde (landelijke) gegevens. Hiermee zorgen we ervoor dat de foutmarge in de door de gemeente gebruikte gegevens omlaaggaat en de kwaliteit omhoog. Door de hogere datakwaliteit zijn de medewerkers altijd voorzien van actuele en juiste informatie. En Hierdoor kunnen we concrete invulling geven aan het nemen van data gedreven beslissingen, ondersteunen we beleidsvorming en processen beter en daarmee de dienstverlening aan de inwoner. Ook het maken van rapportages en deze informatie toonbaar maken met behulp dashboards blijven wij verder door ontwikkelen.

Ook gaan wij in 2020 testen of we met behulp van Robotic Process Automation (RPA) eenvoudige administratieve handelingen kunnen automatiseren. Dit kan ervoor zorgen dat bepaalde taken directer en (nagenoeg) foutloos afgehandeld kunnen worden. De (interne) dienstverlening voor bepaalde producten wordt daarmee sneller en de medewerker heeft daardoor meer tijd over voor het geven van persoonlijke aandacht bij het afhandelen van complexere (aan)vragen.

Via marktconsultatie wordt op dit moment onderzocht welk Klant Contact Systeem (KCS) het beste aansluit bij ons applicatielandschap en de verdere door ontwikkeling daarvan. Zodra deze marktconsultatie is doorlopen gaan wij over tot aanschaf van een KCS. Met de aanschaf van een KCS verbeteren wij de directe dienstverlening aan onze inwoners omdat dit systeem een breed klantbeeld geeft, taakoverzichten genereert en medewerkers sneller in staat stelt de klantvraag af te handelen. Ook is het dan mogelijk de klant automatisch te voorzien van statusupdate van een klantvraag of aanvraag (vergunning/product).

Tot slot op 31 december 2020 verloopt het contract met één van onze applicatieleveranciers, dit contract wilden wij in 2019 opnieuw aanbesteden. Uit de marktconsultatie blijkt dat een aanbesteding op dit moment niet het gewenste voordeel geeft t.a.v. het verbeteren van de dienstverlening. Het huidige contract hebben wij daarom voor een jaar verlengd. In 2020 bekijken wij of de markt wel verder is in het door ontwikkelen van de applicaties (cloud/Common Ground).

Dashboards

Gebruik van data en dashboards zijn noodzakelijk om inzicht te krijgen, transparant te zijn en keuzes te ondersteunen. We ontwikkelen dashboards die zowel de organisatie als het bestuur ondersteunen voor het uitvoeren van hun rol. In 2019 zijn we hiermee gestart en gaan we in 2020 verder door ontwikkelen. Vanuit het principe meten = weten zal data niet meer weg te denken zijn uit onze organisatie. In 2020 realiseren we een aantal dashboards (o.a. Voor de begroting en de (bestuurlijke) projecten).

Financiën

In 2020 blijft het uitgangspunt dat de beleidsdocumenten een duidelijk lijn gedurende het jaar hebben zodat voor eenieder goed te volgen is welke doelstellingen we gaan realiseren. Daarbij zal het dashboard ondersteunend zijn.

Binnen de beleidsdocumenten zullen de onderwerpen risicomanagement, voortgang investeringen en treasury een prominentere rol krijgen. Voor het onderdeel risicomanagement gaat het niet alleen om risico's die geld kosten. Ook risico's op het gebied van bijvoorbeeld veiligheid, imago en juridische zaken moeten in beeld zijn.

Vanaf boekjaar 2021 worden colleges van burgemeester en wethouders zelf verantwoordelijk voor het afgeven van een rechtmatigheidsverklaring. In 2020 wordt er een start gemaakt om de impact op financieel beleid zichtbaar te maken.

The background features abstract organic shapes. A large orange shape is on the left, and a green shape is at the bottom. The text is centered in the white space between them.

Financiële begroting

Meerjarenbeeld 2019 – 2021

Onderstaande tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden en wensen.

Lasten	2020	2021	2022	2023
Bedrijvigheid	1.688.597	1.675.331	1.675.331	1.675.331
Vitaliteit	41.629.128	41.402.521	41.367.521	41.367.521
Leefbaarheid	20.956.679	21.134.922	21.123.922	21.123.922
Dienstverlening	32.527.342	32.218.762	32.013.544	32.013.544
Subtotaal programma's	96.801.746	96.431.536	96.180.318	96.180.318
Mutaties reserves	4.342.969	3.925.819	3.925.819	3.925.819
Totaal na bestemming	101.144.715	100.357.355	100.106.137	100.106.137

Onderstaande tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden en wensen.

Baten	2020	2021	2022	2023
Bedrijvigheid	1.202.334	1.202.334	1.202.334	1.202.334
Vitaliteit	8.451.079	8.451.079	8.451.079	8.451.079
Leefbaarheid	12.021.424	11.841.424	11.841.424	11.841.424
Dienstverlening	76.211.948	76.855.829	77.640.611	77.640.611
Subtotaal programma's	97.886.785	98.350.666	99.135.448	99.135.448
Mutaties reserves	3.335.477	2.006.689	2.006.689	2.006.689
Totaal na bestemming	101.222.262	100.357.355	101.142.137	101.142.137

Onderstaande tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden en wensen.

Saldo	2020	2021	2022	2023
Bedrijvigheid	-486.263	-472.997	-472.997	-472.997
Vitaliteit	-33.178.049	-32.951.442	-32.916.442	-32.916.442
Leefbaarheid	-8.935.255	-9.293.498	-9.282.498	-9.282.498
Dienstverlening	43.684.606	44.637.067	45.627.067	45.627.067
Subtotaal programma's	1.085.039	1.919.130	2.955.130	2.955.130
Mutaties reserves	-1.007.492	-1.919.130	-1.919.130	-1.919.130
Totaal na bestemming	77.547	0	1.036.000	1.036.000

Resultaat voor en na bestemming

Onderstaande tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden en wensen.

	2020	2021	2022	2023
Lasten alle programma's	96.801.746	96.431.536	96.180.318	96.180.318
Baten alle programma's	97.886.785	98.350.666	99.135.448	99.135.448
Saldo voor bestemming	1.085.039	1.919.130	2.955.130	2.955.130
Toevoegingen aan reserves	4.342.969	3.925.819	3.925.819	3.925.819
Onttrekkingen aan reserves	3.335.477	2.006.689	2.006.689	2.006.689
Eindsaldo	77.547	0	1.036.000	1.036.000

In de onderstaande tabel is het meerjaren beeld inzichtelijk voor en na resultaat bestemming. Deze tabel is opgesteld conform de BBV eisen .

Deze tabel is exclusief de mutaties genoemd in het voorstel noodzakelijkheden en wensen.

	2020			2021			2022			2023		
Bedragen * €1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bedrijvigheid	1.689	1.202	-486	1.675	1.202	-473	1.675	1.202	-473	1.675	1.202	-473
Vitaliteit	41.629	8.451	-33.178	41.403	8.451	-32.951	41.368	8.451	-32.916	41.368	8.451	-32.916
Leefbaarheid	20.957	12.021	-8.935	21.135	11.841	-9.293	21.124	11.841	-9.282	21.124	11.841	-9.282
Dienstverlening												
Algemene Dekkingsmiddelen	0	64.618	64.618	0	65.268	65.268	0	66.053	66.053	0	66.053	66.053
Overhead	29.123	349	-28.774	28.948	349	-28.599	29.458	349	-29.109	29.458	349	-29.109
Vennootschaps belasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	523	19	-504	1.797	19	-1.778	1.082	19	-1.063	1.082	19	-1.063
Overig	2.882	11.226	8.344	1.473	11.219	9.746	1.473	11.219	9.746	1.473	11.219	9.746
Totaal Programma dienstverlening:	32.527	76.212	43.685	32.219	76.856	44.637	32.014	77.641	45.627	32.014	77.641	45.627
Saldo voor bestemming	96.802	97.887	1.085	96.432	98.351	1.919	96.180	99.135	2.955	96.180	99.135	2.955
Mutatie reserves Bedrijvigheid	393	504	111	393	504	111	393	504	111	393	504	111
Mutatie reserves Leefbaarheid	-617	0	617	-617	0	617	-617	0	617	-617	0	617
Mutatie reserves Dienstverlening	2.797	2.667	-130	2.630	1.338	-1.292	2.630	1.338	-1.292	2.630	1.338	-1.292
Resultaat na bestemming			78			0			1.036			1.036

Investeringsstaat 2020 – 2023

In onderstaande tabel wordt het nieuwe investeringsplan getoond echter exclusief de nieuwe aanvragen genoemd in het voorstel noodzakelijkheden en wensen.

	2020	2021	2022	2023
Leefbaarheid				
Bruggen	3.040.841	1.631.400	1.600.000	1.600.000
Wegen	3.500.000	4.000.000	3.500.000	4.000.000
Bermverhardingen	247.500	250.000	0	0
Verlichting	320.368	251.118	251.118	251.118
Riolering	3.500.000	4.000.000	3.500.000	4.000.000
Speeltoestellen	50.000	50.000	50.000	50.000
Renovatie begraafplaats Winkel	135.000			
subtotaal leefbaarheid	10.793.709	10.182.518	8.901.118	9.901.118
Vitaliteit				
Scholen	12.054.151	3.000.000		
subtotaal Vitaliteit	12.054.151	3.000.000	0	0
Dienstverlening				
Mobiele telefonie		200.000		200.000
Automatisering	399.000	283.600	150.000	150.000
Voertuigen	50.000	50.000	50.000	50.000
MFA Wieringerwerf	2.447.590			
Machinepark openbare ruimte	409.319	50.000	50.000	50.000
subtotaal Dienstverlening	3.305.909	583.600	250.000	450.000
Totaal Investerings	26.153.769	13.766.118	9.151.118	10.351.118

Overzicht incidentele baten en lasten

Alleen bedragen groter dan € 50.000 zijn hierin opgenomen

Incidentele lasten	2020	2021	2022	2023
Programma leefbaarheid	1.328.788			
Accommodaties, afboeken boekwaarde Don Bosco, Baken en de Triangel	1.328.788			
Infrastructuur, fijnmzaig concept mobiliteit	50.000			
Programma bedrijfsvoering	250.000			
Reserve, aanvullen algemene reserve, een eenmalige storting om deze reserve niet negatief te laten worden	250.000			
Incidentele baten	2020	2021	2022	2023
Programma leefbaarheid	1.328.788			
Reserve, afboeken boekwaarde Don Bosco, Baken en de Triangel	1.328.788			

Kengetallen

Kengetallen	2018 werkelijk	2019 begroot	2020 begroot	2021 begroot	2022 begroot	2023 begroot
Netto schuldquote	30%	45%	31%	37%	32%	32%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	35%	50%	45%	40%	36%	36%
Solvabiliteitsratio	36%	31%	31%	34%	36%	36%
Structurele exploitatieruimte	0%	2%	0,2%	0,2%	1,3%	1,5%
Grondexploitatie	8%	10%	8%	7%	6%	5%
Belastingcapaciteit	115%	105%	105%	105%	105%	105%

Bovenstaande tabel dient verplicht opgenomen te worden in de begroting, zodat er meer inzicht komt in de financiële positie van de gemeente. Hieronder de normering van de VNG en een korte toelichting op de kengetallen;

Normering VNG	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Netto schuldquote	<100	$100 > X < 130$	> 130
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<100	$100 > X < 130$	> 130
Solvabiliteitsratio	> 50	$30 < X < 50$	< 30
Structurele exploitatieruimte	> 0,6	$0 \leq X \leq 0,6$	< 0
Grondexploitatie	geen norm		
Belastingcapaciteit	<100	$100 > X < 120$	> 120

Gezien de kengetallen en de normering ervan komen we tot de conclusie dat gemeente Hollands Kroon er financieel gezien voldoende voor staat. In dit oordeel is rekening gehouden met de voorgestelde bezuinigingsvoorstellen en de huidige reserve positie.

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Grondexploitatie Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Belastingcapaciteit De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke -gemiddelde. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal hoeft dus voor het opnemen in het jaarverslag niet opnieuw te worden berekend. Het toch opnieuw opnemen houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang gezien inzicht geven in de financiële positie van een provincie of gemeente.

Vervolg van de verplichte kengetallen

Formatie per 1 januari 2019 niet bekend

Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Gemeente Hollands Kroon werkt niet op basis van formatie. Inhuur budget wordt financieel begroot en niet op basis van FTE's.

KPI Werkelijke bezetting per 1.000 inwoners in fte's, 6,1

Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan.

KPI externe inhuur 9%

Kosten als percentage van totale loonsom + totale kosten inhuur externen.

Apparaatskosten per inwoner € 0,57

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.

KPI Overhead als % van totale bruto exploitatielasten NB

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Deze KPI is nog niet meetbaar voor Hollands Kroon.

Taakvelden

Hieronder zijn de verplichte van de BBV voorgeschreven tabellen m.b.t. tot de taakvelden.

	2020			2021			2022			2023		
Bedragen * € 1.000	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Bedrijvigheid	2.081	1.706	-375	2.068	1.706	-362	2.068	1.706	-362	2.068	1.706	-362
Recreatieve Havens	16	-35	-51	16	-35	-51	16	-35	-51	16	-35	-51
Econom. Havens & Waterwegen	389	288	-101	384	288	-96	384	288	-96	384	288	-96
Economische Ontwikkeling	380	0	-380	380	0	-380	380	0	-380	380	0	-380
Fysieke Bedrijfsinfrastructuur	764	678	-87	756	678	-78	756	678	-78	756	678	-78
Bedrijfsloket & -Regelingen	1	16	15	1	16	15	1	16	15	1	16	15
Economische Promotie	139	255	116	139	255	116	139	255	116	139	255	116
Mutaties reserve	393	504	111	393	504	111	393	504	111	393	504	111
Vitaliteit	41.012	8.451	-32.561	40.786	8.451	-32.334	40.751	8.451	-32.299	40.751	8.451	-32.299
Openbaar Basisonderwijs	141	26	-115	141	26	-115	141	26	-115	141	26	-115
Onderwijshuisvesting	2.765	108	-2.657	2.550	108	-2.442	2.550	108	-2.442	2.550	108	-2.442
Onderwijsbeleid & Leerlingzaken	1.236	46	-1.189	1.235	46	-1.189	1.235	46	-1.189	1.235	46	-1.189
Sportbeleid & Activering	622	0	-622	622	0	-622	587	0	-587	587	0	-587
Sportaccommodaties	1.381	548	-834	1.374	548	-827	1.374	548	-827	1.374	548	-827
Cultuurpresent.-Prod.-Partic.	132	23	-109	131	23	-109	131	23	-109	131	23	-109
Musea	74	8	-66	74	8	-66	74	8	-66	74	8	-66
Media	592	0	-592	592	0	-592	592	0	-592	592	0	-592
Samenkracht & Burgerparticipatie	1.604	169	-1.435	1.601	169	-1.432	1.601	169	-1.432	1.601	169	-1.432
Wijkteams	5.568	0	-5.568	5.568	0	-5.568	5.568	0	-5.568	5.568	0	-5.568
Inkomensregelingen	8.832	7.221	-1.611	8.832	7.221	-1.611	8.832	7.221	-1.611	8.832	7.221	-1.611
Begeleide Participatie	3.710	0	-3.710	3.710	0	-3.710	3.710	0	-3.710	3.710	0	-3.710
Arbeidsparticipatie	433	0	-433	433	0	-433	433	0	-433	433	0	-433

	2020			2021			2022			2023		
Bedragen * € 1.000	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
vervolg Vitaliteit												
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	835	0	-835	835	0	-835	835	0	-835	835	0	-835
Maatwerkdienst - Verlening 18+	5.475	302	-5.172	5.474	302	-5.172	5.474	302	-5.172	5.474	302	-5.172
Maatwerkdienst - Verlening 18-	4.799	0	-4.799	4.799	0	-4.799	4.799	0	-4.799	4.799	0	-4.799
Geëscaleerde Zorg 18+	16	0	-16	16	0	-16	16	0	-16	16	0	-16
Geëscaleerde Zorg 18-	1.420	0	-1.420	1.420	0	-1.420	1.420	0	-1.420	1.420	0	-1.420
Volksgezondheid	1.995	0	-1.995	1.995	0	-1.995	1.995	0	-1.995	1.995	0	-1.995
Mutaties reserve	-617	0	617	-617	0	617	-617	0	617	-617	0	617
Leefbaarheid	23.754	14.688	-9.066	23.765	13.179	-10.585	23.754	13.179	-10.574	23.754	13.179	-10.574
Crisisbeheersing & Brandweer	3.736	-16	-3.752	3.734	-16	-3.751	3.734	-16	-3.751	3.734	-16	-3.751
Openbare Orde & Veiligheid	278	16	-262	278	16	-262	278	16	-262	278	16	-262
Verkeer, Wegen & Water	4.548	78	-4.469	4.678	78	-4.599	4.678	78	-4.599	4.678	78	-4.599
Openbaar Groen (Openlucht) Recr.	3.314	112	-3.202	3.317	112	-3.205	3.326	112	-3.214	3.326	112	-3.214
Riolering	2.643	4.099	1.456	2.690	4.099	1.409	2.690	4.099	1.409	2.690	4.099	1.409
Afval	4.456	5.741	1.285	4.456	5.741	1.286	4.456	5.741	1.286	4.456	5.741	1.286
Milieubeheer	1.661	3	-1.658	1.664	3	-1.661	1.644	3	-1.641	1.644	3	-1.641
Begraafplaatsen & Crematoria	228	390	162	228	390	163	228	390	163	228	390	163
Ruimtelijke Ordening	60	55	-5	60	55	-5	60	55	-5	60	55	-5
Grondexpl. (Niet Bedrijfterrein)	27	473	446	26	293	267	26	293	267	26	293	267
Wonen & Bouwen	5	1.068	1.063	4	1.068	1.064	4	1.068	1.064	4	1.068	1.064
Mutaties reserve	2.797	2.667	-130	2.630	1.338	-1.292	2.630	1.338	-1.292	2.630	1.338	-1.292

	2020			2021			2022			2023		
Bedragen * € 1.000	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo	Lasten	Baten	saldo
Dienstverlening	34.298	76.377	42.079	33.739	77.021	43.282	33.534	77.806	44.272	33.534	77.806	44.272
Bestuur	1.853	2	-1.851	1.853	2	-1.851	1.853	2	-1.851	1.853	2	-1.851
Burgerzaken	659	809	150	659	809	150	659	809	150	659	809	150
Ondersteuning Organisatie	29.123	349	-28.774	28.948	349	-28.599	29.458	349	-29.109	29.458	349	-29.109
Treasury	193	923	731	-1.216	917	2.133	-1.216	917	2.133	-1.216	917	2.133
OZB Woningen	178	5.267	5.089	178	5.267	5.089	178	5.267	5.089	178	5.267	5.089
OZB Niet-Woningen	0	4.225	4.225	0	4.225	4.225	0	4.225	4.225	0	4.225	4.225
Alg. & Overig Uitk.Gemeentefonds	0	64.618	64.618	0	65.268	65.268	0	66.053	66.053	0	66.053	66.053
Overige Baten & Lasten	523	19	-504	1.797	19	-1.778	1.082	19	-1.063	1.082	19	-1.063
Mutaties reserve	1.770	165	-1.605	1.520	165	-1.355	1.520	165	-1.355	1.520	165	-1.355
Totaal	101.145	101.222	78	100.357	100.357	0	100.106	101.142	1.036	100.106	101.142	1.036

Bijlage 1. Meerjarige balans

* € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Vaste Activa	120.192	134.172	145.850	148.084	149.799
Immateriële vaste activa	16	14	12	10	10
Materiële vaste activa	107.114	121.376	133.341	137.494	139.490
<i>Financiële vaste activa</i>					
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	284	284	284	284	284
Leningen aan woningbouwcorporaties	4.091	3.827	3.558	3.282	3.000
Overige langlopende leningen	1.672	1.657	1.641	0	0
Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer	7.014	7.014	7.014	7.014	7.014
Vlottende Activa	27.878	26.815	25.903	25.139	24.221
<i>Vorraden</i>					
Grond- en hulpstoffen, niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	8.660	7.597	6.685	5.921	5.003
Gereed product en handelsgoederen	0	0	0	0	0
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter 1 jaar	8.534	8.534	8.534	8.534	8.534
Vorderingen op openbare lichamen	0	0	0	0	0
<i>Liquide middelen</i>					
Kas saldi	0	0	0	0	0
Banksaldi	0	0	0	0	0
Overlopende activa	10.683	10.683	10.683	10.683	10.683
Totaal	148.070	160.988	171.753	173.223	174.020

* € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Vast passiva	139.474	152.392	163.157	164.627	165.424
Eigen vermogen					
Algemene reserve	6.393	6.393	7.429	8.465	9.500
Bestemmingsreserves	42.450	44.369	46.288	48.207	48.207
Resultaat na bestemming	645	78	0	1.036	1.036
Voorzieningen	24.641	24.641	24.641	24.641	24.641
Vaste schulden met rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	65.346	76.911	84.799	82.278	82.039
Vlottende Passiva	8.596	8.596	8.596	8.596	8.596
<i>Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar</i>	<i>1.853</i>	<i>1.853</i>	<i>1.853</i>	<i>1.853</i>	<i>1.853</i>
Crediteuren	1.853	1.853	1.853	1.853	1.853
Banksaldi	0	0	0	0	0
<i>Overlopende passiva</i>	<i>6.743</i>	<i>6.743</i>	<i>6.743</i>	<i>6.743</i>	<i>6.743</i>
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	5.760	5.760	5.760	5.760	5.760
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	911	911	911	911	911
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	71	71	71	71	71
Totaal	148.070	160.988	171.753	173.223	174.020

Bijlage 2 Staat van reserve en voorzieningen

Reserves	Saldo per 31-12-2017	2018			2019			2020		
		Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2018	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2019	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2020
A. Reserves										
Algemene reserve	5.556.453	6.376.174	6.541.344	5.391.283	2.410.789	981.350	6.820.722	614.000	1.615.241	5.819.481
Totaal algemene reserves	5.556.453	6.376.174	6.541.344	5.391.283	2.410.789	981.350	6.820.722	614.000	1.615.241	5.819.481
A2. Bestemmingsreserves										
Afkoopsom havens	4.789.086	-	171.315	4.617.771	-	170.940	4.446.831	-	170.940	4.275.891
Realisatie bestemmingsplannen	153.165	-	-	153.165	-	-	153.165	-	-	153.165
Onderhoud gemeentebouwen	557.965	252.755	421.987	388.732	550.252	25.000	913.984	403.252	-	1.317.236
Bovenwijkse voorzieningen	983.319	49.719	91.407	941.630	45.299	230.050	756.879	13.515	-	770.394
Openbare voorzieningen agriport A7	821.946	-	508.894	313.052	-	21.000	292.052	-	21.000	271.052
Egalisatie Afvalstoffenheffing	277.428	-	215.000	62.428	-	-	62.428	-	-	62.428
Risico bouwgronden	3.040.390	116.233	125.000	3.031.623	818.606	-	3.850.229	-	-	3.850.229
Egalisatie kap gem eigendommen	2.064.696	-	111.903	1.952.793	-	86.653	1.866.140	-	86.653	1.779.487
Egalisatie onderhoud wegen	1.930.314	1.175.905	1.087.646	2.018.573	1.275.905	-	3.294.478	1.525.905	-	4.820.383
Onderhoud civiele kunstwerken	900.445	858.000	200.000	1.558.445	500.000	-	2.058.445	500.000	-	2.558.445
Onderhoud havens	939.336	67.367	68.464	938.239	67.367	600.000	405.606	67.367	-	472.973
Baggeren sloten	501.259	329.000	299.880	530.379	305.878	305.878	530.379	311.996	311.996	530.379
Schoolgebouwen	17.612.200	694.093	1.626.483	16.679.809	843.236	1.398.342	16.124.703	742.379	1.337.763	15.529.319
Vastgoed	283.743	275.000	230.270	328.472	545.000	75.000	798.472	-	-	798.472
Doorontwikkeling buitendienst	694.809	-	69.747	625.062	-	-	625.062	-	-	625.062
Zwembaden	1.254.026	89.491	331.851	1.011.666	194.555	-	1.206.221	28.555	-	1.234.776
Duurzaam toerisme	115.628	-	-	115.628	-	55.628	60.000	-	-	60.000
Egalisatie activa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsmiddelen	1.072.288	1.098.000	811.924	1.358.364	800.000	328.337	1.830.027	500.000	78.337	2.251.690
Sociaal Domein	3.000.000	1.800.000	3.440.692	1.359.308	1.502.000	904.333	1.956.975	-	-	1.956.975
Regionale havengebonden terreinen (RHB)	100.000	-	-	100.000	-	100.000	-	-	-	-
Re-integratie en arbeidskosten gerelateerd	874.937	-	-	874.937	47.000	80.000	841.937	-	-	841.937
Econ. en Maatsch. Stim. (revital.fonds)	-	750.000	50.000	700.000	750.000	300.000	1.150.000	-	-	1.150.000
Overhevelingen	-	703.537	-	703.537	-	703.537	-	-	-	-
Totaal bestemmingsreserves	41.966.977	8.259.100	9.862.464	40.363.613	8.245.098	5.384.698	43.224.013	4.092.969	2.006.689	45.310.293
Totaal reserves	47.523.430	14.635.274	16.403.808	45.754.896	10.655.887	6.366.048	50.044.735	4.706.969	3.621.930	51.129.774

Reserves	2020	2021			2022			2023		
	Saldo per 31-12-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2022	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2022
A. Reserves										
Algemene reserve	5.819.481	-	-	5.819.481	1.036.000	-	6.855.481	1.036.000	-	7.891.481
Totaal algemene reserves	5.819.481	-	-	5.819.481	1.036.000	-	6.855.481	1.036.000	-	7.891.481
A2. Bestemmingsreserves										
Afkoopsom havens	4.275.891	-	170.940	4.104.951	-	170.940	3.934.011	-	170.940	3.763.071
Realisatie bestemmingsplannen	153.165	-	-	153.165	-	-	153.165	-	-	153.165
Onderhoud gemeentegebouwen	1.317.236	403.252	-	1.720.488	403.252	-	2.123.740	403.252	-	2.526.992
Bovenwijkse voorzieningen	770.394	13.515	-	783.909	13.515	-	797.424	13.515	-	810.939
Openbare voorzieningen agriport A7	271.052	-	21.000	250.052	-	21.000	229.052	-	21.000	208.052
Egalisatie Afvalstoffenheffing	62.428	-	-	62.428	-	-	62.428	-	-	62.428
Risico bouwgronden	3.850.229	-	-	3.850.229	-	-	3.850.229	-	-	3.850.229
Egalisatie kap gem eigendommen	1.779.487	-	86.653	1.692.834	-	86.653	1.606.181	-	86.653	1.519.528
Egalisatie onderhoud wegen	4.820.383	1.525.905	-	6.346.288	1.525.905	-	7.872.193	1.525.905	-	9.398.098
Onderhoud civiele kunstwerken	2.558.445	500.000	-	3.058.445	500.000	-	3.558.445	500.000	-	4.058.445
Onderhoud havens	472.973	67.367	-	540.340	67.367	-	607.707	67.367	-	675.074
Baggeren sloten	530.379	318.236	318.236	530.379	318.236	318.236	530.379	318.236	318.236	530.379
Schoolgebouwen	15.529.319	575.229	1.337.763	14.766.785	575.229	1.337.763	14.004.251	575.229	1.337.763	13.241.717
Vastgoed	798.472	-	-	798.472	-	-	798.472	-	-	798.472
Doorontwikkeling buitendienst	625.062	-	-	625.062	-	-	625.062	-	-	625.062
Zwembad	1.234.776	28.555	-	1.263.331	28.555	-	1.291.886	28.555	-	1.320.441
Duurzaam toerisme	60.000	-	-	60.000	-	-	60.000	-	-	60.000
Egalisatie activa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsmiddelen	2.251.690	500.000	78.337	2.673.353	500.000	78.337	3.095.016	500.000	78.337	3.516.679
Sociaal Domein	1.956.975	-	-	1.956.975	-	-	1.956.975	-	-	1.956.975
Regionale havengebonden terreinen (RHB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Re-integratie en arbeidskosten gerelateerd	841.937	-	-	841.937	-	-	841.937	-	-	841.937
Econ. en Maatsch. Stim. (revital.fonds)	1.150.000	-	-	1.150.000	-	-	1.150.000	-	-	1.150.000
Overhevelingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bestemmingsreserves	45.310.293	3.932.059	2.012.929	47.229.423	3.932.059	2.012.929	49.148.553	3.932.059	2.012.929	51.067.683
Totaal reserves	51.129.774	3.932.059	2.012.929	53.048.904	4.968.059	2.012.929	56.004.034	4.968.059	2.012.929	58.959.164

Staat van Reserves en Voorzieningen	2018				2019			2020		
	Saldo per 31-12-2017	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2018	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2019	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2020
B. Voorzieningen										
Rioolgemalen	1.259.759	-	237.967	1.021.792	-	-	1.021.792	-	-	1.021.792
Bijdrage provincie N241	365.000	-	-	365.000	-	-	365.000	-	-	365.000
Afkoopsommen onderhoud graven	477.804	280.914	53.089	705.629	240.000	83.089	862.540	240.000	113.089	989.451
Bouwgrondexploitatie	351.121	-	-	351.121	-	-	351.121	-	-	351.121
Verplichtingen voormalig wethouders	1.753.879	150.821	532.837	1.371.863	-		1.371.863	-		1.371.863
Verplichtingen voormalig personeel	1.899.073	612.591	818.562	1.693.102			1.693.102	-		1.693.102
Beklemde gelden t.b.v. derden	2.091	-	-	2.091	-	-	2.091	-	-	2.091
Riolering	16.308.087	4.084.145	3.249.729	17.142.502	260.633	-	17.403.135	294.976	-	17.698.111
Agriport Infrastructuur	-	1.987.894	-	1.987.894	-	-	1.987.894	-	-	1.987.894
Totaal voorzieningen	22.416.815	7.116.365	4.892.184	24.640.995	500.633	83.089	25.058.539	534.976	113.089	25.480.426
Totaal reserves en voorzieningen	69.940.244	21.751.638	21.295.992	70.395.890	11.156.520	6.449.137	75.103.273	5.241.945	3.735.019	76.610.199
Staat van Reserves en Voorzieningen	2021				2022			2023		
	Saldo per 31-12-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2022	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Saldo per 31-12-2022
B. Voorzieningen										
Rioolgemalen	1.021.792	-	-	1.021.792	-	-	1.021.792	-	-	1.021.792
Bijdrage provincie N241	365.000	-	-	365.000	-	-	365.000	-	-	365.000
Afkoopsommen onderhoud graven	989.451	240.000	143.089	1.086.362	240.000	173.089	1.153.273	240.000	203.089	1.190.184
Bouwgrondexploitatie	351.121	-	-	351.121	-	-	351.121	-	-	351.121
Verplichtingen voormalig wethouders	1.371.863	-	-	1.371.863	-	-	1.371.863	-	-	1.371.863
Verplichtingen voormalig personeel	1.693.102	-	-	1.693.102	-	-	1.693.102	-	-	1.693.102
Beklemde gelden t.b.v. derden	2.091	-	-	2.091	-	-	2.091	-	-	2.091
Riolering	17.698.111	331.872	-	18.029.983	331.872	-	18.361.855	331.872	-	18.693.727
Agriport Infrastructuur	1.987.894	-	-	1.987.894	-	-	1.987.894	-	-	1.987.894
Totaal voorzieningen	25.480.426	571.872	143.089	25.909.209	571.872	173.089	26.307.992	571.872	203.089	26.676.775

Bijlage 3 Kritische Prestatie Indicatoren

De KPI's uit de voorgaande begroting zijn overgenomen in deze begroting. U vindt in deze bijlage per doelstelling de KPI met streefwaarde terug. Deze lijst is aangevuld met de KPI's die zijn vastgesteld in de kadernota.

Streefwaarden

Voor het stellen van de streefwaardes zijn wij uitgegaan van de volgende voorwaarden:

- Was de score beter dan een benchmark, willen wij deze score behouden.
- Was de score lager dan een benchmark, willen wij minimaal deze score behalen in 2021.

Is er geen gemeentelijke benchmark beschikbaar dan is er een eigen streefwaarde aan de KPI meegegeven. Als er geen streefwaarde opgenomen dan is een doelstelling niet goed meetbaar. In enkele gevallen is er voor gekozen om wel een aantal indicatoren bij een doelstelling weer te geven, maar deze zijn lastig door de gemeente te beïnvloeden.

Motivering KPI

De doelstellingen in de begroting zijn voorzien van een aantal KPI's die inzicht geven in de stand van zaken. Hoe de inwoner/het bedrijfsleven de huidige situatie beleeft of van cijfers die de feitelijke situatie beschrijven.

Burgerpeiling

Veel cijfers zijn afkomstig uit de burger- en ondernemerspeiling die in 2018 is gehouden. Begin 2020 voeren wij een nieuwe meting uit voor beide onderwerpen. Deze peiling wordt uitgevoerd op basis van de standaardvragenlijst van VNG-realiseatie aangevuld met een aantal extra vragen die nodig zijn om een KPI te kunnen meten, bijvoorbeeld de KPI over bereikbaarheid.

Omdat veel streefwaarden en nulmetingen in 2018 zijn vastgesteld en de burger- en ondernemerspeiling tweejaarlijks wordt uitgevoerd kan bij deze begroting op een aantal KPI's nog niet worden gerapporteerd.

Algemeen

	2016	2017	2018	2019	▲/▼
Aantal inwoners per 1 januari (bron: CBS)	47 546	47 600	47 681	47 815*	▲
Aantal huishoudens per 1 januari (bron: CBS)	20 107	20 186	20 205	20 458	▲

* Voorlopig cijfer CBS

Programma Bedrijvigheid

Cluster	Doelstelling	KPI met streefwaarde/beleidsindicator	Nulmeting	Streef-Waarde	2018	2019	▲ / ▼
Economische ontwikkeling	Hollands Kroon is een dynamische vestigingslocatie.	In 2021 wordt het vestigingsklimaat gemiddeld gewaardeerd met een 6,2*. Dat is in 2018 een 6,1. (bron: Ondernemerspeiling 2018)	6,1	6,2			
Economische ontwikkeling	Hollands Kroon is een dynamische vestigingslocatie.	De wijze waarop de gemeente haar ondernemers betreft en de samenwerking zoekt wordt in 2021 gemiddeld met een 6 of hoger gewaardeerd. Dat is in 2018 een 4,9. (bron: Ondernemerspeiling 2018)	4,9	6			
Economische ontwikkeling	Vergroten van de werkgelegenheid in Hollands Kroon.	Het aantal banen per 1.000 inwoners in Hollands Kroon is 492,1 per 1.000 inwoners in 2018. Landelijk is dit 663 banen per 1.000 inwoners. (bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA – bewerking ABF Research). We monitoren dit aantal, maar verbinden er geen streefwaarde aan.	492,1	-	492,1		
Economische ontwikkeling	Vergroten van de werkgelegenheid in Hollands Kroon.	Het percentage werkloosheid van de beroepsbevolking in Hollands Kroon bedraagt 2,8 procent in 2018. Landelijk is dit 3,9 procent. (bron: CBS Arbeidsdeelname)	2,8	-	2,8		
Havens	Instandhouding visserijfunctie van Den Oever.	Het aantal schepen dat aan de visserij gerelateerd in de haven van Den Oever in 2017 is 74. (bron: Ecocertificering Hollands Kroon) We monitoren dit aantal, maar verbinden er geen streefwaarde aan.	74	-		75	▲

Havens	Een versterkte signatuur van de werk- en recreatiehavens.	In 2016 is er in totaal aan € 283.319 havengeld opgehaald. Hieronder valt naast de opbrengst van de schepen ook het kadegeld en de opbrengsten van de camperplaatsen. (bron: Eigen administratie Haven Den Oever). We monitoren dit bedrag, maar verbinden er geen streefwaarde aan.	€ 283.319	-	€ 319.343		▲
Havens	Een versterkte signatuur van de werk- en recreatiehavens.	In 2021 willen we dat het ondernemersklimaat op de haven met een 7 wordt gewaardeerd. (bron: Ondernemerspeiling 2018)	6,6	7			
Havens	Een versterkte signatuur van de werk- en recreatiehavens.	In 2016 zijn er 5.596 aanlandingen in de haven van Den Oever geweest. Het ging hier onder meer om aanlandingen van vissersschepen (1.829) en schelpdiervisschepen (643). (bron: Eigen administratie Haven Den Oever) We monitoren deze aantallen, maar verbinden er geen streefwaarde aan.	5596	-	5079		▼
Toerisme en Recreatie	De dag- en verblijfsrecreatie in Hollands Kroon neemt toe, ter bevordering van de economische ontwikkeling.	In 2021 willen wij 76.000 belaste toeristische overnachtingen. Dit waren er 73.650 in 2017. Dat betekent 500 extra overnachtingen per jaar. (bron: Belastingen Hollands Kroon)	73650	76000	92185		▲

Beleidsindicatoren Bedrijvigheid

	Taakveld	Beleidsindicator	2016 of eerder, zie indicator	2017	2018	2019	▲ / ▼
	Economie	% functiemenging (bron: Lisa)	44,8%	45,9%	46,2%		▲
	Economie	Vestiging (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-65 jaar(Bron: Lisa)	154,8	170,4	168,7		▼

Programma Vitaliteit

Cluster	Doelstelling	KPI met streefwaarde	Nulmeting	Streef-Waarde	2018	2019	▲/▼
Zorg	Hollands Kroon levert effectieve en kwalitatief goede zorg.	Voor de doelstelling. Hollands Kroon levert effectieve en kwalitatief goede zorg moeten nog KPI's voor geformuleerd worden door College en Raad.					
Zorg	Iedereen die zorg behoeft, krijgt deze.	In 2021 weet 74%* van de Wmo-cliënten in Hollands Kroon waar ze terecht kunnen met een hulpvraag. In 2017 was dit 64%. (bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo en jeugd 2017)	64%	74%			
Zorg	Iedereen die zorg behoeft, krijgt deze.	In 2021 weet 74% van de Jeugdzorg-cliënten in Hollands Kroon, altijd of vaak, waar ze terecht kunnen met een hulpvraag. In 2017 was dit 64%. (bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo en jeugd 2017 / vormvrije vraag, zodoende geen benchmark.)	64%	74%			
Zorg	Evenwicht vinden tussen de geleverde zorg en de beschikbare financiën.	In 2021 worden Wmo en jeugdzorg uitgevoerd binnen het daarvoor vastgestelde plafondbudget (100% of minder). In 2017 was dit 106% en de prognose voor 2018 is 113%. Dit wordt de komende jaren trapsgewijs afgebouwd; 2019 = 109%; 2020 = 104%. (bron: Jaarrekening HK 2017 & Programmabegroting HK 2017-2020)	106%	104%	116,8%		▼

Zorg	Ouderen en mensen met een beperking wonen langer thuis, indien nodig met ondersteuning of hulp.	In 2021 woont net als in 2016 94,3% van de inwoners van 75 jaar en ouder zelfstandig. Landelijk was dit in 2016 92,2%. (bron: Gemeentelijke monitor Sociaal Domein)	94,3	94,3	94,4		▲
Zorg	Ouderen en mensen met een beperking wonen langer thuis, indien nodig met ondersteuning of hulp.	In 2021 wordt er door 20% van de inwoners van Hollands Kroon intensief zorg verleend aan hulpbehoevende vrienden of familie en door 40% incidenteel. In 2017 is dit 13% intensief en 32% incidenteel. (bron: Burgerpeiling 2018)	13% en 32%	20% en 32%			
Zorg	Sociale eenzaamheid voorkomen.	In 2021 is het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt niet verder gestegen dan 13% in 2018. Landelijk is dit in 2018 14%*. (bron: Burgerpeiling 2018)	13%	14%			
Zorg	Sociale eenzaamheid voorkomen.	In 2021 is het aantal inwoners dat behoefte heeft aan meer sociale contacten niet verder gestegen dan de 20% in 2018. Landelijk is dit in 2018 21 %*. (bron: Burgerpeiling 2018)	20%	20%			
Bestaans-zekerheid	Steeds meer inwoners voorzien in hun eigen levensonderhoud.	In 2021 hebben we maximaal 15 personen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners. In 2017 waren dit 19,5 personen per 1000 inwoners. Landelijk is dit in 2017 41,9 personen per 1000 inwoners*. (bron: Waarstaatjegemeente.nl / CBS)	19,5	15	17,7		▲
Bestaans-zekerheid	Iedereen kan volwaardig meedoen in de maatschappij.	In 2018 voelt 6% van de inwoners zich ernstig belemmerd in deelname maatschappij. (bron: Burgerpeiling 2018); Bij dit cijfer is er geen landelijk gemiddelde. In 2021 willen we nog steeds dat maximaal 6% van de inwoners zich ernstig belemmerd is in deelname aan de maatschappij.	6%	6%			

Bestaans- zekerheid	Iedereen komt goed voorbereid op de arbeidsmarkt en vindt een (passende) baan, ook mensen met een beperking.	In 2021 willen we nog steeds dat net als in 2017 er maximaal 3,7% werkloosheid is. Landelijk is dit in 2017 4,9%. (bron: Waarstaatjegemeente.nl / CBS)	3,7%	3,7%	2,8%		▲
Bestaans- zekerheid	Mensen voor wie (regulier) werken (nog) niet mogelijk is, participeren naar vermogen, werken aan hun ontwikkeling en leveren een maatschappelijke bijdrage aan onze gemeente.	In 2021 participeert 80% van de cliënten met de kwalificatie blijver of groeier naar vermogen of levert een maatschappelijke bijdrage. In 2018 was dit 77%. (bron: Suite4SociaalDomein)	77%	80%			
Kunst en cultuur	Het borgen van de brede culturele identiteit van Hollands Kroon.	Geen KPI voorstel, afwachten op vervolg tot mogelijke vorming cultuuradviesraad.					
Sport en educatie	Inwoners hebben een gezonde leefstijl.	In 2021 beoordelen de inwoners uit Hollands Kroon de eigen gezondheid net als in 2018 met een 7,8. Landelijk is dit in 2018 een 7,7*. (bron: Burgerpeiling 2018)	7,8	7,7			
Sport en educatie	Inwoners hebben een gezonde leefstijl.	In 2021 is het aantal kinderen (VO 2e-4e klas) dat overmatig alcohol gebruikt gedaald van 28,7% in 2016, naar 23%. (bron: Gezondheidsatlas)	28,7	23%			
Sport en educatie	De kernen hebben voldoende accommodaties om de sociale samenhang te borgen.	Het aantal mensen dat tevreden is over het aanbod van welzijnsvoorzieningen groeit van 42% in 2018, naar 59%* in 2021. (bron: Burgerpeiling 2018)	42%	59%			

Sport en educatie	Educatie is laagdrempelig en toegankelijk voor alle kinderen in Hollands Kroon.	In 2021 is nog steeds minimaal 87% van de inwoners tevreden over de nabijheid van basisscholen in hun dorp. In de burgerpeiling 2018 geeft 87% van de inwoners aan tevreden te zijn over de nabijheid van basisscholen. Landelijk is dit in 2018 91%*. (bron: Burgerpeiling 2018)	87%	87%			
----------------------	---	---	-----	-----	--	--	--

Beleidsindicatoren Vitaliteit

Taakveld	Beleidsindicator	2016 of eerder, zie indicator	2017	2018	2019	▲/▼
Onderwijs	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (bron: DUO)	0.26	Geen data	1,6		▼
Onderwijs	Relatiefverzuim per 1.000 leerlingen (bron: DUO)	25.20	Geen data	17,03		▲
Onderwijs	% voortijdige schoolverlaters totaal (vo + MBO) (bron: DUO)	1,1%	1,2%	1,8%		▼
Sport, cultuur en recreatie	% Niet-sporters (RIVM 2016)	54,3%				
Sociaal Domein	banen per 1.000 inwoners van 15-65 jaar (bron: LISA)	550,4	576,3	585,4		▲
Sociaal Domein	% jongeren met delict voor rechter (bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel 2015)	1,04%				

Sociaal Domein	% achterstand onder jeugd kinderen in uitkeringsgezin (bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel 2015)	3,57%				
Sociaal Domein	% achterstand jeugd werkloze jongeren (bron: Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel 2015)	1,3%				
Sociaal Domein	% netto arbeidsparticipatie (bron: CBS)	67,8%	68,4%	69,1%		▲
Sociaal Domein	Aantal personen met bijstandsuitkering per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder (nb gaat hier om tweede halfjaar in het cijfer!) (bron: CBS)	18,4	19,4	16,9		▲
Sociaal Domein	Lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners 15-65 jaar (nb gaat hier om tweede halfjaar in het cijfer!) (bron: CBS)	8.6	17,4			
Sociaal Domein	% jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar (nb gaat hier om tweede halfjaar in het cijfer!) (bron: CBS)	8.6	7,4	11,2		▼
Sociaal Domein	% jongeren met jeugdbescherming (nb gaat hier om tweede halfjaar in het cijfer!) (bron: CBS)	1,1%	1%	1%		=
Sociaal Domein	% jongeren met jeugdreclassering (nb gaat hier om tweede halfjaar in het cijfer!)(bron: CBS)	0,2%	0,2%	0,2%		=
Sociaal Domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 1.000 inwoners (nb gaat hier om tweede halfjaar in het cijfer!) (bron: GMSD)	32	32	30		▲

Programma Leefbaarheid

Cluster	Doelstelling	KPI met streefwaarde	Nulmeting	Streef-Waarde	2018	2019	▲/▼
Infrastructuur	Hollands Kroon heeft een fijnmazig geïntegreerd concept voor mobiliteit. / Hollands Kroon heeft een goede mobiliteit en bereikbaarheid.	In 2021 is 65% van de inwoners (zeer) tevreden over de bereikbaarheid van Hollands Kroon in het algemeen in 2018 is dit 61%. (bron: Burgerpeiling 2018 / vormvrije vraag, zodoende geen benchmark.)	61%	65%			
Infrastructuur	Hollands Kroon heeft een fijnmazig geïntegreerd concept voor mobiliteit. / Hollands Kroon heeft een goede mobiliteit en bereikbaarheid.	In 2021 wordt de bereikbaarheid voor bevoorrading en transport nog steeds gemiddeld gewaardeerd met een 7,8 door de ondernemers. (bron: Ondernemerspeiling 2018)	7,8	7,8			
Milieu	Hollands Kroon gaat concreter inzetten op duurzaamheid, biodiversiteit en de energietransitie.	Geen KPI voorstel, wachten op lokale en regionale strategie en programma.					
Milieu	Hollands Kroon draagt bij aan een schoon, gezond en groen leefklimaat.	In 2020 wordt 75% van het afval gescheiden in Hollands Kroon in 2017 is dit 66%. (bron: HVC, Hollands Kroon)	66%	75%	70%		▲

Milieu	Hollands Kroon draagt bij aan een schoon, gezond en groen leefklimaat.	Het aantal solitaire bomen in gemeentelijk beheer groeit mee met het aantal nieuwe geboren. *correctie bij eventuele aankoop/verkoopgronden. (bron: eigen cijfers, Hollands Kroon)					
Omgevings- kwaliteit	Onze leefomgeving is gevarieerd, goed onderhouden en sluit aan bij de behoefte van inwoners.	In 2021 vindt nog steeds 75 procent van de inwoners dat er voldoende groen is in Hollands Kroon. (bron: Burgerpeiling 2018)	75%	75%			
Omgevings- kwaliteit	Onze leefomgeving is gevarieerd, goed onderhouden en sluit aan bij de behoefte van inwoners.	De staat van de openbare ruimte wordt in algemene zin in 2021 met een 7 gewaardeerd. In 2018 is dit een 6,4. (bron: Burgerpeiling 2018 / vormvrije vraag, zodoende geen benchmark.)	6,4	7			
Omgevings- kwaliteit	Het woningaanbod in Hollands Kroon sluit aan bij wensen van (toekomstige) inwoners.	Wordt nog nader bepaald aan de hand van een woningmarkt onderzoek dat uitgevoerd gaat worden.					
Omgevings- kwaliteit	Inwoners zijn actief betrokken bij hun leefomgeving.	In 2021 stelt minimaal 30% * van de inwoners dat de gemeente de buurt voldoende betreft bij de aanpak van leefbaarheid. Dat is in 2018 18%. (bron: Burgerpeiling 2018)	18%	30%			
Omgevings- kwaliteit	Inwoners zijn actief betrokken bij hun leefomgeving.	In 2021 stelt 38% * van de inwoners dat zij voldoende betrokken zijn geweest bij plannen, activiteiten en voorzieningen. Dat is nu 18%. (bron: Burgerpeiling 2018)	18%	38%			
Veiligheid	Hollands Kroon is een veilige leefomgeving.	In 2021 wordt de veiligheid in de eigen buurt nog steeds met een 7,6 gewaardeerd. (bron: Veiligheidsmonitor 2017)	7,6	7,6			

Veiligheid	Hollands Kroon is een veilige leefomgeving.	In 2021 stelt 46,1% * van de inwoners dat de gemeente voldoende aandacht heeft voor verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid. In 2017 is dat 24,6% . (bron: Veiligheidsmonitor 2017)	24,6%	46,1%			
Veiligheid	Mensen gaan in Hollands Kroon op een prettige manier met elkaar om, waarderen en zijn betrokken bij de omgeving waarin ze wonen.	In 2021 gaat nog steeds minimaal 74% van de inwoners prettig met elkaar om. (bron: Veiligheidsmonitor 2017)	74%	74%			
Veiligheid	Het aantal (jeugd)delicten is beperkt door preventie en proactie.	Het percentage jongeren tussen de 13-23 met jeugdreclassering in Hollands Kroon is 0,2% in Nederland is dat 0,4% in 2017. (bron: CBS Jeugd)	0,2%				
Veiligheid	Het aantal (jeugd)delicten is beperkt door preventie en proactie.	Het percentage Jeugdcriminaliteit (12-21 jaar) in 2015 is 1,04% in Hollands Kroon in Nederland 1,45%. (bron: Verwey-Jonker Instituut)	1,04%				
Veiligheid	Het aantal (jeugd)delicten is beperkt door preventie en proactie.	Het aantal doorverwijzingen in Hollands Kroon naar bureau Halt per 1000 jongeren (12 - 18 jaar) is 4,9 personen in 2017. (bron: Halt)	4,9		8,6		▼

Beleidsindicatoren Leefomgeving

Taakveld	Beleidsindicator	2016 of eerder, zie indicator	2017	2018	2019	▲/▼
Veiligheid	Verwijzingen Halt aantal per 10.000 inwoners 12-18 jaar (bron: Bureau Halt)	71	49	86		▼
Veiligheid	Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (bron: CBS)	0,2	0,2	0,4		▼
Veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (bron: CBS)	3,6	2,4	2,1		▲
Veiligheid	Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners (bron: CBS)	1,6	1,7	1,3		▲
Veiligheid	Vernieling per 1.000 inwoners (bron: CBS)	4	3,9	3,4		▲
Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner (bron: CBS)	225	167			
Volksgezondheid en Milieu	% hernieuwbare elektriciteit (bron: RWS)	117,4	119,4%			
Vhrosv	gemiddelde WOZ waarde woningen x €1,000 (bron: CBS)	198	201	205	214	
Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (bron: Basisregistratie adressen en gebouwen, 2017 en 2018 eigen berekening)	5	4,9	8,9		▲

Vhrosv	% Demografische druk (bron: CBS)	74,9%	75,5%	75,5%		=
Verkeer en vervoer	% Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (bron: VeiligheidNL)	9,5%	8,0%			
Verkeer en vervoer	% Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (bron: VeiligheidNL 2015)	14%				

Extra cijfers leefomgeving

Indicator	2016	2017	2018	2019*	▲ / ▼
Meldingen Fixi (openbare ruimte) (bron: eigen data Fixi)	8306	9341	9418	6509	▲
% boven of op gewenste kwaliteit Openbare Ruimte (bron: eigen data monitor openbare ruimte Hollands Kroon)	n/a	86,83**	91,81	94,43	▲

* Cijfers tot en met augustus

** meting vanaf mei 2017

Programma Dienstverlening

Cluster	Doelstelling	KPI met streefwaarde	Nulmeting	Streef-Waarde	2018	2019	▲/▼
Bestuur	Verbetering dienstverlening inwoners, bedrijven en instellingen	In 2022 is het opkomstpercentage bij de gemeenteraadverkiezingen 60%. In 2018 was het opkomstpercentage 50,64%. (bron: kiesraad.nl)	50,64%				
Bestuur	Verbetering dienstverlening inwoners, bedrijven en instellingen	In 2021 heeft 34%* van de inwoners (heel) veel vertrouwen in de wijze waarop de gemeente wordt bestuurd. In 2018 is dit 13%. (bron: Burgerpeiling 2018)	13%	34%			
Organisatie	Een effectieve en efficiënte en inzichtelijke organisatie	De algehele dienstverlening van de gemeente Hollands Kroon wordt door de ondernemers in 2021 gemiddeld gewaardeerd met een 6,5*. In 2018 is dat een 5,7. (bron: Ondernemerspeiling 2018)	5,7	6,5			
Organisatie	Een effectieve en efficiënte en inzichtelijke organisatie	Inwoners waarderen de dienstverlening in 2021 met een 6,8*. In 2018 is dat een 6,1. (bron: Burgerpeiling 2018)	6,1	6,8			

Leges en heffingen	Kostendeekkende leges en heffingen	Geen					
Leges en heffingen	Waarderen woningen op gebruiksoppervlakte in 2022	In 2019, 2020 en 2021 wordt, in plaats van de verplichte 20% per jaar, 33,3% van de WOZ-objecten gecontroleerd op de kenmerken. Deze WOZ-controle wordt gebruikt om de BAGoppervlakte te verbeteren. (bron: WOZ / BAG	n/a				
Financiën	Structureel sluitende meerjarenbegroting	Geen					

Beleidsindicatoren Dienstverlening

Taakveld	Beleidsindicator	2016 of eerder, zie indicator	2017	2018	2019	2020	▲/▼
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonhuishouden € (bron: COELO)	662	671	671	682		▼
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden € (bron: COELO)	772	784	784	804		▼
Bestuur en ondersteuning	Formatie, Fte per 1.000 inwoners (eigen gegevens)*				NB	NB	

Bestuur en ondersteuning	Bezetting Fte per 1.000 inwoners begroot (bron: eigen cijfers)				6,22	6,1	▲
Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten Kosten per inwoner begroot (bron: eigen cijfers)				€ 0,57	€ 0,57	=
Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen begroot (bron: eigen cijfers)				10%	9%	▲
Bestuur en ondersteuning	Overheid % van totale lasten (bron: eigen cijfers)**				NB	NB	

* Gemeente Hollands Kroon werkt niet op basis van formatie. Inhuur budget wordt financieel begroot en niet op basis van Fte's.

** Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Deze KPI is niet meetbaar voor Hollands Kroon.

Extra cijfers Dienstverlening

Indicator	2016	2017	2018	2019*	▲/▼
Gemiddelde cijfer beoordeling website gebruik (bron: eigen cijfers via Hotjar)	n/a	n/a	6,67**	6,84	▲
Percentage dat het heeft kunnen vinden of nog aan het zoeken is op de website ten tijde van het invullen van de poll (bron eigen cijfers via Hotjar)	n/a	n/a	65,32%**	71,25%	▲
Gemiddelde cijfer bezorgen reisdocumenten (bron: eigen cijfers via AMP)	n/a	n/a	8,8	8,8	=
Gemiddelde cijfer dienstverlening Schulddienstverlening (bron: eigen cijfers)			9		

* Cijfers tot en met juli

** start meting juli 2018

Bijlage 4 Aangenomen amendementen

Bijlage 5 Raadsbesluit noodzakelijkheden en wensen